

Biuletyn Informacyjny

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

Nr 1-2 (123-124) 2024

ISSN 2082-2650

KAMIEŃ WĘGIELNY POD BUDOWĄ NAJWIĘKSZEJ INWESTYCJI PUM

NUMERZE

- 2 Z obrad Senatu PUM
- 4 Profesor Leszek Domański nowym rektorem PUM
- 9 Profesor Bogusław Machaliński – dwie kadencje, dwa portrety
- 12 Naukowcy PUM na Liście Stu
- 13 Nominacje profesorskie
 - Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Joanna Sołek-Pastuszka
 - Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Beata Łoniewska
 - Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Jarosław Pieróg
 - Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Łukasz Kołodziej
 - Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Marcin Radosław Lener
 - Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Anita Chudecka-Głaz
- 19 Nagrody Złoty OTIS 2024 dla przedstawicieli PUM
- 21 Nowe horyzonty medycyny w Szczecinie
- 22 Ukończenie budowy Uniwersyteckiej Wytwórni Farmaceutycznej
- 24 Nowa jakość dla kobiet i noworodków na Pomorzanach
- 25 Profesor Jerzy Samochowiec w Radzie Programowej Europejskiego Egzaminu Specjalizacyjnego z Psychiatrii
- 26 Okuliści z PUM egzaminatorami Europejskiego Egzaminu Specjalizacyjnego
- 27 Pomorski Uniwersytet Medyczny: sukcesy naukowe, dydaktyczne i integracyjne
- 29 Międzynarodowa współpraca WNoZ z Uniwersytetem w Palermo
- 30 Konferencje, zjazdy, szkolenia
 - Neurologia w praktyce ambulatoryjnej
 - Hot topics w psychiatrii
 - Humanistyczne aspekty farmacji
- 35 IX Międzynarodowa Konferencja Pielęgniarstwa Transkulturowego
- 37 Ogólnopolski Zjazd Krajowej Reprezentacji Doktorantów w Szczecinie
- 37 Pracownia Innowacyjnej Dydaktyki Medycznej – PIDM
- 39 Program mobilności Erasmus+
- 40 Puma od PUM-u
- 41 Pierwsze dyplomatorium kierunku farmacja na PUM
- 43 Temicare 2.0
- 44 InterHem
- 44 Poszukiwanie partnerów w programie Horyzont Europa
- 46 Pierwsi specjaliści z medycznej genetyki molekularnej na PUM
- 46 Finał VI Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy o Mózgu
- 47 Wielka Szczecińska Majówka
- 48 Rekompensata do emerytury za pracę na bloku operacyjnym
- 49 Opowieści lekarskie – Osobliwość
- 51 Wskazania do cięcia cesarskiego na przestrzeni wieków
- 55 Szczecińskie wątki Teatru Rysowania
- 57 Wspomnienia
 - Weronika Nieznanowska
 - Pro memoria – wspomnienie o prof. Zygmuncie Machoyu
- 60 Z życia studentów
 - Bałtyckie Sympozjum Młodych Naukowców
 - Warsztaty dla studentów stomatologii
 - iTOP dla studentów PUM
 - Artur Chojnacki – przewodniczącym Polskiego Towarzystwa Studentów Farmacji
 - IFMSA-Poland Oddział Szczecin w pierwszym półroczu 2024 r.

Biuletyn Informacyjny – Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie. Wydawany za zgodą Rektora PUM

Redakcja: Dagmara Budek – redaktor naczelny, Bogusława Romaniak, Jacek Rudnicki

Nakład 400 egz. Adres Redakcji: Biblioteka Główna PUM, al. Powstańców Wlkp. 20, 70-110 Szczecin, tel. 91 441 45 00,
e-mail: biblioteka@pum.edu.pl

Skład: Eliza Rząd. Druk: printgroup.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i redagowania otrzymanych tekstów

Z OBRAD SENATU PUM

Na posiedzeniu Senatu w dniu 31 stycznia 2024 r. podjęto uchwały w sprawach:

- powołania Uczelnianej Komisji Wyborczej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- zaopiniowania realizacji i finansowania projektu pn. „Przebudowa budynku Centrum Interdyscyplinarnych Studiów Medycznych PUM w Szczecinie”;
- wyrażenia zgody na realizację i finansowanie projektu pn. „Kontynuacja i rozwój współpracy transgranicznej poprzez wdrażanie innowacji w hematologii i onkologii doświadczalnej oraz klinicznej”;
- zaopiniowania „Strategii rozwoju USK-1 na lata 2024-2027”;
- wyrażenia zgody na przyjęcie darowizny przez Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie;
- zaopiniowania planu finansowego Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie na 2024 rok.

Na posiedzeniu Senatu w dniu 28 lutego 2024 r. podjęto uchwały w sprawach:

- zaopiniowania kandydatów do funkcji rektora Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- uchwalenia Regulaminu postępowania rekrutacyjnego na I rok jednolitych magisterskich odpłatnych studiów prowadzonych w języku angielskim (English Program) na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie na rok akademicki 2024/2025;
- uchwalenia Regulaminu postępowania rekrutacyjnego na I rok jednolitych magisterskich odpłatnych studiów prowadzonych w języku angielskim (Asklepios Program) na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie na rok akademicki 2024/2025;
- uchwalenia Programu kształcenia Szkoły Doktorskiej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie na cykl kształcenia rozpoczynający się od roku akademickiego 2024/2025;
- ustalenia zasad i trybu rekrutacji do Szkoły Doktorskiej prowadzonej na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie na rok akademicki 2024/2025;

- uchwalenia Regulaminu Szkoły Doktorskiej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- zaopiniowania planu wydatków inwestycyjnych na 2024 r. Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie;
- zmiany Statutu Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie;
- wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości;
- zaopiniowania planu finansowego Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 2 PUM w Szczecinie na 2024 r.;
- zaopiniowania planu inwestycyjnego Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 2 PUM w Szczecinie na 2024 r.

Na posiedzeniu Senatu w dniu 20 marca 2024 r. podjęto uchwały w sprawach:

- ustalenia szczegółowych terminów postępowania rekrutacyjnego na studia stacjonarne i niestacjonarne na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie na rok akademicki 2024/2025;
- wyrażenia zgody na zbycie mienia przez Uniwersytet oraz jego przyjęcie w formie darowizny przez Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 2 PUM w Szczecinie.

Na posiedzeniu Senatu w dniu 12 kwietnia 2024 r. podjęto uchwały w sprawach:

- uzasadnienia wniosku o przyznanie zespołowej nagrody prezesa rady ministrów za osiągnięcie w zakresie działalności naukowej;
- uzasadnienia wniosku o przyznanie nagrody prezesa rady ministrów za wysoko ocenione osiągnięcie będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego;
- uzasadnienia wniosku o przyznanie nagrody prezesa rady ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską;
- wyrażenia zgody na realizację i finansowanie projektu pn. „Telemedycznie Zintegrowane Polsko-Niemieckie Centrum Onkologii Dziecięcej w Euroregionie Pomerania 2.0 – zastosowanie i zbadanie innowacyjnych technologii” – INT0100016;

- zmiany Uchwały nr 62/2020 w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów podyplomowych Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- ustalenia limitu przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 2024/2025;
- zmiany Statutu Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie;
- zmiany Uchwały nr 83/2023 z dnia 25 października 2023 r. w sprawie zaopiniowania zaciągnięcia zobowiązania przez Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 im. prof. T. Sokołowskiego PUM w Szczecinie.

Na posiedzeniu Senatu w dniu 29 maja 2024 r. podjęto uchwały w sprawach:

- zmiany Statutu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie za 2023 rok;
- zatwierdzenia podziału wyniku finansowego Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie za 2023 rok;
- wyrażenia zgody na przyjęcie darowizny przez Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie;
- wyrażenia zgody na oddanie w najem majątku nieruchomego;
- zmiany Uchwały nr 83/2023 z dnia 25 października 2023 r. w sprawie zaopiniowania zaciągnięcia zobowiązania przez Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 im. prof. T. Sokołowskiego PUM w Szczecinie;
- zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 2 PUM w Szczecinie za 2023 rok;
- zatwierdzenia podziału zysku netto Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 2 PUM w Szczecinie za 2023 rok;
- zatwierdzenia podziału zysku netto Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 2 PUM w Szczecinie za poprzednie lata;
- zaopiniowania zmiany planu inwestycyjnego Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 2 PUM w Szczecinie na 2024 rok;
- wyrażenia zgody na oddanie w najem majątku nieruchomego.

Na posiedzeniu Senatu w dniu 26 czerwca 2024 r. podjęto uchwały w sprawach:

- opinii o zasadności wystąpienia z wnioskiem o nagrodę ministra zdrowia za całokształt dorobku;
- opinii o zasadności wystąpienia z wnioskiem o nagrodę ministra zdrowia za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności naukowej;
- zmiany Uchwały nr 74/2020 w sprawie powołania komisji dyscyplinarnych;
- powołania Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich PUM na kadencję 2024-2028;
- powołania komisji dyscyplinarnych dla studentów PUM na kadencję 2024-2028;
- powołania komisji dyscyplinarnych dla doktorantów PUM na kadencję 2024-2028;
- ustalenia programów studiów na kierunkach prowadzonych na Wydziale Medycyny i Stomatologii Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- ustalenia programów studiów na kierunkach prowadzonych na Wydziale Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- ustalenia programów studiów na kierunkach prowadzonych na Wydziale Nauk o Zdrowiu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- ustalenia zasad i trybu przyjmowania kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie w roku akademickim 2025/2026;
- wyrażenia zgody na obciążenie nieruchomości.

ZMIANY W STRUKTURZE ORGANIZACYJNEJ JEDNOSTEK NAUKOWO-DYDAKTYCZNYCH POMORSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W SZCZECINIE

Zarządzeniem nr 6/2024 r. Rektora PUM z dnia 30 stycznia 2024 r. zmieniono nazwę Samodzielnej Pracowni Promocji Zdrowia na Samodzielną Pracownię Genetyki i Epigenetyki Behawioralnej.

Zarządzeniem nr 9/2024 r. Rektora PUM z dnia 31 stycznia 2024 r.

- zmieniono nazwę Zakładu Ortodoncji na Zakład Ortopedii Szcękowej i Ortodoncji;
- na Wydziale Medycyny i Stomatologii utworzono Katedrę Ortopedii Szcękowej i Ortodoncji;

- W Katedrze Ortopedii Szczękowej i Ortodoncji utworzono Samodzielną Pracownię Propedeutyki Ortodoncji i Wad Wrodzonych Twarzy;
- przeniesiono Zakład Ortopedii Szczękowej i Ortodoncji do Katedry Ortopedii Szczękowej i Ortodoncji.

Zarządzeniem nr 49/2024 r. Rektora PUM z dnia 4 czerwca 2024 r. przekształcono na Wydziale Nauk o Zdrowiu Zakład Prawa Medycznego w Samodzielną Pracownię Prawa Medycznego.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2024 r.

Zarządzeniem nr 50/2024 r. Rektora PUM z dnia 4 czerwca 2024 r. przekształcono na Wydziale Nauk o Zdrowiu Zakład Nauk Humanistycznych i Terapii Zajęciowej w Samodzielną Pracownię Nauk Humanistycznych i Terapii Zajęciowej.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2024 r.

Zarządzeniem nr 76/2024 r. Rektora PUM z dnia 18 lipca 2024 r. na Wydziale Medycyny i Stomatologii utworzono Katedrę Endokrynologii, Chorób Metabolicznych i Chorób Wewnętrznych.

W Katedrze Endokrynologii, Chorób Metabolicznych i Chorób Wewnętrznych utworzono:

- Samodzielną Pracownię Diagnostyki Endokrynologicznej;
- Samodzielną Pracownię Kardiometabolizmu i Kardiopunkologii.

Do Katedry Endokrynologii, Chorób Metabolicznych i Chorób Wewnętrznych przeniesiono Klinikę Endokrynologii, Chorób Metabolicznych i Chorób Wewnętrznych.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2024 r.

Zarządzeniem nr 82/2024 r. Rektora PUM z dnia 21 sierpnia 2024 r. w Katedrze Ortopedii utworzono Samodzielną Pracownię Chirurgii Kolana.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2024 r.

Zarządzeniem nr 83/2024 r. Rektora PUM z dnia 21 sierpnia 2024 r. przeniesiono Klinikę Hematologii i Transplantologii z Wydziału Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej na Wydział Medycyny i Stomatologii.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2024 r.

(red.)

PROFESOR LESZEK DOMAŃSKI NOWYM REKTOREM PUM

Rozpoczęła się kadencja nowych władz Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego. Po wyborach 12 kwietnia br. rektorem Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie na kadencję 2024-2028 został prof. dr hab. n. med. Leszek Domański, dotychczasowy prorektor ds. klinicznych, wcześniej dziekan Wydziału Medycyny i Stomatologii. Absolwent Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu w Rostoku. Jest specjalistą w dziedzinach chorób wewnętrznych, nefrologii, transplantologii klinicznej i medycyny sportowej, pracuje w Klinice Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych PUM.

„Przedemną mnóstwo pracy, albowiem Program Rozwoju Uczelni, który stworzyłem, i który okre-

ślił cele do osiągnięcia przez uczelnię i jej nowe władze, nie był jedynie programem wyborczym, ale realnym planem działania, który sukcesywnie będę wdrażał. Wyzwania, jakie przed nami stoją, są bez precedensu, jeśli chodzi o historię PUM. Przyszłość Uniwersytetu rysuje się w pięknych barwach i choć przed nami jeszcze wiele niewiadomych, wsparcie kadry naukowej i administracyjnej uczelni na tej drodze będzie bezcenne. Wszak budujemy wspólnie nasz „drugi dom” i ten sukces osiągniemy razem, jako społeczność akademicka, w atmosferze wzajemnego poszanowania” – mówi nowo wybrany rektor.

Klinika i dydaktyka

Rektor Domański pochodzi z Wadowic, ale Szczecin jest jego domem od początku kariery zawodowej. Tytuł profesora medycyny uzyskał w 2011 r. Pracę doktorską pt. „Stężenie kortyzolu i reakcje wolnorodnikowe w chorobie niedokrwiennej mięśnia sercowego” obronił w Pomorskiej Akademii Medycznej w 1997 r. Rozprawę habilitacyjną pt. „Ocena uszkodzenia niedokrwienno-reperfuzyjnego w przeszczepionej nerce na podstawie wybranych wskaźników metabolizmu puryn i aktywności układu antyoksydacyjnego” obronił w roku 2007.

W ośrodku akademickim współtworzył program opieki nad pacjentem z przewlekłą chorobą nerek. Przyczynił się do utworzenia stacji dializ na potrzeby chorych ze schyłkową niewydolnością nerek oraz ośrodka kwalifikującego do przeszczepienia nerki i prowadzącego pacjentów po przeszczepieniu przy Klinice Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych PUM. Pierwsze hemodializy w ośrodku akademickim przeprowadzono w 1999 r.

Aktualnie ośrodek hemodializ i dializy otrzewnowej w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym nr 2 obsługuje ponad 120 pacjentów, a przeszczepienie nerki rocznie wykonywane jest u ponad 40 pacjentów z całej Polski. W szczytowym okresie wykonywano ich w tym ośrodku ponad 90 rocznie.

Od 1991 r. Leszek Domański jako lekarz, nauczyciel akademicki, dziekan Wydziału Medycyny i Stomatologii (w latach 2012-2016, 2016-2020 i 2020-2021), towarzyszył pięciu pokoleniom studentów uczelni, kształtując programy nauczania medycyny, i towarzyszy im dalej, biorąc udział w ich kształceniu podyplomowym. Koordynuje staże podyplomowe, kształci internistów, nefrologów i transplantologów klinicznych. W ramach autorskich szkoleń krzewi ideę nowoczesnego nauczania z poszanowaniem nienaruszalnych wartości. Motto, które mu stale towarzyszy, to: „wiedza, logika, umiejętności i kompetencje - a nie tylko wiedza encyklopedyczna”. Od podstaw uczestniczył w tworzeniu nowoczesnego Centrum

Symulacji Medycznej w PUM. Czynnie propaguje sport i organizację imprez sportowych, w tym międzynarodowych regat wioślarskich.

Jako prorektor ds. klinicznych był inicjatorem zmiany nazwy szpitali klinicznych, podkreślając ich uniwersytecki charakter oraz misję naukowo-dydaktyczną. Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 i Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 2, czyli USK-1 oraz USK-2, stanowią ważne ogniwo w systemie kształcenia medycznego na PUM.

Rozwój programu nauczania w języku angielskim to nie tylko świadectwo umiędzynarodowienia, ale też wizytówka uczelni. Doświadczenia rektora Domańskiego wynikające z ukończenia studiów w Niemczech umożliwiają rozwój i umacnianie współpracy międzynarodowej. Chlubą PUM jest unikatowy na skalę europejską edukacyjny program współpracy z niemieckimi szpitalami przygranicznymi, którego współtwórcą jest rektor Domański. Program Asklepios dedykowany jest niemieckim obywatelom, którzy docelowo zasilają kadrę tych szpitali.

Badania naukowe

Jako autor lub współautor, rektor Domański pojawia się w 351 publikacjach naukowych z dziedziny nefrologii i transplantologii klinicznej zamieszczonych w recenzowanych czasopismach zagranicznych i krajowych (sumaryczny IF 232,2). Jest promotorem siedmiu prac doktorskich z dziedziny nefrologii i transplantologii klinicznej i jednej z dziedziny zarządzania w medycynie.

Przedmiotem zainteresowań badawczych rektora Domańskiego są choroby nerek i transplantacja. Poszukuje związków genetycznych, uwarunkowań odpowiedzi immunologicznej i procesów metabolicznych u pacjentów z przewlekłą chorobą nerek i po przeszczepieniu nerki. Szczególnie interesujące badania kliniczne i eksperymentalne przeprowadził, oceniając proces niedokrwienia i reperfuzji. Fascynują go poszukiwania zależności między nasileniem reakcji wolnorodnikowych, układem antyoksydacyjnym a funkcją nerki przeszczepionej i nerek własnych.

Badania naukowe przeprowadzał w ramach licznie realizowanych projektów naukowych. W latach 2003–2006 był kierownikiem projektu badawczego KBN „Ocena wpływu zgodności antygenów HLA i czasu niedokrwienia na bezpośredni i odległy wynik allogennego przeszczepiania nerki pobra-

nej ze zwłok” (nr projektu: 3 P05C 073 24p05) i wykonawcą projektu „Znaczenie ekspresji genów: transformującego czynnika wzrostu beta (TGF- β 1) i CD44, poziomu białek (TGF- β 1) i CD 44, w biopsji „0” graftu oraz 30 minut po reperfuzji jako wskaźników rokowniczych jego przeżycia” (nr projektu: 2 P05C 029 28). Był również kierownikiem projektu badawczego „Analiza zawartości transrenalnego DNA i długości telomerów w DNA izolowanym w moczu biorców nerki przeszczepionej” (nr projektu N N402 487739). Aktualnie kieruje projektem „Określenie wpływu czynników genetycznych, biochemicznych i środowiskowych na patogenезę chorób sercowo-naczyniowych, przewlekłej choroby nerek oraz przewlekłych chorób zapalnych i ich czynników ryzyka” realizowanym w ramach programu „Regionalna Inicjatywa Doskonałości” (PUM-01/19/RID/03).

Funkcje eksperty

Od 2020 r. prof. Domański pełni funkcję konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie chorób wewnętrznych w województwie zachodniopomorskim. W roku 2024 został zastępcą przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych, bierze udział w ustalaniu wspólnego stanowiska na poziomie uczelni i ministerstwa zdrowia, dotyczącego kształcenia II stopnia na wydziałach lekarskich publicznych uniwersytetów medycznych (OSCE). Przewodniczył podkomisji ds. standardów nauczania na kierunku lekarskim z ramienia KRAUM przy Ministrze Zdrowia – efektem prac tego zespołu są obowiązujące od roku akademickiego 2024/2025 nowe standardy nauczania na kierunku lekarskim i lekarsko-dentystycznym. Jest także prezesem-elektem Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego kadencji 2023-2026 i członkiem wielu medycznych towarzystw naukowych.

Za swoją pracę i osiągnięcia był wielokrotnie nagradzany i wyróżniany, m.in. medalem Komisji Edukacji Narodowej, Odznaką Honorową „Za zasługi dla ochrony zdrowia”, Odznaką Honorową Gryfa Zachodniopomorskiego czy medalem „Za zasługi dla PUM”.

Rodzina

Profesor Domański kontynuuje rodzinne tradycje lekarskie. Jego ojciec był lekarzem, którego

całokształt pracy, postawa człowieka oddanego całkowicie choremu i społeczności lokalnej, przyczyniły się do nadania mu honorowego obywatelstwa Gminy Spytkowice, nazwania ulicy w Spytkowicach imieniem Doktora Domańskiego oraz wmurowanie tablicy upamiętniającej miejsce jego pracy.

Jak mówi sam rektor: „To co najważniejsze w moim życiu zawdzięczam rodzicom”.

Żona Małgorzata jest stomatologiem, córka i syn studiują medycynę. Pasjami profesora są medycyna sportowa, narciarstwo, nurkowanie i żeglarstwo. Oprócz podróży morskich, ostatnia z jego pasji to motocykle.

Program rozwoju uczelni Rozwój infrastruktury, a przede wszystkim inwestycja w ludzi

Uniwersytet jako przyjazne miejsce nauki i pracy – to dla prof. Leszka Domańskiego jeden z ważniejszych celów jego kadencji. Intencją jest nie tylko osiąganie przez Pomorski Uniwersytet Medyczny akademickiej doskonałości, ale przede wszystkim tworzenie środowiska przyjaznego i sprzyjającego rozwojowi naukowemu i dydaktycznemu, w którym barierami mogą być jedynie wyzwania naukowe, a nie ograniczenia biurokratyczne czy poglądy. Zamierzeniem na następne lata jest, aby PUM był centrum intelektualnym otwartym dla społeczności lokalnej, krajowej i międzynarodowej. Wykorzystane do tego celu będą nowoczesne technologie i sztuczna inteligencja, aby wspólnie budować przyszłość medycyny, opartą na fundamentach szacunku, tolerancji, innowacji i współpracy.

Rozwój kadr

„Mam świadomość tego, jak ważnym punktem Programu Rozwoju Uczelni jest poprawa sytuacji kadrowej na PUM” - mówi rektor Domański. Aby utrzymać wysoką jakość edukacji i badań, planuje wdrożyć szkolenia specjalistyczne (m.in. z najnowszych osiągnięć w medycynie), warsztaty praktyczne z wykorzystaniem zaawansowanej technologii medycznej, programy mentoringowe, komercyjne, profesjonalne kursy warunkujące uzyskanie najwyższej jakości certyfikatów z języka angielskiego. Działania wspierające kadrę połączone będą z rozwojem nowoczesnej infrastruktury badawczej i dydaktycznej. Aby pozyskać kadrę, planowane jest zadbanie

o dostępność zatrudnienia, wprowadzenie precyzyjnych zasad motywacyjnych do uzyskania awansów i nagród, poprawę systemu oceniania nauczycieli akademickich, udoskonalenie programów stażowych, a także wzmocnienie wsparcia socjalnego dla pracowników. Ważnym elementem będzie też integracja pracowników: wspólne wydarzenia sportowe, ogniska, spotkania kulturalne.

Rozwój infrastruktury dydaktycznej

Przed nowymi władzami uczelni spora lista zadań związanych z realizacją aktualnego planu wieloletniego ze wszystkimi rozpoczętymi inwestycjami, ale także budową nowych obiektów, m.in. Collegium Stomatologicum czy Centrum Chorób Serca i Naczyń. Nowe inwestycje obejmą doposażenie procesu dydaktycznego w interaktywne i innowacyjne narzędzia multimedialne, jak mobilne stanowiska wideokonferencyjne do dydaktyki w trybie zdalnym. Znaczącym przedsięwzięciem będzie rozbudowa serwerowni i infrastruktury teleinformatycznej uczelni, obejmująca modernizację istniejącej bazy IT, systemów do zarządzania infrastrukturą teleinformatyczną, systemów monitoringu parametrów pomieszczeń i parametrów pracujących w nich urządzeń, rozbudowa łączy światłowodowych na terenie USK-1 i USK-2, rozbudowa bezprzewodowej sieci teleinformatycznej w jednostkach dydaktycznych i akademikach PUM oraz zakup i rozbudowa systemów przekazu audio/ wideo z sal szpitalnych na potrzeby dydaktyki. W planach jest też budowa nowoczesnego akademika.

Rozwój i poprawa jakości nauczania

Rektor Domański zapowiada powstanie nowych programów i kierunków studiów opartych na nowoczesnych technologiach medycznych, z wykorzystaniem sztucznej inteligencji (AI) oraz wirtualnej rzeczywistości (VR). Będą to kursy interdyscyplinarne, moduły e-learningowe oraz nowoczesne platformy dydaktyczne z modelami 3D, kodami QR dla przedmiotów przedklinicznych i klinicznych. Znaczącą uwagę przywiązywać się będzie do równego rozwoju i integracji wszystkich kierunków studiów na wszystkich wydziałach. Planuje się także rozbudowę sieci szpitali współpracujących z PUM w ramach praktyk oraz rozbudowę sieci uczelni współpracujących w programie Erasmus.

Dla studentów wszystkich kierunków wprowadzone zostaną specjalistyczne ścieżki edukacyjne w zakresie medycyny personalizowanej, komunikacji interpersonalnej oraz pacjenta standaryzowanego. Do procesu nauczania praktycznego wprowadzone będą nowe i udoskonalone, wykorzystywane już wcześniej metody symulacyjne, zgodnie z aktualnie obowiązującymi standardami kształcenia. Humanizacja kierunków medycznych wzmocniona zostanie poprzez organizację wykładów i spotkań otwartych z socjologami, etykami, filozofami. Stworzone zostaną warunki do realizacji wydarzeń kulturalnych – Klub Studentów PUM wraz z Ośrodkiem Kultury Studenta PUM, np. Dyskusyjny Klub Filmowy, Ośrodek Studenta-Naukowca jako miejsce spotkań z lekarzami praktykami.

Rozwój infrastruktury klinicznej. Kontynuacja zaplanowanych wcześniej inwestycji (plan wieloletni)

Najbliższe lata to w dużej mierze kontynuacja zaplanowanych i rozpoczętych inwestycji: największej w historii PUM budowy Centrum Medycyny Translacyjnej, Ponadregionalnego Ośrodka Żywienia dla Dzieci, rozbudowy Oddziału Klinicznego Onkologii, Chemioterapii i Immunoterapii Nowotworów z możliwością utworzenia ośrodka radioterapii, kompleksowej modernizacji budynku Katedry i Zakładu Anatomii Prawidłowej, rozbudowy Biblioteki Głównej PUM o Centrum Egzaminów Testowych, budowa budynku dydaktycznego Katedry Medycyny Sądowej, budowa hali sportowej, utworzenie Centrum Interwencyjnego Leczenia Udarów Mózgu Kliniki Neurologii PUM, planowanie budowy Uniwersyteckiego Centrum Zabiegowego dla Dzieci PUM, Zachodniopomorskiego Centrum Chorób Serca i Naczyń PUM czy Collegium Stomatologicum PUM, a także rozwój zakładów opiekuńczo-leczniczych w strukturach szpitali klinicznych.

Rozwój badań naukowych i infrastruktury badawczej

Autorski pomysł rektora Domańskiego to „Okienko badacza” - czyli Biuro Rozwoju Naukowego, gdzie naukowiec otrzyma pełną pomoc merytoryczną i techniczną dotyczącą zdobywania grantu czy patentu, a także poprawiony zostanie przepływ informacji oraz ułatwiony dostęp do informacji

dotyczących najnowszych otwartych projektów poprzez stworzenie platformy z widocznymi aktualnymi projektami oraz istniejącą specjalistyczną infrastrukturą badawczą w poszczególnych jednostkach.

Współpraca międzynarodowa

Wiedza i doświadczenie rektora Domańskiego w realizacji programów i projektów transgranicznych pozwolą na zintensyfikowanie współpracy międzynarodowej m.in. poprzez poszerzanie programów wymiany studentów i naukowców z zagranicznymi uniwersytetami i instytucjami (np. Transnational Education – Wielka Brytania czy program Erasmus+), a także współpracę z partnerami przygranicznymi.

Innowacja i transfer technologii

Koniecznością, która z pewnością przyczyni się do dalszego rozwoju uczelni, będzie wsparcie komercjalizacji wyników badań i współpraca z przemysłem, m.in. z przemysłem farmaceutycznym poprzez udział pracowników w badaniach klinicznych nowych leków i terapii. Stworzona zostanie też przestrzeń dla startupów i młodych przedsiębiorców.

Wszystkie wymienione cele i zamierzenia będą możliwe do osiągnięcia dzięki zbudowaniu na uczelni kultury otwartości i współpracy, wspólnemu, merytorycznemu planowaniu zadań i ich realizacji we współpracy z senackimi komisjami, a także regularnym, otwartym spotkaniom z pracownikami i studentami oraz bezpośredniemu przekazowi aktualnych informacji całej społeczności akademickiej (np. stworzenie newslettera akademickiego „Aktualności PUM” i zmiana strony internetowej na bardziej przystępną, intuicyjną i przyjazną użytkownikowi).

„Wiem, że lista zadań, jakie na mnie czekają, jest długa. Ale wierzę, że zarówno ja, jak i mój zespół fachowców sprawimy, że cała społeczność akademicka będzie dumnie zmierzać w kierunku, który jako władze uczelni wyznaczamy. Na końcu tej drogi jest nowoczesna uczelnia, kształcąca znakomitych specjalistów i dbająca o swoich pracowników. To wyzwanie stoi przed nami i dołożę wszelkich starań, abyśmy razem mogli świętować kolejne sukcesy uczelni”.

(red.)

PROFESOR BOGUSŁAW MACHALIŃSKI

DWIE KADENCJE, DWA PORTRETY

„Sens życia lekarza to pomoc człowiekowi w cierpieniu, leczenie go i przywracanie mu zdrowia i dobrego samopoczucia. Praca naukowa i twórcza, mająca na horyzoncie pomoc lekarzowi w jego pracy, jest drogą do poznawania prawdy. Odkrycia naukowe są niezbędne do stworzenia nowych koncepcji leczenia i schematów diagnostycznych oraz terapeutycznych. Należy pamiętać, że osiągnięcia naukowe nie powinny być traktowane jako sukcesy osobiste, mające na celu wyłącznie indywidualny prestiż - zawsze powinny być podporządkowane celowi nad-

rzędnemu, jakim jest dobro chorego. Szczególnie ważne jest publikowanie wyników prac. Śledzimy je w mediach krajowych i światowych. Osiągnięcia naszych badaczy obserwują koledzy za granicą. Na tym polu rozwijają się kontakty, które owocują wymianą doświadczeń i przyczyniają się do rozwoju nauki” - takimi słowami prof. Bogusław Machaliński, rektor Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, rozpoczął ze mną długą i ciekawą rozmowę.

Bogusław Machaliński – profesor zwyczajny, obecnie kierownik Katedry Fizjopatologii, Hematologii i Transplantologii, Zakładu Patologii Ogólnej, rektor Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie dwóch kadencji 2016–2024, ordynator Oddziału Transplantacji Szpiku USK-1 PUM przy ul. Unii Lubelskiej. Przebył długą drogę awansu, zyskując kolejne stanowiska: od asystenta Katedry i Zakładu Biochemii i Chemii PAM, adiunkta Zakładu Patologii Komórki PAM, kierownika Zakładu Patologii Ogólnej do (jako profesor zwyczajny PAM/PUM) kierownika Katedry Fizjopatologii i Zakładu Patologii Ogólnej Pomorskiej Akademii Medycznej/Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego. Jest naukowcem niezwykle aktywnym. Wraz z zespołem realizuje projekty badawcze, które uzyskały wsparcie ze środków instytucji finansujących badania naukowe i rozwojowe (w liczbie 30). W codziennej pracy badawczej wykorzystuje doświadczenia naukowe zdobyte za granicą: w USA (Depart-

ment of Pathology University of Pennsylvania School of Medicine), Niemczech (Katedra Hematologii, Onkologii i Transplantacji Szpiku, Zakład Hematologii Eksperymentalnej, University of Greifswald), Hiszpanii (Klinika Hematologii i Terapii Komórkowych - Center for Applied Medical Research, University of Navarra, Pamplona).

Jest autorem czterech wynalazków, uzyskał dwa patenty europejskie i cztery krajowe, promotorem 22 rozpraw doktorskich i autorem 45 recenzji prac doktorskich, 17 rozpraw habilitacyjnych i 12 profesorskich. Jest członkiem 14 towa-

rzystw naukowych krajowych i zagranicznych oraz członkiem czterech kolegiów redakcyjnych i recenzentem 18 recenzowanych, anglojęzycznych wydawnictw naukowych. Wielki wkład wnosi w pracę dydaktyczną. Prace naukowe powstające w studenckich kołach naukowych pod opieką prof. Machalińskiego były niemal co roku nagradzane na krajowych i zagranicznych sesjach studenckiego ruchu naukowego.

Aktywność profesora rozciąga się również na pole organizacyjne. Są to członkostwa w komitetach naukowych, komisjach senackich, dziekańskich i akredytacyjnych, pracach przy tworzeniu nowych klinik, pracowni i zakładów, organizowaniu kursów doskonalących, kongresów, konferencji i zjazdów naukowych (łącznie liczba 44) oraz wielu innych.

Imponujący jest dorobek naukowy prof. Machalińskiego: rozdziały w książkach - 15, publikacje oryginalne w języku angielskim - 261, publikacje poglądowe w języku angielskim - 16, prace oryginalne w języku polskim - 27, poglądowe w języku polskim - 22. Sumaryczny impact factor - 811,209; indeks Hirscha - 37 (Web of Science), liczba cytowań - 5388 (Web of Science). Za swoją pracę klinicysty, naukowca i dydaktyka otrzymał 78 nagród i wyróżnień indywidualnych i zespołowych (w tym 16 nagród rektora PUM za osiągnięcia naukowe i 19 indywidualnych nagród dydaktycznych rektora PAM/PUM). W roku 2016 uhonorowany został Złotym Krzy-

zem Zasługi. Jest między innymi laureatem nagród Zachodniopomorski Nobel w 2018 i 2023 r., nagród naukowych ministra zdrowia i prezesa rady ministrów, medali „Złoty OTIS”, „Ambasador Farmacji” i „Zasłużony dla Nauki Polskiej Sapiencia et Veritatis”, odznaczony medalem „Amicus Scientiae et Veritatis”. Ten imponujący dorobek uczonego, który został profesorem w 39. roku życia, z pewnością pociąga wielu młodych ludzi w myśl łacińskiej maksymy „Verba docent, exempla trahunt”.

Kierowanie uczelnią, która wraz z podległymi szpitalami uniwersyteckimi liczy około 5000 pracowników i ponad 5500 studentów, jest ogromnym zadaniem. Profesor Machaliński poznawał arkana organizacji i zarządzania uczelnią od 2005 r., kiedy to został wskazany przez studentów na stanowisko dziekana Wydziału Lekarskiego. Prowadził wszystkie przewody doktorskie, habilitacyjne i miał wgląd w całokształt sytuacji. Uznał wówczas, że należy wprowadzić obiektywne i przejrzyste kryteria oceny nauczycieli akademickich. Jako jeden z pierwszych w Polsce uporządkował ten problem, wprowadzając system punktów za poszczególne formy aktywności pracowników naukowo-dydaktycznych. Nie spotkało się to początkowo z wielkim entuzjazmem, wręcz przeciwnie. Dopiero po latach początkowi oponenci przyznali, że sprawiedliwa ocena jest całkowicie zasadna podczas przyznawania awansów i nadawania stanowisk. Dzięki systemowi punktowej oceny PUM stał się wtedy pierwszym ośrodkiem parametryzacji w Polsce. Wpłynęło to na zdecydowanie na wzrost efektywności naukowej i dydaktycznej. Wydział Lekarski Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego osiągnął wtedy czołową pozycję w kraju w rankingu ministerialnym. Podkreślić również należy, że PUM nieprzerwanie od dwóch lat zajmuje pierwsze miejsce w Polsce pod względem efektywności naukowej, wyprzedzając wszystkie inne uniwersytety.

Pierwsza kadencja profesora Bogusława Machalińskiego, trwająca od 2016 do 2020 r. obfitowała w ważne wydarzenia. Był to początek działania ustawy o szkolnictwie wyższym, czyli tzw. reformy Gowina. Miała ona zmienić zasadniczo dotychczasowy sposób myślenia, uczelnie zostały przemodelowane na wzór korporacji na modłę bardziej zachodnią w odróżnieniu od uniwersyteckiego modelu łacińsko-europejskiego. Przez rok

trwały konsultacje i narady. Różnice tłumaczono postępowaniem zgodnym z duchem czasu i poprawą sprawności organizacyjnej. Był to zatem czas niemalże rewolucyjny, w którym uchwalono nowy statut zarządzania. Drugim ważnym zadaniem było zabieganie o inwestycje bieżące oraz walka o dotacje na pięcioletni plan rozwoju uczelni. Zwieńczeniem tych starań było przyznanie oczekiwanych pieniędzy.

Na przełomie pierwszej i drugiej kadencji (2020-2024) wybuchła pandemia Covid-19. W pierwszym okresie niepewności,

a potem paniki trudno było wypracować optymalny standard zarządzania. Na szczęście wybory udało się przeprowadzić dosyć sprawnie. Wzmagał się jednak niepokój o stan bezpieczeństwa lekarzy, stykających się bezpośrednio z chorymi. Nastąpiła dezorganizacja ochrony zdrowia. Zabroniono stacjonarnie uczyć studentów. Profesor Machaliński - nowo wybrany na następną kadencję rektor, nie mógł tego zaakceptować. Ministerstwo Zdrowia naciskało na zdecydowane zawieszenie zajęć. Rektor wziął na siebie wówczas wielką odpowiedzialność, uznając, że najważniejsza jest praktyczna nauka zawodu. PUM stał się wówczas jedną z nielicznych uczelni w Polsce, którym udało się zachować naukę stacjonarną. Działały wówczas centra symulacji, egzaminów testowych, choć niektóre oddziały kliniczne były czasowo zamykane. Po ustąpieniu zagrożenia pandemicznego studenci kierunków medycznych wyrażali zadowolenie, że nie stracili możliwości kontynuowania nauki w systemie stacjonarnym, wypowiadając się niekorzystnie o systemie nauki zdalnej wyłącznie w formie online. W tym trudnym okresie było wiele wyzwań, ale wydzielony oddział covidowy na terenie szpitala SPSK-2 był na tyle wydolny, że inne mogły pracować i normalnie służyć chorym. Straty po pandemii były ogromne; nadliczbowe zgony na covid i inne choroby, straty edukacyjne, konflikty i problemy socjologiczne spowodowane prawie dwuletnią izolacją młodych ludzi w domach. Ledwo udało się uporać z tamtymi problemami, a nastąpiła agresja Rosji na Ukrainę. Trzeba było przygotować uczelnię i uczelniany system ochrony zdrowia do nowych sytuacji ewentualnego działania w warunkach zagrożenia. Należało zorganizować pomoc uchodźcom. Należało również pomóc polskiej młodzieży studiującej w Ukrainie. Wielu

spośród tych studentów wykazywało jednak spory deficyt edukacyjny. Byłoby to szkodliwe dla przyszłych pacjentów, gdyby byli leczeni przez lekarzy, którzy nie dostali się na studia medyczne w kraju, a za pieniądze skończyli studia w Ukrainie. W procesie rekrutacji zadaniem było także rozśrodkowanie studentów na innych uczelniach medycznych, a także stworzenie warunków, w których nowi maturzyści nie zarzucali braku przejrzystości i sprawiedliwości.

Rektor Bogusław Machaliński odniósł sukces w pozyskiwaniu funduszy dla PUM. Wielkie dotacje uzyskane na rozwój uczelni stały się ogromnym wyzwaniem strategicznym i logistycznym. Na program wieloletni złożyło się sześć zadań budowlanych. Samo opracowanie projektu i planów wymagało długiej i wyężonej pracy zespołu. Wyłonienie koncepcji architektonicznych, przeprowadzenie konkursu na projekt i wykonawstwo zabrało kolejne miesiące. Całość przygotowań zajęła dwa lata. Pokłosiem konkursu był wybór projektu rozbudowy uniwersytetu w sposób urozmaicony, funkcjonalny i nowoczesny, przy zachowaniu rozsądnych kosztów realizacji i koniecznej dyscypliny finansowej. Pomorski Uniwersytet Medyczny nigdy nie był rozpieszczany dotacjami, które umożliwiałyby w sposób zadowalający poprawić sytuację pacjentów, warunki pracy lekarzy czy kondycję socjalną studentów. Ciagle pozostaje jedną z mniejszych uczelni medycznych. Dotychczas były w tym zakresie ogromne zaległości i jest ciągle na 50. miejscu pod względem warunków do studiowania w Polsce. Obecnie widać szeroko zakrojone prace budowlane przede wszystkim na terenie i wokół Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 PUM. Wreszcie spełnią się wymogi ponadregionalne i europejskie. Nigdy dotąd w historii uczelni nie było tak wielkich subwencji finansowych i tak wielkiego rozkwitu budownictwa oraz rozwoju infrastruktury obiektów akademickiej ochrony zdrowia, jak w czasie mijających ostatnich dwóch kadencji rektorskich. Według byłego rektora PAM, prof. Wenancjusza Domagały, były to dwie „złote kadencje” Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego.

Profesor Bogusław Machaliński zwierza się, że osiągnąłby znacznie więcej jako uczony i klinicysta, gdyby przez te osiem lat nie pełnił funkcji rektora. To oczywiste. Mógłby również więcej czasu poświęcić rodzinie, która jest tego wyjątkowo godna. Żona Anna (profesor, kierownik Katedry i Kliniki Okulistyki, konsultant wojewódzki w dziedzinie okulistyki) i trzech synów: najstarszy 23-latek kończy IV rok medycyny, 20-latek kończy I rok na PUM, najmłodszy 18-latek kończy XIII Liceum Ogólnokształcące, którego absol-

wentami są również jego dwaj starsi bracia. Rodzice zawsze przywiązywali wagę do wychowywania swoich dzieci, wpajając im szlachetne wartości i zasady. Od wczesnego dzieciństwa spędzają wspólnie urlopy, chodząc po górach i uprawiając sport (narty, biegi, pływanie, rower, kalistenika). To konsoliduje i wzmacnia więzy rodzinne, daje pozytywny przykład młodym.

Profesor Bogusław Machaliński od lat interesuje się historią. Jest utalentowanym rysownikiem. Miałem przyjemność oglądać świetne rysunki w jego domowych zbiorach. Z racji historycznych zamiłowań ma szczególne upodobanie do przedstawiania scen batalistycznych, zwłaszcza z okresu wojny secesyjnej w Ameryce. Jest także mecenasem sztuki. Wystarczy wejść do budynku Rektoratu przy ul. Rybackiej, aby dostrzec zmiany w wystroju jego wnętrza. Ogromne witraże wykonane przez prof. Piotra Prowansa, łacińska sentencja na ścianie przed Dziekanatem i malowane przeze mnie portrety. Dostojne i majestatyczne konterfekty rektorskie z błyszczącymi insygniami i 12 dużych portretów uczonych uhonorowanych najwyższym tytułem akademickim pod dużym napisem: „Pinacotheca Honoris Causa Doctorum Universitatis Medicae Pomeraniensis”. Do tych portretów udało mi się ostatnio dołączyć dwa: jeden nieoficjalny z pierwszej kadencji i drugi ostateczny, już oficjalny, w pełnym stroju, wieńczący drugą kadencję. Konterfekty te zawisną na różnych ścianach – w domu i Rektoracie. Będą niemymi świadkami minionych ośmiu lat wielkiej pracy, zabiegów i starań gospodarza o dobro i rozwój Pomorskiej Alma Mater. Dwie kadencje, dwa portrety.

Mieczysław Chruściel

NAUKOWCY PUM NA LIŚCIE STU

Naukowcy z Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie znaleźli się na liście najbardziej wpływowych osób w polskiej medycynie i polskim systemie ochrony zdrowia, opublikowanej po raz 21. przez „Puls Medycyny”.

W kategorii medycyna wyróżnieni zostali:

Profesor dr hab. Jan Lubiński – wieloletni kierownik Zakładu Genetyki i Patomorfologii PUM, kierownik Międzynarodowego Centrum Nowotworów Dziedzicznych; specjalista patomorfologii i genetyki klinicznej.

Profesor dr hab. Jerzy Samochowiec – prorektor ds. nauki PUM, kierownik Katedry i Kliniki Psychiatrii PUM; członek zarządu Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego; redaktor naczelny czasopisma „Archives of Psychiatry and Psychotherapy”; członek Rady Ekspertów Naczelnej Izby Lekarskiej; współautor zaleceń Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego i Sekcji Farmakoterapii Polskiego Towarzystwa Badań nad Uzależnieniami.

Profesor dr hab. Mieczysław Walczak – kierownik Kliniki Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii, Chorób Metabolicznych i Kardiologii Wieku Rozwojowego PUM; naczelny lekarz USK-1 PUM; konsultant krajowy w dziedzinie endokrynologii i diabetologii dziecięcej; przewodniczący Polskiego Towarzystwa Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej; członek Zarządu Głównego Polskiego

Towarzystwa Pediatrycznego; dyrektor Podyplomowej Szkoły Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego; przewodniczący Zespołu Koordynacyjnego ds. Stosowania Hormonu Wzrostu oraz Zespołu Koordynacyjnego ds. Chorób Ultrazadkowych; członek Rady ds. Chorób Rzadkich.

Profesor dr hab. Miłosz Parczewski

– kierownik Kliniki Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Nabytych Niedoborów Immunologicznych PUM; specjalista chorób zakaźnych, wirusolog; konsultant krajowy w dziedzinie chorób zakaźnych;

prezes Polskiego Towarzystwa Naukowego AIDS; członek zarządu European Society for Translational Antiviral Research.

Profesor dr hab. Bogusław Machaliński – rektor PUM dwóch kadencji 2016-2024, kierownik Katedry Fizjopatologii i Zakładu Patologii Ogólnej PUM; specjalista chorób wewnętrznych, hematologii i transplantologii klinicznej; twórca i ordynator Oddziału Transplantacji Szpiku Kliniki Hematologii i Transplantologii USK-1 PUM.

W kategorii system ochrony zdrowia wyróżniony został **prof. dr hab. Tomasz Grodzki** – specjalista chirurgii ogólnej, chirurgii klatki piersiowej, transplantologii klinicznej; kierownik Kliniki Chirurgii Klatki Piersiowej i Transplantacji PUM; marszałek Senatu RP X kadencji, senator RP XI kadencji.

(red.)

NOMINACJE PROFESORSKIE

PROF. DR HAB. N. MED. I N. O ZDR.

JOANNA SOŁEK-PASTUSZKA

KLINIKA ANESTEZJOLOGII I INTENSYWNEJ TERAPII

11 GRUDNIA 2023 R.

Joanna Sołek-Pastuszka jest absolwentką Wydziału Lekarskiego Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie z roku 1996. Ukończyła także studia podyplomowe w zakresie medycyny bólu organizowane przez Medyczne Centrum Kształcenia Podyplomowego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jest specjalistką w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii.

Pracuje w Klinice Anestezjologii i Intensywnej Terapii PUM w Szczecinie od 2002 r.

W 2006 r. uzyskała stopień naukowy doktora nauk medycznych, obroniwszy pracę „Porównanie jakości znieczulenia i poziomu stresu u kobiet rodzących znieczulanych metodą analgezji sterowanej przez pacjenta z zastosowaniem blokady zewnątrzoponowej i dożylnego wlewu remifentanyl”. Na podstawie dorobku naukowego oraz cyklu pięciu prac pełnotekstowych nt. „Opracowanie i praktyczna weryfikacja nowych metod diagnostycznych dla potrzeb procedury rozpoznawania śmierci mózgu” w 2019 r. otrzymała stopień doktora habilitowanego. Jej dorobek naukowy obejmuje publikacje, których całkowity impact factor wynosi 93,188, punktacja ministerialna – 2846, indeks Hirscha – 13 (wg bazy Scopus). Jest współautorką 10 publikacji w badaniach wieloośrodkowych, których łączny IF wynosi 113,491.

Na początku pracy zawodowej zajmowała się problematyką łagodzenia bólu porodowego i możliwościami zastosowania alternatywnych metod analgezji. W późniejszym okresie jej zainteresowania badawcze skupiły się na zagadnieniach związanych z diagnostyką śmierci mózgu i opieką nad dawcą narządów. Prowadziła badania mające na celu porównanie skuteczności i bezpieczeństwa dwóch rodzajów testu bezdechu jako ostatniego etapu stwierdzenia trwałego nieodwracalnego ustania czynności mózgu. W ich

trakcie zebrano materiał obejmujący 76 przypadków z trzech ośrodków (z lat 2014 - 2017). Z uwagi na wąską specyfikę tego zagadnienia jest to największe badanie prospektywne w literaturze światowej. Jego wyniki m.in. stały się podstawą zmodyfikowania próby bezdechu w obecnie znowelizowanych kryteriach rozpoznawania śmierci mózgu, opracowywanej przez zespół ekspertów przy ministrze zdrowia.

Następny etap jej zainteresowań naukowych obejmował zagadnienia

zaawansowanego monitorowania czynności ośrodkowego układu nerwowego i zastosowania technik wirtualnej rzeczywistości (VR) w rehabilitacji chorych z urazowym uszkodzeniem mózgowia (TBI) w celu możliwie szybkiego wybudzania chorego i rozpoczęcie rehabilitacji z wykorzystaniem techniki VR. Badania te dają nadzieję i szanse na powrót pacjenta do samodzielnego funkcjonowania, skrócenie czasu hospitalizacji i redukcję ryzyka powikłań, mają zatem istotne znaczenie kliniczne i ekonomiczne.

Osiągnięcia naukowe profesor zostały docenione nagrodami rektora PUM - zespołowymi i nagrodą indywidualną.

Angażuje się w działalność dydaktyczną i organizacyjną uczelni i regionu. Jest promotorem dwóch zakończonych rozpraw doktorskich, opiekunem koła naukowego przy Centrum Symulacji Medycznej PUM. Prowadzi wykłady na kursach specjalizacyjnych w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii. Od 2018 r. jest zastępcą okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej przy Okręgowej Izbie Lekarskiej w Szczecinie.

Należy do Polskiego Towarzystwa Anestezjologii i Intensywnej Terapii, jest też członkiem European Society of Anaesthesiology and Intensive Care.

(red.)

PROF. DR HAB. N. MED. I N. O ZDR. BEATA ŁONIEWSKA

KLINIKA NEONATOLOGII I INTENSYWNEJ TERAPII NOWORODKA 2 LUTEGO 2024 R.

Absolwentka Pomorskiej Akademii Medycznej z 1989 r. i od początku swojej pracy zawodowej związana Pomorską Akademią Medyczną w Szczecinie, Kliniką Położnictwa i Ginekologii. Obecnie jest pracownikiem Kliniki Neonatologii i Intensywnej Terapii Noworodka i lekarzem kierującym Kliniką Patologii Noworodka Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 2 PUM. Jest specjalistą w dziedzinie pediatrii oraz w dziedzinie neonatologii.

Stopień doktora nauk medycznych uzyskała w 1999 r., obroniwszy pracę doktorską „Zastosowanie aminofiliny pod kontrolą jej monitorowania we krwi noworodków przedwcześnie urodzonych w czasie odzwyczajania ich od mechanicznej wentylacji”. W 2013 r. otrzymała stopień doktora habilitowanego nauk medycznych na podstawie osiągnięcia naukowego „Analiza polimorfizmu 1936A>G(rs203462) genu AKAP10 z wybranymi cechami fenotypu klinicznego zdrowych, donoszonych noworodków”. Jest autorką 160 publikacji naukowych, których łączny impact factor wynosi 105.102, liczba punktów ministerialnych to 2461.500, zaś indeks Hirscha – 11. Jest także autorką czterech rozdziałów w książce „Stany Nagłe: Neonatologia” oraz rozdziału w publikacji dla lekarzy rodzinnych.

Zainteresowania i najważniejsze osiągnięcia naukowe prof. Łoniewskiej dotyczą trzech nurtów badawczych, którymi są: czynniki odpowiedzialne za integralność bariery jelitowej, udział czynników genetycznych w rozwoju chorób cywilizacyjnych oraz leczenie zaburzeń oddechowo-krażeniowych i zakażeń u noworodków. Badając czynniki odpowiedzialne za integralność bariery jelitowej, wraz ze współpracownikami opisała szczegółowo znaczenie fizjologiczne i patologiczne bariery jelitowej oraz aktualnie dostępne metody diagnostyczne tej bariery. Wykazała, że okres okołoporodowy jest krytyczny dla wykształcenia się prawidłowego wzorca bariery jelitowej. Skład mikrobioty jelitowej, przepuszczalność pozakomórkowa jelita

cienkiego, a także markery związane z układem odpornościowym zmieniają się dynamicznie w ciągu pierwszych dwóch lat życia. Na zmiany te mają wpływ m.in. rodzaj żywienia, wiek, płeć, a także inne czynniki perinatalne, takie jak nadwaga, niedowaga, antybiotykoterapia u kobiety ciężarnej, sposób zakończenia ciąży.

W badaniu nad udziałem czynników genetycznych w rozwoju chorób cywilizacyjnych porównywała częstość występowania poszczególnych genotypów i alleli danego genu w grupie

niespokrewnionych osób z określoną cechą fenotypową i w grupie kontrolnej złożonej z osób bez tej cechy w odniesieniu do predyspozycji do występowania m.in. choroby niedokrwiennej serca oraz chorób nerek.

W leczeniu zaburzeń oddechowo-krażeniowych oraz zakażeń u noworodków w kierowanej przez profesora klinice, jako pierwszej w Polsce, wprowadzono i do dnia dzisiejszego stosuje się z dobrym efektem nieinwazyjną wentylację wysokimi częstotliwościami oraz zastosowano paracetamol do leczenia hemodynamicznie istotnego przetrwałego przewodu tętniczego. Zespół kliniki jest także pionierem w diagnozowaniu zakażeń u noworodków z zastosowaniem prokalcytoniny.

W 2018 r. dzięki jej staraniom otwarty został pierwszy w Szczecinie i północno-zachodniej części kraju bank mleka kobiecego.

Jest laureatką nagrody naukowej Towarzystwa Terapii Monitorowanej za najlepszą pracę doktorską z zakresu terapii monitorowanej oraz nagrody rektora PUM za osiągnięcia naukowe w latach 2009-2021. W 2022 r. została uhonorowana tytułem Pediatri Roku w Szczecinie w Plebiscycie Medycznym Hipokrates.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Neonatologicznego i przewodniczącą Oddziału Zachodniopomorskiego PTN oraz European Milk Bank Association (EMBA).

Pełni funkcję edytora gościnnego w numerze specjalnym: „Effect of Pre- and Perinatal Factors

and Infant Nutrition on the Intestinal Microbiota” czasopisma “Nutrients”, jest recenzentem w czasopiśmie naukowych: “Annals of Medicine”, “International Journal of Environmental Research and

Public Health”, “Journal of Clinical Medicine”, “Nutrients”, “Children”, “Biomedicines”, “Journal of Clinical Medicine”, “Microorganisms”.

(red.)

PROF. DR HAB. N. MED. I N. O ZDR. JAROSŁAW PIERÓG

KLINIKA CHIRURGII KŁATKI PIERSIOWEJ I TRANSPLANTACJI 29 LUTEGO 2024 R.

Jarosław Pieróg urodził się w 1971 r. w Goleniowie. Ukończył Pomorską Akademię Medyczną w Szczecinie w roku 1996, otrzymując dyplom lekarza. Od 1998 r. jest pracownikiem Oddziału Klinicznego/Kliniki Chirurgii Klatki Piersiowej i Transplantacji PAM/PUM. W 2009 r. uzyskał stopień doktora nauk medycznych, obroniwszy pracę „Ocena stężenia i dystrybucji wankomycyny w allogenicznym przeszczepie płuca u szczura”. Zdobył także stopień doktora medycyny Uniwersytetu w Bernie w Szwajcarii na podstawie rozprawy „Synergistic effect of low dose Cyclosporine A and human interleukin 10 overexpression on acute rejection in rat lung allotransplantation” w 2006 r. Stopień doktora habilitowanego otrzymał w 2014 r. na podstawie dorobku naukowego i cyklu artykułów nt. „Zastosowanie szczurzego modelu eksperymentalnego do badania transferu genowego za pomocą elektroforezy i plazmidów w mechanizmie oddziaływania bezpośredniego na tkankę płuca oraz do analizy farmakokinetyki wankomycyny”. Jest specjalistą chirurgii klatki piersiowej oraz transplantologii klinicznej.

Zdał z wyróżnieniem egzamin międzynarodowy w dziedzinie chirurgii klatki piersiowej, uzyskując tytuł Fellow of the European Board of Thoracic and Cardiovascular Surgeons (FETCS) w roku 2011. Odbýwał praktyki oraz staże w ośrodkach przeszczepień płuc w Saint Louis (USA), Mayo Clinic (Rochester, USA), Duke University (Durham, USA), General Hospital (Toronto, Kanada). Jest autorem i współautorem 43 prac naukowych o łącznym impact factor wynoszącym 49,425 i indeksie Hirscha równym 11.

Tematyka badań profesora dotyczy przede wszystkim odrzucania narządowego po przeszczepieniu płuc

i serca w szczurzym modelu zwierzęcym. Prowadził eksperymenty w tym zakresie jako członek międzynarodowej grupy badawczej, przebywając łącznie przez trzy lata (2003-2004 oraz 2013-2014) w ośrodku medycyny eksperymentalnej Uniwersytetu w Bernie w Szwajcarii pod kierownictwem prof. Ralpha A. Schmidta. Badania na szczurzym modelu zwierzęcym kontynuował także w Zakładzie Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej PUM, analizując stężenie leków w prze-czepionym płucu.

Inna tematyka badań będących w sferze zainteresowań profesora to endoskopia układu oddechowego. Jako pierwszy lekarz w Polsce wykonał bronchona-wigację celem diagnostyki obwodowo położonej w płucu zmiany guzowatej, a także bronchoskopową kriobiopsję mięszu płucnego w diagnostyce chorób śródmięszkowych płuc oraz bronchoskopową kriobiopsję zmiany guzowatej śródpiersia. Jako pierwszy w Polsce zajmował się leczeniem bronchoskopowym rozedmy płuc poprzez bronchoskopową implantację nitinolowych implantów wewnątrzoskrzelowych oraz odwróconych rozwidlonych stentów nitinolowych typu Y do udrażniania nowotworowo zwężonych oskrzeli głównych i tchawicy. Jest osobą aktywnie działającą na rzecz macierzystej uczelni, pełniąc rolę kierownika Oddziału Klinicznego Chorób Płuc.

Należy do Polskiego Towarzystwa Kardio-Torakochirurgów Polskich (PTKT), gdzie jest członkiem zarządu PTKT, i do European Society of Thoracic Surgeons (ESTS), w którym pełni funkcję regenta ESTS na Polskę.

(red.)

PROF. DR HAB. N. MED. I N. O ZDR. ŁUKASZ KOŁODZIEJ

**ZAKŁAD REHABILITACJI NARZĄDU RUCHU
29 LUTEGO 2024 R.**

Łukasz Kołodziej, urodzony w Szczecinie, studia medyczne ukończył w 1996 r. na Wydziale Lekarskim Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie i po ukończeniu stażu podyplomowego, w roku 1997, rozpoczął pracę na stanowisku asystenta w Katedrze i Klinice Ortopedii Dziecięcej Pomorskiej Akademii Medycznej, kierowanej przez prof. Jana Królewskiego. Od roku 2007 jest zatrudniony w Katedrze i Klinice Ortopedii, Traumatologii i Onkologii Narządu Ruchu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, kierowanej przez prof. Andrzeja Bohatyrewicza. Ponadto od 2017 r. pełni funkcję kierownika Zakładu Rehabilitacji Narządu Ruchu PUM w Szczecinie. W 1999 r. uzyskał tytuł specjalisty I stopnia z ortopedii i traumatologii, a w 2004 r. – tytuł specjalisty ortopedii i traumatologii narządu ruchu.

Od początku pracy klinicznej głównym przedmiotem jego zainteresowań są choroby stóp i stawu skokowo-goleniowego oraz stawu biodrowego. W 2002 r. na podstawie rozprawy doktorskiej „Ocena odległych wyników leczenia operacyjnego wrodzonych stóp końsko-szpotałych metodą uwolnienia tylnoprzysródka” uzyskał stopień doktora nauk medycznych.

W 2008 r. został członkiem-założycielem Polskiego Towarzystwa Stopy i Stawu Skokowo-Goleniowego (Polish Foot and Ankle Society, PFAS), a w okresie od 2012 r. do 2015 r. pełnił funkcję prezesa tego stowarzyszenia. Powstanie Polskiego Towarzystwa Stopy i Stawu Skokowo-Goleniowego umożliwiło utworzenie ścisłego kręgu współpracy ponad 100 polskich ortopedów zajmujących się leczeniem chorób stóp w Polsce i włączenie PFAS do Europejskiego Towarzystwa Stopy i Stawu Skokowo-Goleniowego (EFAS). Profesor jest stałym członkiem grupy roboczej Polskiego Towarzystwa Leczenia Ran (PTLR) zajmującej się całokształtem problemów w zespole stopy cukrzycowej i współau-

torem wytycznych postępowania u chorych z tym zespołem.

W Klinice Ortopedii, Traumatologii i Onkologii Narządu Ruchu zajmuje się rozwijaniem elementów programu poprawiania opieki okołoperacyjnej u pacjentów poddawanych alloplastyce stawu biodrowego. Badania prowadzone w Klinice przyczyniły się do istotnego skrócenia czasu hospitalizacji i poprawy jakości opieki medycznej nad pacjentami. W latach 2010 - 2011 uczestniczył w tworzeniu kompleksowego programu modyfikującego dotych-

czasowe sposoby postępowania okołoperacyjnego nazwanego „Protokołem przyspieszonego powrotu do zdrowia po alloplastyce stawu biodrowego”, którego wyniki były podstawą rozprawy habilitacyjnej i uzyskania stopnia doktora habilitowanego w 2013 r.

Od 2017 r. do chwili obecnej pełni funkcję prezesa Zachodniopomorskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu (PTOiTr). W 2019 r. został nagrodzony przez ministra zdrowia odznaką „Za zasługi dla ochrony zdrowia”.

Jest członkiem komitetu redakcyjnego czasopisma Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego „Chirurgia Narządów Ruchu i Ortopedia Polska” oraz recenzentem wielu czasopism z zakresu ortopedii i traumatologii narządu ruchu, w tym czasopisma SICOT „International Orthopaedics”.

Pasjonat sportów walki, a przede wszystkim MMA i boks, oraz podróży i zwiedzania świata. Łącząc pasję do podróżowania i doskonalenia technik operacji ortopedycznych, regularnie prowadzi szkolenia z dostępu operacyjnych na preparatach nieutrwalonych nie tylko w Polsce, lecz także w Indiach, Wielkiej Brytanii, USA i Chinach.

(red.)

PROF. DR HAB. N. MED. I N. O ZDR.
MARCIN RADOŚŁAW LENER
KATEDRA ONKOLOGII, ZAKŁAD GENETYKI I PATOMORFOLOGII
15 MAJA 2024 R.

Marcin Lener urodził się w 1976 r. Pochodzi z Lipian, z którymi jest związany do dzisiaj. W 2000 r. ukończył studia na Uniwersytecie Szczecińskim na kierunku biologia z nagrodą dziekana Wydziału Nauk Przyrodniczych za wkład w naukowy rozwój uczelni, a następnie rozpoczął pracę w Zakładzie Genetyki i Patomorfologii PAM/PUM w Szczecinie. Ukończył także studia doktoranckie w Studium Medycyny Molekularnej (SMM) w Warszawie. Celem SMM było wspieranie rozwoju medycyny molekularnej w Polsce poprzez prowadzenie międzynarodowych, środowiskowych studiów doktoranckich w zakresie medycyny molekularnej. Posiada tytuł zawodowy diagnosty laboratoryjnego (2003), jest specjalistą w dziedzinie laboratoryjnej genetyki medycznej (2011) oraz w dziedzinie medycznej genetyki molekularnej (2024).

W 2007 r. obronił rozprawę doktorską z summa cum laude „Identyfikacja genów związanych z predyspozycją do nowotworów u pacjentek z rakiem piersi pochodzących z rodzin z niezdefiniowaną agregacją nowotworów”. W 2008 r. przebywał na stypendium w Międzynarodowej Agencji Badań nad Rakiem (IARC WHO) w Lyonie, gdzie brał aktywny udział w badaniach identyfikujących związki zmian w genach w obrębie chromosomu 5p15.33 (TERT i CLPTM1L) z etiologią raka płuc. W 2017 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie osiągnięcia naukowego nt. „Geny związane z predyspozycją do raków oraz stężenie wybranych mikroelementów jako czynniki ryzyka raka trzustki”.

Jego zainteresowania badawcze definiują dwa główne tematy: pierwszy to identyfikacja zmian genetycznych związanych z dziedziczną predyspozycją do raków, drugim jest rola stężeń mikroelementów/wybranych pierwiastków w organizmie w wykrywaniu, ryzyku i leczeniu raków. Dorobek naukowy profesora obejmuje 91 publikacji (w tym 62 z IF) o łącznej wartości impact factor równej 388,685, sumie punktów ministerialnych wynoszącej 5186 i indeksie indeks Hirscha 24, liczba cyto-

wań bez autocytowań to 2195. Jest autorem i współautorem trzech przyznanych patentów, pięciu rozdziałów w monografii „Genetyka kliniczna nowotworów”, rozdziałów: „Analiza stężeń i ustalenie podaży pierwiastków śladowych w profilaktyce i leczeniu nowotworów” w wydawnictwie „Dietetyka w chorobach nowotworowych” oraz „Selenium and cancer” w publikacji „Selenium: chemistry, analysis, function and effects” (wyd. Royal Society of Chemistry).

Uczestniczył w pracach zespołów badawczych, które zrealizowały 14 projektów naukowych,

a wyniki prowadzonych badań zostały docenione przyznaniem zespołowych nagród ministra zdrowia oraz licznych nagród naukowych rektora PUM. Jest także laureatem nagrody Zachodniopomorski Nobel 2021.

Brał udział w uruchomieniu na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie studiów I i II stopnia na kierunku biotechnologia o specjalności biotechnologia medyczna. Przez wiele lat był opiekunem studentów tego kierunku, a w kadencji 2020-2024 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej. Był współtwórcą i współzałożycielem Fundacji Żywności Funkcjonalnej. Celem fundacji jest podniesienie stanu zdrowotnego polskiego społeczeństwa poprzez zmianę tendencji żywieniowych i wykorzystanie tzw. żywności funkcjonalnej, czyli produktów pochodzenia naturalnego o znanej zawartości składników odżywczych oraz mikro- i makroelementów. Jest członkiem Rady Nadzorczej Read-Gene SA – firmy badawczo-rozwojowej notowanej na NewConnect, której celem jest prowadzenie i komercjalizacja wyników badań dotyczących metod wykrywania, zapobiegania i leczenia nowotworów złośliwych.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Genetyki Człowieka oraz Polskiego Towarzystwa Genetyki.

(red.)

PROF. DR HAB. N. MED. I N. O ZDR. ANITA CHUDECKA-GŁĄZ

**KLINIKA GINEKOLOGII OPERACYJNEJ I ONKOLOGII
GINEKOLOGICZNEJ DOROSŁYCH I DZIEWCZĄT
15 MAJA 2024 R.**

Anita Chudecka-Głaz jest absolwentką Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie z 1995 r. Od początku pracy zawodowej związana z Pomorskim Uniwersyteciem Medycznym oraz Uniwersyteckim Szpitalem Klinicznym nr 2. Obecnie jest kierownikiem Kliniki Ginekologii Operacyjnej i Onkologii Ginekologicznej Dorosłych i Dziewcząt oraz lekarzem kierującym.

Jest specjalistą w dziedzinie położnictwa i ginekologii od 1999 r. oraz w dziedzinie ginekologii onkologicznej od roku 2014. Jest także certyfikowanym operatorem w systemie robotycznym DaVinci.

W roku 2003 zdobyła stopień doktora nauk medycznych, obroniwszy z wyróżnieniem *summa cum laudae* pracę doktorską „Charakterystyka endokrynologiczna nabłonkowych nowotworów jajnika”. W roku 2016 obroniła rozprawę habilitacyjną „Ocena wartości diagnostycznych oraz prognostycznych podfrakcji 4 ludzkiego białka z komórek nabłonkowych najądrza oraz algorytmu ROMA u pacjentek z rakiem jajnika z uwzględnieniem zachowania białka HE4 w płynie otrzewnowym” i uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk medycznych.

Od zawsze głównym zainteresowaniem prof. Chudeckiej-Głaz była ginekologia onkologiczna łącząca w sobie zaawansowane zabiegi operacyjne, leczenie systemowe i podtrzymujące. Była członkiem zespołu Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (AOTMiT), który pracował nad kompleksową opieką dla pacjentek z rakiem szyjki macicy, rakiem trzonu macicy oraz rakiem jajnika, a także tworzeniem ścieżek diagnostyczno-terapeutycznych w tych nowotworach. Była członkiem wielu komitetów doradczych związanych z leczeniem onkologicznym pacjentek z rakiem jajnika i rakiem endometrium.

W chwili obecnej w kierowanej przez nią klinice prowadzi się kompleksowe leczenie pacjentek z nowo-

tworami ginekologicznymi zgodnie z najnowszymi standardami, co czyni klinikę wiodącą placówką w województwie, jak również na terenie Polski. Dzięki członkostwu kliniki w Polskiej Grupie Onkologii Ginekologicznej ds. badań klinicznych, a tym samym w europejskiej grupie European Network for Gynecological Oncological Trial, pacjentki onkologiczne kliniki mają dostęp do najnowszych metod leczenia uzupełniającego, między innymi immunoterapii, terapii koniugatami, inhibitorami PARP oraz innymi lekami

ukierunkowanymi molekularnie, które są jednym z największych postępów w ginekologii onkologicznej dla pacjentek z rakiem jajnika, szyjki macicy i endometrium.

Głównym przedmiotem zainteresowań badawczych prof. Chudeckiej-Głaz, jak również większość jej dorobku naukowego jest związana z ginekologią onkologiczną, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z rakiem jajnika. Jest autorką i współautorką ponad 150 prac naukowych opublikowanych głównie w zagranicznych czasopiśmie recenzowanych. Impact factor tych publikacji wynosi ponad 225,975, liczba punktów ministerialnych - 3701, a indeks Hirsha - 18. Jest autorką i współautorką rekomendacji PTGO dotyczących leczenia raka jajnika oraz raka endometrium.

Angażuje się w działalność dydaktyczną uczelni. Jest promotorem trzech obronionych doktoratów (dwa *summa cum laude*) i czterech kolejnych w przygotowaniu. Jest również kierownikiem i współbadaczem grantów naukowych.

Od 2018 r. jest prezesem Oddziału Zachodniopomorskiego Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników, a od roku 2021 wiceprezesem Polskiego Towarzystwa Ginekologii Onkologicznej. Należy również do European Society of Gynecologic Oncology,

Polskiej Grupy Onkologii Ginekologicznej ds. badań klinicznych oraz European Society of Medical Oncology. Pełni także funkcję konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie ginekologii onkologicznej.

Działalność naukowa prof. Chudeckiej-Głaz została doceniona nagrodą ministra zdrowia za cykl publikacji dotyczących charakterystyki endokrynologicznej raka

jajnika ze szczególnym uwzględnieniem roli gonadotropin oraz medalem Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego „Amicus Scientiae et Veritatis” za badania nad endokrynologiczną charakterystyką raka jajnika. Otrzymała liczne nagrody indywidualne i zespołowe za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne rektora PUM.

(red.)

NAGRODY ZŁOTY OTIS 2024 DLA PRZEDSTAWICIELI PUM

Złoty OTIS to prestiżowa nagroda przyznawana z inicjatywy grupy ekspertów, członków kapituły Nagrody Zaufania „Złoty OTIS”, którzy kształtują system ochrony zdrowia w Polsce. Przyznawana jest od 2004 r. wybitnym lekarzom, farmaceutom, dziennikarzom i organizacjom pacjenckim oraz firmom farmaceutycznym - mającym wyróżniające się osiągnięcia na polu poprawy funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w naszym kraju.

W 2024 r. Nagrody Zaufania Złoty OTIS otrzymali pracownicy PUM: w kategorii dorobek życia prof. Anna Jurczak za dorobek życia w pielęgniarstwie oraz prof. Mieczysław Walczak za dorobek życia w medycynie; w kategorii nagrody specjalne dr Konrad Jarosz, dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie za osiągnięcia w zarządzaniu placówką ochrony zdrowia; w kategorii debiuty naukowe dr Piotr Kulig.

Profesor dr hab. n. med. i n. o zdr. Anna Jurczak – absolwentka Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i Podyplomowych Studiów w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie – menedżer badań naukowych i prac rozwojowych, położna i pielęgniarka, specjalistka w dziedzinie pielęgniarstwa epidemiologicznego. Kierownik Katedry Pielęgniarstwa Specjalistycznego i Ratownictwa Medycznego na Wydziale Nauk o Zdrowiu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Autorka i recenzentka licznych artykułów w czasopismach naukowych o zasięgu krajowym, jak i międzynarodowym, głównie dotyczących zdrowia kobiet w różnych okresach życia, jakości życia pacjentów poddawanych terapii oraz badań związanych ze współczesnym pielęgniarstwem. Członek Rady Uczelni, senator PUM, członek Uczelnianej Komisji Dydaktyczno-Programowej PUM, członek Senackiej Komisji Dydaktycznej. Ekspert

ds. oceny nauczycieli akademickich przy ministrze zdrowia. Od 2020 r. prodziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu PUM. Przewodnicząca Komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli akademickich PUM, przewodnicząca Zespołu ds. Zagrożenia Epidemicznego PUM, członek Kryzysowego Zespołu Epidemiologicznego PUM. W latach 2008-2022 była koordynatorem ds. kształcenia podyplomowego pielęgniarzek i położnych, kierownikiem specjalizacji w dziedzinie pielęgniarstwa epidemiologicznego i kierownikiem specjalizacji w dziedzinie opieki długoterminowej. Sprawowała opiekę nad młodą kadrami naukowymi – promotor

Prof. Mieczysław Walczak, prof. Anna Jurczak, dr Konrad Jarosz

siedmiu prac doktorskich, 170 prac magisterskich, recenzent prac doktorskich, recenzent w postępowaniach habilitacyjnych i profesorskich. Jest członkiem Wojewódzkiej Komisji ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych, członkiem Rady Społecznej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im T. Sokołowskiego PUM, członkiem licznych towarzystw naukowych.

Odnaczona Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, odznaką honorową „Zasłużony dla ochrony zdrowia”, a także wieloma nagrodami naukowymi, dydaktycznymi i organizacyjnymi rektora PUM.

Profesor dr hab. n. med. Mieczysław Walczak

– specjalista w dziedzinie pediatrii oraz w dziedzinie endokrynologii i diabetologii dziecięcej. Absolwent Wydziału Lekarskiego AM w Poznaniu. Kierownik Kliniki Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii, Chorób Metabolicznych i Kardiologii Wieku Rozwojowego PUM w Szczecinie. Pełnione funkcje, wcześniej i obecnie: członek Komitetu Rozwoju Człowieka PAN, członek Rady Naukowej Instytutu „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka” w Warszawie, przewodniczący Zespołu Koordynacyjnego ds. Stosowania Hormonu Wzrostu, przewodniczący Zespołu Koordynacyjnego ds. Chorób Ultrazadkowych, członek Zespołu ds. Chorób Rzadkich powołanego przez ministra zdrowia, członek Rady ds. Chorób Rzadkich powołanej przez ministra zdrowia. Konsultant województwa zachodniopomorskiego w dziedzinie pediatrii, konsultant krajowy w dziedzinie endokrynologii i diabetologii dziecięcej. Członek wielu kadencji: Rady Wydziału Lekarskiego PUM, Senatu PUM, Senackiej Komisji ds. Szpitali Klinicznych PUM w Szczecinie. Współredaktor podręcznika „Endokrynologia wieku rozwojowego”.

Jeden z założycieli Polskiego Rejestru Wrodzonych Wad Rozwojowych oraz inicjatorów utworzenia Zachodniopomorskiego Hospicjum dla Dzieci i Osób Dorosłych w Szczecinie.

Przewodniczący Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej. Członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego kilku kadencji. Dyrektor Podyplomowej Szkoły Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego.

Wyróżnienia za działalność społeczną i działalność na rzecz uczelni: Złoty i Srebrny Krzyż Zasługi, Medal Złoty „Za długoletnią służbę”, Odznaka Honorowa „Za zasługi dla ochrony zdrowia”, Srebrna Odznaka Honorowa Gryfa Szczecińskiego. Medal

Honorowy im. prof. Józefa Polikarpa Brudzińskiego. Medal im prof. Tadeusza Ewarysta Pawlikowskiego za zasługi w działalności Polskiego Towarzystwa Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej.

Czterokrotny laureat konkursu Pulsu Medycyny „Lista 100 najbardziej wpływowych osób w medycynie”.

Laureat Nagrody Zaufania Złoty OTIS: w kategorii nagrody specjalne w medycynie w 2021 r.

Laureat Kryształowej Gwiazdy, nadanej przez Krajowe Forum na rzecz terapii chorób rzadkich – ORPHAN i przez Federację Pacjentów Polskich.

Laureat statuetki „Pralinka” Fundacji Diabeciaki, Honorowej Odznaki „Zasłużony dla Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków” i Medalu 40-lecia Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków za szczególne zasługi dla osób z cukrzycą w Polsce.

Doktor n. med. Konrad Jarosz – specjalista w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii, prawnik, absolwent Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie, Uniwersytetu Szczecińskiego oraz studiów podyplomowych Masters of Business Administration. Dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 PUM, lekarz kierujący Kliniką Anestezjologii i Intensywnej Terapii z Centrum Leczenia Urazów Wielonarządowych USK-1.

Uniwersyteckim Szpitalem Klinicznym nr 1 PUM kieruje od roku 2017. W tym czasie dzięki zainwestowaniu w rozwój szpitala ponad 800 mln zł powstało jedyne w województwie i jedno z 12 w kraju Centrum Urazowe dla dorosłych oraz jedno z dwóch w kraju Centrum Urazowe dla dzieci. Wybudowano i wyposażono najnowocześniejszą i największą w regionie centralną sterylizatornię. Zakupiono aparaturę diagnostyczną i doposażono tworzony Oddział Transplantacji Szpiku wraz z Bankiem Komórek Krwiotwórczych. Przeprowadzono remonty i modernizację infrastruktury budynków i klinik szpitala we wszystkich lokalizacjach. Zakończono budowę elektrowni fotowoltaicznej na wszystkich dachach i ścianach szpitala.

Utworzony został jeden z pięciu w kraju mobilnych zespołów terapii ECMO. Rozpoczęła funkcjonowanie nowo wybudowana część przychodni specjalistycznej, zwiększając liczbę porad specjalistycznych o prawie 50 tysięcy. Działalność rozpoczęło także Centrum Wsparcia Badań Klinicznych i Centrum Leczenia Biologicznego dla pacjentów wymagających biologicznych programów lekowych.

Wdrożono wysokospecjalistyczne terapie, tj. program trombektomii mechanicznej u pacjentów

z udarami niedokrwiennymi mózgu. Dzięki zakupionej aparaturze stosuje się innowacyjne techniki optyczne, świetlne oraz cyfrowe podczas zabiegów operacyjnych, wykonywane są procedury w nieinwazyjnym obrazowaniu serca. Dla pacjentów i ich rodzin uruchomiono aplikację BackOnFeet, informującą, jak przygotować dziecko do leczenia w szpitalu, jakie są możliwości postępowania po zabiegu i sposoby samodzielnego przygotowania dziecka do rehabilitacji pooperacyjnej.

Jednostki szpitala w znaczącej większości przeszły na prowadzenie dokumentacji medycznej w formie elektronicznej, wdrożono nowoczesne oprogramowanie kadrowo-płacowe, na ukończeniu jest wprowadzanie Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją na każdym etapie funkcjonowania szpitala.

Szpital posiada certyfikaty ISO 9001:2015 i Certyfikat Akredytacyjny MZ oraz wiele certyfikatów branżowych i wyróżnień.

Doktor n. med. Piotr Kulig - absolwent kierunku lekarskiego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Pracownik naukowo-

-dydaktyczny Zakładu Patologii Ogólnej PUM oraz pracownik Kliniki Chorób Wewnętrznych, Reumatologii, Diabetologii i Immunologii Klinicznej z Oddziałem Gastroenterologii USK-1 PUM, gdzie odbywa szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie chorób wewnętrznych. Kierownik Uniwersyteckiej Wytwórni Farmaceutycznej PUM.

Dr Piotr Kulig

Głównym obszarem jego prac badawczych są terapie komórkowe, hematologia ze szczególnym uwzględnieniem mechanizmów rozwoju lekooporności w terapii szpiczaka plazmocytozy oraz optymalizacja postępowania u chorych poddawanych transplantacjom szpiku kostnego.

(red.)

NOWE HORYZONTY MEDYCYNY W SZCZECINIE KAMIEŃ WĘGIELNY POD BUDOWĄ NAJWIĘKSZEGO KOMPLEKSU KLINICZNO-DYDAKTYCZNO-BADAWCZEGO PUM

Symboliczne wmurowanie kamienia węgielnego dnia 19 sierpnia 2024 r. oficjalnie rozpoczęło budowę nowoczesnego kompleksu badawczo-naukowego na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie. W jego skład wchodzi: Centrum Medycyny Translacyjnej, Collegium Pharmaceuticum oraz Centrum Medycyny Klinicznej, które

mają zostać ukończone w ciągu dwóch lat. Nowe centrum stanie się kluczową placówką badawczą, skoncentrowaną na rozwijaniu innowacyjnych terapii.

Rektor PUM, prof. Bogusław Machaliński, podkreślił znaczenie tej inwestycji, szczególnie dla pacjentów onkologicznych,

którzy wyczerpali już możliwości standardowego leczenia. Dzięki zaawansowanym badaniom klinicznym, prowadzonym w nowym kompleksie, pacjenci będą mogli skorzystać z nowatorskich terapii, mogących nie tylko wydłużyć ich życie, ale w niektórych przypadkach prowadzić do pełnego wyleczenia.

Profesor Machaliński zwrócił również uwagę na rosnącą rolę badań naukowych na PUM, które w rankingu „Perspektyw” uzyskały najwyższe oceny w kraju. Wyniki tych badań będą bezpośrednio przekładać się na leczenie pacjentów w najtrudniejszych przypadkach zdrowotnych. Dzięki nowoczesnym badaniom klinicz-

nym realna staje się szansa na wydłużenie życia lub całkowite wyleczenie tych, u których tradycyjne metody leczenia są już nieskuteczne. Od momentu utworzenia Centrum Wsparcia Badań Klinicznych liczba prowadzonych badań klinicznych wzrosła z 24 do ponad 60, co stanowi jedynie początek dalszego rozwoju.

Senator RP prof. Tomasz Grodzki, uczestniczący w ceremonii, podkreślił, że Centrum Medycyny Translacyjnej stanie się miejscem, w którym życie będzie wygrywać z chorobą, a jego działalność będzie miała kluczowe znaczenie nie tylko dla obecnego pokolenia, ale również dla przyszłych generacji.

Budowa kompleksu, realizowana w formule zaprojektuj i wybuduj, prowadzona jest przez konsorcjum firm, z Korporacją Budowlaną DORACO jako liderem oraz firmą PORR jako partnerem. Nowoczesny obiekt powstaje naprzeciwko Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego PUM nr 1 przy ul. Unii Lubelskiej, a jego otwarcie planowane jest na rok 2026.

Podczas ceremonii wmurowania kamienia węgielnego umieszczono w nim także kapsułę czasu, zawierającą m.in. artykuły prasowe dokumentujące etapy realizacji tej istotnej inwestycji.

*Dział Promocji i Informacji
Zdjęcia Foto Everest*

UKOŃCZENIE BUDOWY UNIWERSYTECKIEJ WYTWÓRNI FARMACEUTYCZNEJ

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
W SZCZECINIE

Pomorski Uniwersytet Medyczny ukończył budowę Uniwersyteckiej Wytwórni Farmaceutycznej w ramach inwestycji budowlanej pn. „Rozbudowa budynku MCD-3 PUM w Szczecinie o Bank Tkanek i Komórek oraz Wytwórnię Farmaceutyczną” dofinansowanej z MNiSW kwotą 6 500 000 zł w ramach inwestycji związanej z działalnością naukową. Została ona również dofinansowana przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospo-

darki Wodnej kwotą 1 227 338,28 zł w ramach umowy dotacji i pożyczki pn. „Zaprojektowanie i budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 50 kW w Wytwórni Farmaceutycznej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie” przyznanej na zasadach preferencyjnych pożyczek i dotacji dla podmiotów. Łączna wartość inwestycji wyniosła 17 353 657,53 zł.

Głównym celem zrealizowanej inwestycji jest rozwijanie przez jednostki badawcze Wydziału Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej oraz Wydziału Medycyny i Stomatologii innowacyjnych procesów produkcyjnych substancji leczniczych w kontrolowanych warunkach, zgodnych z tzw. Dobrą Praktyką Wytwarzania (ang. Good Manufacturing Practice, GMP). Wymaga to spełnienia standardów technologicznych dla pomieszczeń typu „clean room”. Konieczne jest zatem zainwestowanie w infrastrukturę uczelni, by móc prowadzić dydaktykę i rozwijać umiejętności młodej kadry przemysłu farmaceutycznego i biotechnologicznego, bowiem nie ma możliwości prowadzenia zajęć w pomieszczeniach czystych. Dydaktyka jest możliwa w formie zajęć seminaryjnych, a zajęcia ćwiczeniowe tylko poza clean roomem.

Podstawowym wymogiem w standardzie GMP jest wytwarzanie produktów leczniczych w warunkach pomieszczeń o najwyższych klasach czystości, zapewniających właściwą jakość nowych substancji leczniczych, przeznaczonych do badań klinicznych u ludzi.

Funkcjonowanie wytwórni farmaceutycznej zgodnie z GMP również wymaga stworzenia kontrolowanej strefy czystej – zespołu pomieszczeń z kaskadą ciśnień, śluzami osobowymi i towarowymi oraz stanowiskami z nadmuchem laminarnym, w których umieszczone są urządzenia odizolowane od otaczających je czynników zewnętrznych. Kontroluje się w nich parametry środowiskowe, takie jak: temperatura, wilgotność, liczba cząstek o określonej wielkości, flora mikrobiologiczna oraz ilość wymian powietrza na godzinę.

Uniwersytecka Wytwórnia Farmaceutyczna będzie skupiać się na wytwarzaniu badanych produktów leczniczych terapii zaawansowanej ((ang. Advanced Therapy Medicinal Product, ATMP) na potrzeby badań klinicznych. Opracowywane będą innowacyjne terapie, oparte na modyfikacjach komórek i tkanek, nadających im pożądane właściwości, kluczowe dla skuteczności leczenia, zwłaszcza w obszarach nowotworów i medycyny regeneracyjnej, która wspomaga procesy gojenia i naprawy uszkodzonych tkanek i narządów.

W Banku Tkanek i Komórek będą gromadzone i dopuszczone do obiegu pobrane tkanki, a w Uniwersyteckiej Wytwórni Farmaceutycznej planowane jest przyjmowanie tych tkanek, hodowla komórek, przygotowywanie oraz dystrybucja produktu leczniczego.

Jednostka mieści się w dwukondygnacyjnym obiekcie dołączonym do budynku Międzywydziałowego Centrum Dydaktyki nr 3 PUM, który dysponuje niezbędnymi urządzeniami, przyłączami i zagospodarowanym terenem. Jednocześnie w ramach inwestycji dofinansowanej przez WFOŚiGW dobudowana została instalacja fotowoltaiczna na sąsiadującym z budynkiem parkingu, zamontowana na filarach. Dzięki temu obiekt nie został pozbawiony miejsc parkingowych i wykorzystano przestrzeń do produkcji energii elektrycznej na potrzeby energochłonnych instalacji UWF.

*Marcin Wroniecki
Dział Funduszy Zewnętrznych
Zdjęcia Foto Everest*

NOWA JAKOŚĆ DLA KOBIET I NOWORODKÓW NA POMORZANACH

To był chyba najbardziej wyczekiwany, ale jakże udany „poród” w szpitalu na Pomorzanach. Do użytku został oddany nowy budynek mieszczący kliniki ginekologiczno-położniczo-neonatologiczne. Pacjentki i noworodki korzystają z niego już od maja ubiegłego roku, a w tym roku 18 czerwca przestrzenie zostały oficjalnie zaprezentowane gościom. Ochom i achom nie było końca. A szpital jeszcze nie powiedział ostatniego słowa w zakresie tej inwestycji.

Budynek A2 mieści się na tyłach porodówki - znanej wielu pokoleniom urodzonych tu szczecinian - w budynku A (oba łączy przeszklony łącznik). Po przejściu przez automatycznie otwierane drzwi na parterze pacjentów wita duży, jasny hol z nowoczesną Izbą Przyjęć Położniczo-Ginekologiczną. Mieszczą się tu wygodne rejestracje do poradni, gabinety przyjęć do poszczególnych klinik ginekologiczno-położniczo-neonatologicznych, poradnie ginekologiczne, pracownia kolposkopowa i gabinet KTG, toalety, łazienki (w tym dla osób z niepełnosprawnościami), szatnia dla pacjentów zgłaszających się do hospitalizacji. Jest także miejsce na archiwum, magazyny, depozyt i pomieszczenia socjalne.

Z parteru wjeżdżamy windą na pierwsze piętro, na którym zlokalizowane są gabinety zabiegowe, badań i lekarskie Kliniki Ginekologii Operacyjnej i Onkologii Ginekologicznej Dorosłych i Dziewcząt oraz nowoczesny Zintegrowany Ginekologiczny Blok Operacyjny. To są zupełnie nowe warunki w porównaniu z tymi, w jakich do tej pory pracowały zespoły klinik. Powstały cztery sale operacyjne z przyjemnymi dla oka szklanymi panelami na ścianach, wygodne sale przygotowania pacjentek i personelu do operacji, myjnie, szatnie, słuzy. Jest też miejsce dla sali szkoleniowo-konferencyjnej.

Drugie piętro to gabinety lekarskie i badań Kliniki Położnictwa i Ginekologii. I pomieszczenia, na które czekały tysiące rodzających z naszego województwa: nowy Blok Porodowo-Operacyjny. To zupełnie inny świat. Dwie sale operacyjne na zabiegi i cesarskie cięcia oraz cztery śliczne, jednoosobowe sale porodowe na porody drogą natury. Każda z nich utrzymana w innej kolorystyce. Na ścianach malunki nawiązujące do pór roku. Na rodzące czeka profesjonalny sprzęt położniczy, m.in.: drabinki, piłki, worki sako, matrace, wanna do rodzenia. Wszystkie sale z łazienkami

i pokojami noworodka, w których pierwszy kontakt z dzieckiem mogą nawiązać ojcowie. Poza tym przestronna sala przedporodowa, sala nadzoru poanestezjologicznego, gdzie nad pacjentkami po operacjach czuwa w punkcie obserwacyjnym personel bloku.

Na trzecim piętrze jest miejsce dla najmniejszych pacjentów. To oddział intensywnej opieki neonatologicznej Kliniki Patologii Noworodka: przestronne sale, w których rodzice mogą w ciszy i spokoju kangurować maluszki, a także sale izolacyjne dla noworodków i wygodne dyżurki położnych. W powrocie do zdrowia noworodkom pomagają także doskonały sprzęt i zaawansowane terapie leczenia – m.in. sprzęt do monitorowania bólu; aparat NIRS, umożliwiający technikę wizualizacji aktywności mózgu, czy ostatni „mercedes” w Klinice – aparat HeRO, pozwalający na wczesne wykrycie sepsy, zanim jeszcze pojawią się jej objawy. Działanie urządzenia, oparte na zmienności rytmu serca dziecka, pozwala zawczasu na wdrożenie antybiotykoterapii, zapobieganie stanom krytycznym i rozwojowi sepsy, a tym samym zwiększa przeżywalność dzieci.

Na uroczystości otwarcia obecne było liczne grono gości, m.in. prof. Tomasz Grodzki – senator Rzeczypospolitej Polskiej, Adam Rudawski – wojewoda zachodniopomorski, prof. Bogusław Machaliński – rektor Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, prof. Leszek Domański – prorektor ds. klinicznych, rektor elekt PUM, przedstawiciele Zachodniopomorskiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia oraz stacji sanitarno-epidemiologicznych w Szczecinie, dyrektorzy i prezesi szpitali, spółek i placówek medycznych Szczecina i regionu zachodniopomorskiego, konsultant wojewódzka w dziedzinie neonatologii prof. Agnieszka Kordek oraz konsultanci wojewódzcy: w dziedzinie ginekologii onkologicznej prof. Anita Chudecka-Głaz i w dziedzinie położnictwa i ginekologii prof. Zbigniew Celewicz.

Otwarcie budynku A2 to drugi etap inwestycji „Przebudowa i rozbudowa budynku szpitala mieszczącego Klinikę Ginekologii Operacyjnej i Onkologii Ginekologicznej Dorosłych i Dziewcząt, Klinikę Położnictwa i Ginekologii oraz Klinikę Patologii Noworodka (budynek A)”. Pierwszy zakończył się w październiku 2020 r. – powstał nowy, czterokondygnacyjny budynek B wraz z zakupionym wyposażeniem medycznym.

Wkrótce rozpocznie się trzeci etap inwestycji – generalny remont w budynku A, mieszczącym część Klinik Położnictwa i Ginekologii oraz Patologii Noworodka, m.in. oddziały patologii ciąży, położowe i sale rooming-in, na których przebywają pacjentki po porodzie ze swoimi dziećmi, oraz część Kliniki Ginekologii Operacyjnej i Onkologii Ginekologicznej Dorosłych i Dziewcząt.

Wartość całej inwestycji to ponad 106 mln 250 tys. zł, w tym: 85 mln zł stanowi dotacja Ministerstwa Zdrowia, a 21 mln 250 tys. zł – środki własne. Wartość sprzętu i aparatury medycznej to blisko 37 mln zł.

Porodówka Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 2 PUM w Szczecinie jest jedyną w centrum Szczecina, w szpitalu o trzecim, najwyższym stopniu referencyjności. Rocznie przychodzi tu na świat ok. 2200 noworodków.

*Bogna Bartkiewicz,
rzeczniczka prasowa USK-2*

PROFESOR JERZY SAMOCHOWIEC W RADZIE PROGRAMOWEJ EUROPEJSKIEGO EGZAMINU SPECJALIZACYJNEGO Z PSYCHIATRII

Profesor Jerzy Samochowiec, prorektor ds. nauki Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie oraz kierownik Kliniki Psychiatrii PUM, a także wiceprezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, reprezentujący władze Europejskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, został zaproszony do współtworzenia Europejskiego Egzaminu Specjalizacyjnego z Psychiatrii. W ramach tego procesu prof. Samochowiec dołączył do nowo powołanej Rady Programowej Egzaminu, reprezentującej kierownictwo trzech działających stowarzyszeń: Europejskiego Stowarzyszenia Psychiatrycznego (EPA), Sekcji Psychiatrii Unii Europejskich

Specjalistów Medycznych (UEMS) oraz Europejskiej Federacji Stażystów Psychiatrycznych (EFPT).

Proces tworzenia egzaminu opiera się na doświadczeniach innych dziedzin specjalizacji medycznych, gdzie współpraca między europejskimi stowarzyszeniami naukowymi a UEMS okazała się skuteczna. Unikatową cechą egzaminu Europejskiego Komitetu Egzaminacyjnego z Psychiatrii jest uwzględnienie różnorodnych perspektyw interesariuszy od samego początku, w tym opinii stażystów psychiatrycznych i młodych psychiatrów. Jest to pierwszy przykład europejskiego egzaminu, w którym potencjalni uczestnicy aktywnie biorą udział w jego organizacji, zapewniając staranne uwzględnienie ich potrzeb.

W ramach pierwszego etapu prac EFPT i EPA ECPC wspólnie zebrały opinie ponad 400 stażystów

psychiatrycznych i młodych psychiatrów z 40 krajów europejskich. Opinie te w przeważającej części wyrażały poparcie dla utworzenia egzaminu i informowania o etapach jego rozwoju.

Pierwsze warsztaty dotyczące pisania egzaminu odbyły się już w czerwcu, a egzamin planowany jest na rok 2025. Proces ten ma na celu wpływanie na efekty kształcenia przyszłych specjalistów psychiatrycznych oraz harmonizację standardów zawodowych w całej Europie, co jest kluczowe dla zapewnienia wysokiej jakości opieki psychiatrycznej.

Szczegółowe opracowanie oraz niezbędne linki można znaleźć w:

[benchmarking-psychiatry-in-europe-and-beyond-the-european-board-exam-of-psychiatry.pdf](#).

(red.)

OKULIŚCI Z PUM EGZAMINATORAMI EUROPEJSKIEGO EGZAMINU SPECJALIZACYJNEGO Z OKULISTYKI

Europejski Egzamin Specjalizacyjny z Okulistyki (EBOD) został ustanowiony w celu poświadczenia specjalistycznej i zaawansowanej wiedzy z zakresu wszystkich działów okulistyki. Przeznaczony jest dla lekarzy specjalizujących się w okulistyce. Składa się z testu zbudowanego z pytań wielokrotnego wyboru oraz analizy przypadków klinicznych.

Egzaminatorów EBOD powołuje Europejski Zarząd Okulistyki i Polskie Towarzystwo Okulistyczne. Zostają nimi osoby mające wieloletnie doświadczenie w zawodzie, wiedzę, umiejętności dydaktyczne i szczególne osiągnięcia naukowe.

Do prestiżowego grona egzaminatorów EBOD należą okuliści z USK-2 PUM: dr n. med. Ewelina Lachowicz (od tego roku) i dr n. med. Wojciech Gośławski z II Kliniki Okulistyki USK-2 PUM. Wcześniej egzaminatorami EBOD byli także prof. Anna Machalińska z I kliniki Okulistyki i prof. Wojciech Lubiński z II Kliniki Okulistyki USK-2 PUM. Doktor n. med. Wojciech Gośławski jest pierwszym Polakiem, który zdał ten egzamin w 2009 r. i uzyskał tytuł certyfikowanego specjalisty.

EBOD uznawany jest za równoważny z Państwowym Egzaminem Specjalizacyjnym w dziedzinie okulistyki i przyczynia się do ujednolicenia wykształcenia lekarzy okulistów ze standardami obowiązującymi w UE. Odbывается się dwa razy w roku. W 2024 r. odbył się w maju w Paryżu. Dopuszczono do niego 328 osób z 25 krajów Europy, zdało 277 z nich. Drugi tegoroczny egzamin EBOD odbędzie się jesienią w Berlinie.

(red.)

POMORSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

SUKCESY NAUKOWE, DYDAKTYCZNE I INTEGRACYJNE

Rok rozpoczęliśmy od wielu innowacji. Nasza obecność w mediach społecznościowych nabiera tempa, a nasze posty zdobywają serca coraz większej liczby osób. Ale to nie wszystko! Nasza ukochana maskotka PUMa aktywnie uczestniczyła w różnych wydarzeniach, dodając im niepowtarzalnego uroku i promując ducha wspólnoty na naszej uczelni.

Pracownicy Działu Promocji i Informacji, zainspirowani historią i tradycją naszej uczelni, postanowili stworzyć nowe, unikatowe grafiki i oprawę dla informatora skierowanego do maturzystów. Wierzmy, że ta odświeżona wizualna identyfikacja przyciągnie uwagę wielu młodych osób, które zastanawiają się nad wyborem swojej ścieżki edukacyjnej.

Tym, co naprawdę wyróżnia Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, to nie tylko wydarzenia i innowacje, ale także nasza pasja do dzielenia się wiedzą i promowania nauki. Dlatego zorganizowaliśmy spektakularne Dni Otwarte, które przyciągnęły rekordową liczbę odwiedzających. To niesamowite wydarzenie pokazało, jak wielkie zainteresowanie budzi nauka i jak wiele osób pragnie zgłębiać tajniki medycyny i nauk pokrewnych.

Nie zapominamy również o naszym zaangażowaniu w tworzenie treści edukacyjnych. Oprócz organizacji wydarzeń, nagrywaliśmy liczne materiały promocyjne i filmy, które promują naukę i osiągnięcia naszej społeczności akademickiej. Premiera platformy Artemis – innowacyjnego repozytorium anatomicznego 2D i 3D – to kolejny krok na tej drodze. Nasza praca to pasja, a my chcemy dzielić się nią, na ile potrafimy, a mamy wrażenie, że idzie nam bardzo dobrze.

Dział Promocji i Informacji PUM każdego miesiąca przybliży jeszcze bardziej jedną z największych inwestycji naukowo-dydaktycznych w Polsce – budynek kliniczno-dydaktyczno-badawczy, który powstaje przy ul. Unii Lubelskiej w Szczecinie. Na naszej stronie można obejrzeć filmy z postępów prac tej niezwykle wymagającej budowy.

W ostatnich miesiącach pracownicy Działu Promocji intensywnie promowali uczelnię poza jej murami – uczestniczyliśmy w targach edukacyjnych m.in. w Poznaniu, Warszawie, Koszalinie, Słupsku, gdzie

nasza oferta edukacyjna cieszyła się ogromnym zainteresowaniem.

Ostatnie miesiące były niezwykle owocne dla Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Uczelnia intensywnie działała na wielu polach – od naukowego i dydaktycznego rozwoju po aktywności kulturalne, sportowe i integracyjne. PUM przyciągał uwagę zarówno poprzez organizację i współorganizację prestiżowych konferencji, jak i poprzez inicjatywy społeczne skierowane do szerokiego grona odbiorców.

Jednym z najważniejszych wydarzeń wiosny była Konferencja KRAUM „Edukacja i humanizacja we współczesnej medycynie”, która odbyła się 16-17 maja w Kołobrzegu. Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie wspólnie z Uniwersytetem Medycznym we Wrocławiu gościł specjalistów z całej Polski. Tematyka konferencji skupiała się na edukacji medycznej oraz humanizacji medycyny w kontekście kształcenia przyszłych kadr medycznych i edukacji w środowisku wielokulturowym.

Naukowe osiągnięcia PUM były również widoczne na arenie międzynarodowej. Doktorzy z II Kliniki Okulistyki PUM znaleźli się w gronie egzaminatorów Europejskiego Egzaminu Specjalizacyjnego z Okulistyki (European Board of Ophthalmology Diploma - EBOD). Ponadto, kadra akademicka PUM uczestniczyła w programie Erasmus+ w Università degli Studi di Palermo. W dniach 15-19 kwietnia prof. Beata Karakiewicz, dr n. o zdr. Paulina Zabielska i dr n. hum. Krzysztof Zdziarski odwiedzili wydział Promozione della Salute Materno-Infantile di Medicina Interna e Specialistica di Eccellenza „G. D'Alessandro”.

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie aktywnie rozwija współpracę zagraniczną, biorąc udział w prestiżowych projektach międzynarodowych, takich jak Interreg i AMBeR. Dzięki tym inicjatywom nasza uczelnia stale poszerza horyzonty i umacnia swoją pozycję na arenie międzynarodowej. Projekt AMBeR to innowacyjna inicjatywa, której celem jest poprawa jakości opieki nad pacjentami onkologicznymi w regionie Południowego Bałtyku poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii e-zdrowia. W ramach projektu, realizowanego we współpracy

z wiodącymi instytucjami medycznymi i badawczymi z Danii, Szwecji, Niemiec, Litwy i Polski, zostaną przetestowane i wdrożone cyfrowe rozwiązania do domowej diagnostyki, monitorowania i rehabilitacji pacjentów chorych na nowotwory. Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie jako jeden z partnerów projektu prowadzi pilotażowe badania nad zastosowaniem modelu AMBeR w domowej diagnostyce i monitorowaniu parametrów krwi pacjentów onkologicznych. Projekt AMBeR, finansowany przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach programu EU Interreg South Baltic, potrwa od września 2023 r. do sierpnia 2026 r.

Szczególne wyróżnienie przypadło także prof. Jerzemu Samochowcowi, prorektorowi ds. nauki PUM oraz kierownikowi Kliniki Psychiatrii. Profesor Samochowiec, będąc również wiceprezesem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, został zaproszony do współtworzenia Europejskiego Egzaminu Specjalizacyjnego z Psychiatrii. Dołączył do nowo powołanej Rady Programowej Egzaminu, reprezentując kierownictwo Europejskiego Stowarzyszenia Psychiatrycznego (EPA), Sekcji Psychiatrii Unii Europejskich Specjalistów Medycznych (UEMS) oraz Europejskiej Federacji Stażystów Psychiatrycznych (EFPT).

Uniwersytet nasz może poszczycić się także wyjątkowym wyróżnieniem – sześciu profesorów naszej uczelni znalazło się wśród 100 najbardziej wpływowych naukowców polskiej medycyny w 2023 r. To dowód na wysoką jakość badań prowadzonych na naszej uczelni oraz na jej rosnący prestiż w kraju i za granicą.

V Ogólnopolskie Sympozjum Genetyki Identyfikacyjnej, zorganizowane przez prof. PUM Andrzeja Ossowskiego, zgromadziło ekspertów z różnych dziedzin, takich jak genetyka, entomologia, kryminalistyka oraz przemysł laboratoryjny. Podczas sympozjum omawiano nowatorskie podejścia w analizie DNA, zarówno ludzkiego, jak i zwierzęcego, a także analizie miejsc zbrodni i ustalaniu ojcostw w sprawach medyczno-sądowych. Zwieńczeniem konferencji było spotkanie z przedstawicielami SmiLe Venture Hub ze Szwecji, który specjalizuje się w komercjalizacji wiedzy z obszaru biotechnologii.

Nasz kierunek studiów ratownictwo medyczne z bezpieczeństwem morskim i sektora offshore został wyróżniony na łamach magazynu „Seaways”, co jest kolejnym potwierdzeniem innowacyjności i praktyczności oferowanych przez nas studiów.

Nie zabrakło również wydarzeń społecznych i integracyjnych. Tegoroczna Wielka Majówka –

Ambasador Zdrowia okazała się spektakularnym sukcesem. Wydarzenie, które przyciągnęło rekordową liczbę uczestników, oferowało liczne atrakcje dla dzieci i dorosłych. Jak podkreśliła prof. Beata Karakiewicz, honorowa ambasador wydarzenia, majówka była doskonałą okazją do integracji mieszkańców oraz promowania profilaktyki zdrowotnej.

Osiągnięcia PUM doceniono także wśród studentów: choćby ostatnie wyróżnienie studenta naszej uczelni, który zdobył nagrodę w XV Edycji Konkursu Studencki Nobel 2024 w kategorii medycyna i farmacja. To jeden z dowodów na wysoki poziom kształcenia i zaangażowania naszych młodych naukowców.

Oferta Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie nie ogranicza się jedynie do nauki. „W zdrowym ciele, zdrowy duch”, a w naszym przypadku również roztąńczony i rozśpiewany – studenci PUM mogą zapisać się do Zespołu Pieśni i Tańca Pomorza Zachodniego. Zespół ten powstał z inicjatywy dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu, prof. Beaty Karakiewicz, w październiku 2021 r. Integruje studentów różnych kierunków, a muzyka i taniec sprzyjają równoległemu rozwijaniu talentów i pasji.

Uniwersytet może również poszczycić się prężnie działającym klubem sportowym AZS PUM, który obejmuje aż 17 sekcji: badminton, ergometr wioślarski, futsal, judo i samoobronę, kajakarstwo, koszykówkę kobiet, koszykówkę mężczyzn, narciarstwo, piłkę siatkową kobiet, piłkę siatkową mężczyzn, pływanie, szachy, tenis, tenis stołowy, windsurfing, wioślarstwo oraz wioślarstwo U-22. Pływacy i pływaczki z PUM zdobywają najwyższe miejsca na podium w krajowych zawodach, potwierdzając swoją dominację w tej dyscyplinie. Nasze siatkarki plażowe zdobyły tytuł wicemistrzyń Polski, a w Akademickich Mistrzostwach Polski w ergometrze wioślarskim triumfowali zawodnicy PUM, zdobywając pierwsze miejsce w kategorii mężczyzn.

Z dumą patrzymy na nasze dotychczasowe osiągnięcia, ale wiemy, że przed nami jeszcze wiele wyzwań i możliwości do wykorzystania. Dział Promocji i Informacji PUM nieustannie pracuje nad kolejnymi projektami i inicjatywami, gotowy na kolejne sukcesy i nowe przygody. Na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie każdy dzień to nowa okazja do nauki, rozwoju i wspólnego odkrywania świata medycyny i zdrowia.

Dział Promocji i Informacji

MIĘDZYNARODOWA WSPÓŁPRACA WYDZIAŁU NAUK O ZDROWIU PUM Z UNIWERSYTETEM W PALERMO

W dniu 31 stycznia 2024 r. zostało zawarte porozumienie o międzynarodowej współpracy naukowo-dydaktycznej pomiędzy Wydziałem Nauk o Zdrowiu PUM i Centrum Nauk o Zdrowiu Università degli Studi di Palermo na Sycylii. Ze strony uniwersytetu w Palermo umowę podpisał prof. Antonio Carroccio - kierownik Departamentu PROMISE (Katedra Promocji Zdrowia, Medycyny Matki i Dziecka, Medycyny Wewnętrznej i Specjalistycznej Doskonałości „G. D'Alessandro”), a ze strony PUM prof. Beata Karakiewicz – dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu.

Pierwszym przedsięwzięciem tej współpracy, w ramach programu Erasmus+, był pobyt w dniach 15-19 kwietnia 2024 r. prof. Beaty Karakiewicz, dr n. o zdr. Pauliny Zabielskiej i dr. n. hum. Krzysztofa Zdziarskiego w PROMISE Uniwersytetu w Palermo. Katedra powstała w 2019 r. jako konsolidacja przestrzeni naukowej, edukacyjnej, klinicznej i powiązanych umiejętności kulturowych. Działalność katedry wyznaczają następujące cele: integracja i komplementarność dyscyplin: podejście multidyscyplinarne i interdyscyplinarne w zakresie nauczania, badań i opieki zdrowotnej; podejście do aplikacji wiedzy: nabycie umiejętności zawodowych, które można efektywnie wykorzystać w świecie pracy i zdrowia; innowacje: czynnik łączący: nauki o zdrowiu, nauki kliniczne i nauki o matce i dziecku; internacjonalizacja: łączenie interakcji zawodowych z realizacją projektów; wzmocnienie działań trzeciej misji: biomedyczna optymalizacja w zakresie profilaktyki, diagnozowania i leczenia patologii, także poprzez projekty w zakresie badań podstawowych, translacyjnych i klinicznych.

Nad przebiegiem wizyty kadry z PUM czuwała prof. Simona de Grazia – profesor zwyczajny mikrobiologii i mikrobiologii klinicznej, delegat ds. internacjonalizacji PROMISE. Program obejmował spotkania i szkolenia, które prowadzili: prof. Emanuele Amodio – delegat ds. badań

PROMISE, zajmujący się zdrowiem i epidemiologią; prof. Carmelo Maida – koordynator mobilności studentów oraz kierunków studiów w zakresie opieki zdrowotnej i profilaktyki oraz techników medycznych; prof. Emanuele Cannizzaro – koordynator projektów związanych z medycyną pracy. Nad realizacją programu Erasmus+ czuwał prof. Antonio Carroccio – kierownik Departamentu PROMISE, ordynator Oddziału Chorób Wewnętrznych Szpitala im. V. Cervello.

Tematyka spotkań obejmowała między innymi: międzynarodową działalność badawczą Uniwersytetu w Palermo, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia publicznego, epidemiologii, opieki zdrowotnej i profilaktyki, a także projekty badawcze oraz mobilność studentów. Poruszono również zagadnienia związane ze zdrowiem i kondycją psycho-społeczną studentów po pandemii COVID-19.

Podczas wizyty możliwe było zweryfikowanie aktualnej sytuacji zdrowia publicznego we Włoszech. Kraj ten, podobnie jak wiele innych krajów rozwiniętych, doświadcza procesu starzenia się spo-

leczeństwa. Coraz niższe wskaźniki diety oraz wydłużająca się średnia długość życia prowadzą do zjawiska starzejącej się populacji i wyzwań związanych z zapewnieniem opieki zdrowotnej i wsparcia dla osób starszych.

Jak wynika z corocznego raportu ISTAT, Włochy borykają się z wieloma problemami natury demograficznej. Średnia wieku ludności wzrosła z 45,7 (2020 r.) do 46,4 (2023 r.). Osoby w wieku powyżej 65. roku życia stanowią prawie jedną czwartą całej populacji, zaś liczba osób w wieku 100 lat i więcej wynosi 22 000. Spadła za to liczba osób w wieku produkcyjnym (15-64 lata) i wynosi 14,177 mln, czyli 24,1% populacji. Notuje się także mniej niż siedem urodzeń na tysiąc mieszkańców. Ponadto migracja odgrywa istotną rolę w strukturze demograficznej Włoch. Kraj ten jest miejscem docelowym dla wielu migrantów, co wpływa na zróżnicowanie kulturowe i społeczne, ale także stawia przed władzami wyzwania związane z integracją społeczną i opieką zdrowotną dla migrantów.

Wizyta miała na celu poznanie wyzwań, strategii i działań podejmowanych w ramach ochrony zdrowia

publicznego w kraju. Nawiązana współpraca została realnie potwierdzona wspólnymi działaniami pracowników naukowo-dydaktycznych obu uniwersytetów z ustaleniem nowych inicjatyw i kolejnych spotkań.

*dr n. hum. Krzysztof Zdziarski
Zakład Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego
Zdjęcia Uniwersytet w Palermo*

NEUROLOGIA W PRAKTYCE AMBULATORYJNEJ

II MARCOWY DZIEŃ NEUROLOGICZNY

Dnia 15 marca 2024 r. w Szczecinie odbyła się druga edycja konferencji zatytułowana „Marcowy Dzień Neurologiczny - Neurologia w praktyce ambulatoryjnej”. Podobnie jak w poprzednim roku tegoroczna konferencja miała na celu łączenie środowisk neurologów i lekarzy innych specjalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem lekarzy rodzinnych. Kierownictwo naukowe nad konferencją sprawowały dr hab. Marta Masztalewicz z Kliniki Neurologii PUM oraz prof. Iwona Rotter z Zakładu Rehabilitacji Medycznej i Fizjoterapii Klinicznej PUM, oprawę zapewniła firma Lagom. Konferencja została objęta patronatem Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie oraz Oddziału Szczecińskiego Polskiego Towarzystwa Neurologicznego.

Uczestnicy konferencji mieli okazję wysłuchać wykładów przygotowanych przez najwyższej klasy wykładowców i ekspertów o uznanym dorobku naukowym i zawodowym z wielu ośrodków krajowych, w tym z Pomorskiego Uniwersytetu Medycz-

nego. Gościem honorowym konferencji była prof. Dorota Religa - lekarz geriatra i neurogeriatra z Karolinska Instytut (Sztokholm, Szwecja). Profesor Religa przedstawiła wykład dotyczący diagnostyki i opieki nad pacjentem z chorobą Alzheimera w praktyce ambulatoryjnej.

Tegoroczna konferencja składała się z sześciu sesji tematycznych. Wykłady przedstawione w pierwszej sesji poruszały problematykę chorób nefrologicznych i endokrynologicznych pod maską objawów neurologicznych. Druga sesja dotyczyła tematyki z pogranicza psychiatrii i neurologii, a trzecia obejmowała podsumowanie roku 2023 w zakresie leczenia padaczki. Kolejna sesja została poświęcona aspektom diagnostycznym i terapeu-

tycznym leczenia choroby Parkinsona i innych chorób neurodegeneracyjnych. Podczas piątej sesji przedstawiono aktualne rekomendacje leczenia bólu neuropatycznego, migreny i innych bólów głowy. Ostatnia sesja została poświęcona tematyce leczenia przeciwzakrzepowego i przeciwplatekcyjnego pacjentów z chorobami naczyniowymi mózgu.

W konferencji wzięło udział 140 lekarzy, głównie neurologów i lekarzy rodzinnych. Wysoka frekwencja do samego końca spotkania świadczyła o dużym zapotrzebowaniu na tego typu wydarzenia.

Po zakończeniu części naukowej uczestnicy konferencji mieli możliwość wysłuchania repertuaru Edith Piaf w wykonaniu Anny Haby - aktorki Teatru Polskiego we Wrocławiu.

Organizatorzy zapowiadają kolejną edycję Marcowego Dnia Neurologicznego w przyszłym roku.

prof. dr hab. Iwona Rotter

Zakład Rehabilitacji Medycznej i Fizjoterapii Klinicznej

dr hab. Marta Masztalewicz

Klinika Neurologii

Zdjęcia archiwum autorek

HOT TOPICS W PSYCHIATRII

XVI ZACHODNIOPOMORSKIE DNI PSYCHIATRYCZNE

W dniach 14-15 czerwca br. w hotelu Radisson Blu w Szczecinie odbyła się konferencja naukowa Zachodniopomorskie Dni Psychiatryczne, organizowana przez Katedrę i Klinikę Psychiatrii Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Wydarzenie to, po pięcioletniej przerwie spowodowanej m.in. pandemią COVID-19, powróciło na mapę psychiatrycznych konferencji w Polsce. Tegoroczna, już XVI edycja sympozjum zgromadziła rekordową liczbę zarejestrowanych 360 uczestników. Kierownikiem zespołu organizacyjnego oraz naukowego był prof. Jerzy Samochowiec. Zagadnienia poruszane na konferencji ilustrowały najnowsze trendy w psychiatrii. Dotyczyły zarówno zagadnień podstawowych, związanych z biologią zaburzeń psychicznych, jak i szczegółowych, dotyczących obszarów farmakoterapii czy prawa psychiatrycznego.

Uroczystego otwarcia Zachodniopomorskich Dni Psychiatrycznych dokonali prof. Jerzy Samochowiec wraz z prof. Jolantą Kucharską-Mazur, podkreślając ich znaczenie na terenie Ziemi Szczecińskiej.

Następnie program merytoryczny po raz pierwszy zapoczątkowała Sesja Młodych Psychiatrów, w czasie której młodzi naukowcy mieli możliwość przedstawić doniesienia z zakresu diagnostyki ADHD, terapii psychodelicznych w psychiatrii czy obecności postmilenialsów w gabinecie psychiatrycznym.

W programie konferencji nie zabrakło wystąpień znamienitych polskich psychiatrów. Profesor Dominika Dudek, będąca prezesem Polskiego Towarzystwa

Psychiatrycznego, zaprezentowała wykład dotyczący otyłości oraz roli, jaką pełni psychiatra w opiece nad pacjentem z otyłością. Tematy związane ze spożywaniem pokarmów były kontynuowane w wystąpieniach prof. Przemysława Bieńkowskiego, który próbował odpowiedzieć na pytanie, czy istnieje uzależnienie od jedzenia oraz jakie może mieć przyczyny mózgowe; z drugiej strony do tematu odniosła się prof. Hanna Karakuła, opowiadająca o wpływie postu przerywanego na zdrowie psychiczne i dobrostan człowieka.

W pierwszym dniu konferencji swoje referaty wygłosili również pracownicy Katedry Psychiatrii PUM. Profesor Jolanta Kucharska-Mazur opowiedziała o problemach klinicznych związanych z pracą z pacjentami z osobowością narcystyczną; wątek zaburzeń osobowości kontynuował dr Piotr Podwalski, omawiając neurobiologiczne podłoże osobowości typu borderline. Bardzo ciekawy wykład, charakteryzujący psychopatologię schizofrenii oraz stanów wysokiego ryzyka psychoz, wygłosił prof. Błażej Misiak. W pierwszym dniu konferencji nie zabrakło również tematyki praktycznej – prezentowania nowych metod leczenia w psychiatrii. Kierownik Katedry Psychiatrii PUM prof. Jerzy Samochowiec przedstawił metody leczenia objawów negatywnych w schizofrenii; zagadnienie to jest szczególnie istotne w dzisiejszych czasach ze względu na to, że przetrwała forma tych objawów szczególnie niekorzystnie wpływa na rokowanie pacjentów ze schizofrenią. Profesor Adam Wichniak zaprezentował referat dotyczący długoterminowego leczenia pacjentów ze schizofrenią preparatami paliperidonu, a prof. Wiesław Cudała omówił leczenie zaburzeń depresyjnych, zwłaszcza u pacjentów nietolerujących leków z grupy SSRI. Zupełnie inną perspektywę na kwestię terapii w psychiatrii przedstawił dr Gniewko Więckiewicz, omawiając perspektywy realnego zastosowania psychodelików - temat ten w dalszym ciągu porusza środowisko psychiatrów.

Bardzo ważne zagadnienia prawne związane z nowelizacją Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, jak i regulacjami europejskimi przedstawił

konsultant krajowy w dziedzinie psychiatrii prof. Piotr Galecki, rozpoczynając drugi dzień konferencji. Wystąpienie to zaangażowało uczestników Dni Psychiatrycznych w interesującą dyskusję owocującą wieloma ciekawymi wnioskami. Dzień ten obfitował w wystąpienia dotyczące prawa. Mecenas Wojciech Wojtała przedstawił zasady udostępniania dokumentacji medycznej, temat ten jeszcze długo angażował uczestników podczas przerw kawowych w kularach konferencji. Niekwestionowany autorytet w dziedzinie zaburzeń neurorozwojowych prof. Tomasz Wolańczyk omówił temat diagnostyki różnicowej ADHD u osób dorosłych. Podczas tego dnia nie zabrakło oczywiście tematyki farmakologicznej. Profesor Agata Szulc przedstawiła zagadnienie leczenia schizofrenii w formie iniekcji o długim działaniu palipeidonu. Tym razem zaprezentowany został schemat leczenia w iniekcjach raz na trzy miesiące, takie podejście do terapii jest nowatorskie z perspektywy całej medycyny. Następnym zagadnieniem poruszonym przez prof. Szulc była prawidłowa diagnoza u pacjentów chorujących na lekooporne zaburzenia depresyjne. Temat ten z perspektywy terapeutycznej kontynuował dr Piotr Podwalski. Przedstawił on założenia leczenia esketaminą w ramach pierwszego w psychiatrii programu lekowego. Zagadnieniem snu zajął się prof. Adam Wichniak, jego referat przedstawiający nowe metody diagnozy i leczenia zaburzeń snu wcale nie usypiał, wręcz przeciwnie, spowodował duże poruszenie na sali. W swoim wykładzie prof. Arleta Kowala-Piaskowska zwróciła uwagę na istotną kwestię hepatotoksyczności farmakoterapii stosowanej w psychiatrii oraz zaprezentowała aktualną wiedzę na temat działań profilaktycznych i ochronnych wątroby.

Drugi dzień konferencji przebiegał również pod hasłami holistycznego podejścia do leczenia, integrowania różnych specjalności medycznych w celu

opieki nad pacjentem. Jedną z sesji w dużej mierze poświęconą była zagadnieniom na pograniczu psychiatrii i urologii. Profesor Przemysław Bieńkowski zaprezentował zagadnienie nietrzymania moczu z perspektywy psychiatrii, zapewne wykład ten zostanie zapamiętany przez lekarzy praktyków. Doktor Mateusz Wojtarowicz zgłębił temat wpływu prostaty na seksualność człowieka. Na zagadnienie seksualności, ale już z perspektywy psychologicznej oraz emocji, spojrział dr Jacek Kurpisz. Inna sesja poświęcona była w dużej mierze zagadnieniom znajdującym się na granicy psychiatrii i neurologii. Profesor Andrzej Potemkowski w sposób niezwykle klarowny przedstawił chorobę – stwardnienie rozsiane – jako modelowy przykład

zaburzenia neuropsychiatrycznego. Okazuje się, że te dwie specjalizacje mają ze sobą wiele wspólnego. Doktor Marcin Ratajczak przedstawił wyniki najnowszych badań klinicznych leków stosowanych w leczeniu choroby Alzheimera. Preparaty oparte na przeciwciałach monoklonalnych wydają się być niezwykle skuteczne, a ich perspektywa w lecnictwie bardzo obiecująca, zwłaszcza w chorobie o tak niekorzystnym rokowaniu. Bardzo dobrym podsumowaniem tej sesji był wykład dr. hab. Grzegorza Opielaka. Omówił on objawy neurologiczne w zaburzeniach psychiatrycznych. Po raz kolejny udowodnił, że dokładne badanie pacjenta może wpłynąć nie tylko na proces diagnostyki, ale również na jego terapię.

Wyrazem zainteresowania wybranymi tematami wydaje się wypełniona po brzegi sala przez całą konferencję. Prowadzone ożywione dyskusje, zarówno po wykładach, jak i w kulisach, umożliwiły sformułowanie wielu ciekawych wniosków i dały asumpt do planowania dalszych kroków naukowych. Uczestnicy konferencji wielokrotnie podkreślali wysoki poziom merytoryczny prezentowanych wykładów.

*dr n. med. Piotr Podwański
Klinika Psychiatrii
Zdjęcia organizatorów*

HUMANISTYCZNE ASPEKTY FARMACJI II OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

W dniach 10-12 maja 2024 r. w murach naszej Alma Mater miało miejsce wielkie wydarzenie: II Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu Humanistyczne aspekty farmacji. Filozofia opieki farmaceutycznej jako gwarancja skuteczności i bezpieczeństwa farmakoterapii oraz jej wpływ na kondycję ekonomiczną aptek, zorganizowana przez Wydział Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i Szczeciński Oddział Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego pod honorowym patronatem rektora PUM w Szczecinie prof. Bogusława Machalińskiego.

Podczas sesji inauguracyjnej w obecności zaproszonych gości odznaczono tytułem i medalem „Ambasador Farmacji” rektora Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie prof. Bogusława Machalińskiego za „wprowadzenie farmacji do Szczecina”. Laudację odczytała przewodnicząca komitetu naukowego,

dziekan Wydziału Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej PUM, prof. Izabela Gutowska. W imieniu Międzynarodowej Kapituły aktu dekoracji srebrną odznaką Ambasadora Farmacji dokonał dr Jerzy Jambor, prof. Akademii Nauk Stosowanych w Koninie, Kawaler Europejskiego Lauru Farmacji, a certyfikat tytułu i medalu wręczyła prof. dr hab. Anita Magowska, Ambasador Farmacji.

Tytułem i medalem „Ambasador Farmacji” odznaczono również prof. dr. hab. Marcina Czecha, prezesa Polskiego Towarzystwa Farmakoekonomicznego, mgr farm. Ewę Zygałdło i dr. Klausa Kocha (Niemcy).

Ambasador Farmacji to jedyne w Europie wyróżnienie przyznawane od 2007 r. przede wszystkim osobom, które nie są farmaceutami, ale pracują i działają na rzecz aptekarstwa w Polsce i na świecie oraz za osiągnięcia naukowe i kształtowanie nowego oblicza farmacji.

W konferencji uczestniczyło 32 wykładowców z 17 ośrodków naukowych z Polski i zagranicy. Wśród wykładowców z zagranicy, którzy osobiście przybyli na konferencję, byli prof. dr Manuel Machuca (Uniwersytet Loyola w Sewilli, Hiszpania) i prof. dr Tauras Antanas Mekas (Litewski Uniwersytet Nauk o Zdrowiu w Kownie, Litwa). Podczas sesji międzynarodowej wykłady zaprezentowali również prof. Peter Jusko (Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy, Słowacja), prof. dr hab. Valentin Constantinov (Uniwersytet Pedagogiczny w Kiszyniowie, Mołdawia) i dr Diana Etco (Państwowy Uniwersytet Mołdawii w Kiszyniowie, Mołdawia).

Uczestnikami konferencji byli farmaceuci z Warszawy, Gdańska, Bydgoszczy, Piły, Koszalina, Kołobrzegu, Konstancina-Jeziornej, Stargardu i Szczecina. Wydarzeniem zorganizowanym po raz pierwszy w Polsce było zaproszenie na konferencję seniorów, którzy podczas sesji senioralnej wysłuchali wykładów na temat prowadzeniu opieki farmaceutycznej w aptekach, bezpiecznego stosowania probiotyków i postępowania z lekiem recepturowym. Dziękujemy Magdalenie Richter, prezes Stowarzyszenia Uniwersytet Trzeciego Wieku w Szczecinie, która uczestniczyła w sesji senioralnej z grupą 120 seniorów.

Wyróżnieniem dla organizatorów był udział w konferencji przedstawicieli środowiska farmaceutycznego: prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego dr hab. Bożeny Karolewicz, prof. UM we Wrocławiu; konsultanta

krajowego w dziedzinie farmacji klinicznej prof. dr hab. Anny Wieli-Hijeńskiej, wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego w Szczecinie mgr. farm. Kazimierza Poleckiego, prezes Środkowopomorskiej Okręgowej Rady Aptekarskiej mgr farm. Katarzyny Puna-Brudo. Prezes Naczelnej Rady Aptekarskiej mgr farm. Marek Tomków przesłał list gratulacyjny, w którym napisał, że „jest przekonany, że konferencja będzie inspirującym doświadczeniem dla wszystkich uczestników i przyczyni się do dalszego rozwoju interdyscyplinarnych badań w dziedzinie farmacji”.

Bardzo dziękujemy patronom i partnerom konferencji, bez których udziału i pomocy wydarzenie nie mogłoby mieć miejsca.

Konferencja odbyła się pod patronatem: rektora PUM; dziekanów wydziałów farmaceutycznych uniwersytetów medycznych w Polsce; zarządów Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Polskiego Towarzystwa Farmakoeconomicznego; prezydenta Szczecina, marszałka województwa zachodniopomorskiego; Naczelnej Izby Aptekarskiej; Okręgowych Izb Aptekarskich w: Katowicach, Koszalinie, Szczecinie, Warszawie; Szczecińskiej Izby Pielęgniarek i Położnych; Stowarzyszenia Uniwersytet Trzeciego Wieku w Szczecinie; redakcji „Czasopisma Aptekarskiego” i „Journal of Health Policy & Outcomes Research”.

Dziękujemy również studentom kierunku farmacja Wydziału Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej PUM, członkom Szczecińskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Studentów Farmacji za zaangażowanie w organizację konferencji.

Na zakończenie II Ogólnopolskiej Konferencji komitet organizacyjny podziękował wykładowcom, uczestnikom oraz gościom i zaprosił do udziału w przyszłorocznej III Ogólnopolskiej Konferencji, która odbędzie się w Szczecinie.

prof. dr hab. Izabela Gutowska

Zakład Chemii Medycznej

dr n. farm. Anna Żuk

Samodzielna Pracownia Farmacji Społecznej

Zdjęcia Foto Everest

IX MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA PIELĘGNIARSTWA TRANSKULTUROWEGO

W dniach 12-15 czerwca 2024 r. na Uniwersytecie Middlesex w Londynie odbyła się IX Międzynarodowa Konferencja, której organizatorem była ETNA (European Transcultural Nursing Association). Brali w niej udział przedstawiciele 19 krajów z trzech kontynentów, wśród nich reprezentantki Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, dr hab. Małgorzata Szkup i mgr Karolina Słowik z Wydziału Nauk o Zdrowiu. Celem spotkania była promocja, rozwój i rozpowszechnianie transkulturowej wiedzy pielęgniarstwa w edukacji i praktyce poprzez badania naukowe i dialog.

Podczas konferencji omawiano zagadnienia pielęgniarstwa transkulturowego, poczynając od podstawowych zasad, którymi kierują się pielęgniarki w opiece nad pacjentem odmiennym kulturowo. Konferencja stworzyła okazję do dzielenia się przełomowymi pomysłami i nawiązania współpracy pomiędzy badaczami, pracownikami ochrony zdrowia i studentami z całego świata. Program obejmował szeroki wachlarz przemówień prelegentów, prezentacji równoległych, sesji plakatowych oraz panel dyskusji, podczas którego poruszone zostały tematy takie jak: kompetencje kulturowe, sprawiedliwość społeczna, etyka, rasizm, sztuczna inteligencja i robotyka w ochronie zdrowia. W pierwszym dniu zorganizowano zwiedzanie wydziału pielęgniarstwa, w tym sal symulacji medycznej z podstaw pielęgniarstwa i pielęgniarstwa specjalistycznego dla studentów. W drugim dniu oficjalnego otwarcia 9th International Conference London 2024 dokonała prof.

Rena Papadopoulos, prezes ETNA, witając przybyłych gości i przekazując głos prof. Andreasowi Charalambousowi, który wygłosił wykład na temat „Cyfrowa transformacja w zdrowiu: paradygmat transkulturowy jako drogowskaz”. Następnie rozpoczęły się sesje równoległe, w trakcie których rozważano możliwości wykorzystania potęgi technologii do wypełnienia braków i przekraczania barier kulturowych, poprawy dostępu do opieki i wyników pacjentów.

Konferencja zakończyła się uroczystym wręczeniem nagród dla najlepszych prezentacji. Nagrodę za zajęcie pierwszego miejsca w sesji plakatowej otrzymała dr hab. Małgorzata Szkup za pracę pt. „The impact of resilience level on the mental health status of individuals forced to leave their homes due to war”.

Symposium było intensywnym czasem spotkań, rozmów, nawiązywania nowych relacji, wspólnych planów. Uczestnictwo w obradach na temat pielęgniarstwa wielokulturowego przyczyniło się do rozwoju kompetencji międzykulturowych kadry akademickiej, co przełoży się na lepsze przygotowanie studentów do pracy w zróżnicowanym środowisku ochrony zdrowia.

*dr hab. Małgorzata Szkup
Samodzielna Pracownia Pielęgniarstwa Społecznego
mgr Karolina Słowik
Katedra i Zakład Pielęgniarstwa
Zdjęcia archiwum autorek*

OGÓLNOPOLSKI ZJAZD KRAJOWEJ REPREZENTACJI DOKTORANTÓW W SZCZECINIE

W dniach 7-9 czerwca 2024 r. w Szczecinie odbyło się pierwsze w tym roku Otwarte Posiedzenie Zarządu Krajowej Reprezentacji Doktorantów, organizowane przez Zachodniopomorskie Porozumienie Doktorantów. Po raz kolejny mieliśmy zaszczyt gościć w Szczecinie przedstawicieli samorządów doktorantów z całej Polski.

Uroczyste otwarcie odbyło się w sali sesyjnej Rady Miasta Szczecin, wzięli w nim udział przedstawiciele lokalnych władz uczelni wyższych i miasta Szczecin, w tym: dr hab. inż. Jacek Wróbel, prof. ZUT – rektor Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie; prof. dr hab. Danuta Zawadzka – rektor Politechniki Koszalińskiej; Urszula Nawrocka – doradczyni w gabinecie politycznym w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego; prof. dr hab. inż. kpt. Janusz Uriasz – przewodniczący Polskiej Komisji Akredytacyjnej, prorektor ds. innowacji i rozwoju Politechniki Morskiej w Szczecinie; Łukasz Kadłubowski – zastępca prezydenta Szczecina; Paweł Szeremeta – kierownik Biura ds. Innowacyjności, Nauki i Inteligentnych Specjalizacji w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego. W wydarzeniu uczestniczyli także prorektorzy oraz dyrektorzy szkół doktorskich z: Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, Uniwersytetu Szczecińskiego, Akademii Sztuki w Szczecinie, Politechniki Morskiej w Szczecinie i Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego.

Obrady Krajowej Reprezentacji Doktorantów oraz panele szkoleniowe odbyły się 8 czerwca w Sali Senatu na Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym. Warsztaty pt. „Naukowy savoir-vivre” poprowadziła dr inż. Barbara Balon z Politechniki Śląskiej. W obradach Krajowej Reprezentacji Doktorantów uczestniczył również minister nauki Dariusz Wiczorek. Dyskutowano nad przygotowywaną nowelizacją ustawy, postulatami Krajowej Reprezentacji Doktorantów oraz procesem ewaluacji Szkół Doktorskich.

Dzień obrad zakończyła wycieczka po hali technologicznej Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego. Profesor ZUT Przemysław Łopato oprowadził doktorantów po Centrum Inżynierii Pól Elektromagnetycznych i Technik Wysokich Częstotliwości, a mgr inż. Dominika Pytka i mgr inż. Artur Górnostaj (doktoranci ZUT) po hali technologicznej. Spotkanie w Szczecinie zakończyły niedzielne atrakcje turystyczne, takie jak zwiedzanie statku badawczo-szkolnego Politechniki Morskiej w Szczecinie m/s „Nawigator XXI” oraz wizyty w szczecińskich muzeach.

*Barbara Gronwald
Szkoła Doktorska PUM
Zdjęcia Kamil Pudełko*

PRACOWNIA INNOWACYJNEJ DYDAKTYKI MEDYCZNEJ – PIDM

Inicjatywa powstania jednostki skupiającej się na tworzeniu nowych narzędzi dydaktycznych powstała w marcu 2023 r. przy współpracy władz uczelni poprzedniej kadencji: dziekan prof. Edyty Paczkowskiej, prorektora ds. rozwoju prof. Jarosława Pereguda-Pogorzelskiego, prorektora ds. dydaktyki prof. Anety Cymbaluk-Płoski oraz byłym pracownikiem działu informatyki Łukaszem Wiśniewskim. Początkowo inicjatywa skupiała się głównie na wykorzystaniu modeli 3D w toku nauczania na PUM.

Po przeprowadzeniu analizy potrzeb i możliwości zostały podjęte odpowiednie kroki w celu dopasowania strategii działania PIDM w najistotniejszych obszarach, takich jak: cyfryzacja istniejących materiałów dydaktycznych, stworzenie nowych pomocy naukowych, implementacja nowoczesnych technologii VR/AR w toku nauczania poszczególnych jednostek, m.in. Katedry Histologii i Embriologii PUM, oraz poprawy dostępności szeroko rozumianych zasobów cyfrowych.

Budowanie nowych pomocy naukowych dopiero po zapoznaniu się z potrzebami kadry dydaktycznej okazało się bardzo skuteczne i szybkie w realizacji. Poznanie najważniejszych, ściśle określonych przez dydaktyków potrzeb bardzo skróciło proces rozwoju każdego ze stworzonych produktów, który normalnie trwałby o wiele dłużej.

W związku z realizacją pomysłu prof. Edyty Paczkowskiej została podpisana umowa dotycząca współpracy pomiędzy PUM a szpitalami USK-1 i USK-2. Jako instytucja zyskaliśmy dostęp do ogromnych zanonimizowanych zasobów medycznych, którym stopniowo nadamy znaczenie dydaktyczne – w platformie Artemis lub innych, które wkrótce powstaną.

Narzędzia powstałe w wyniku działań pracowni PIDM:

- <http://lms.pum.edu.pl> – platforma e-learningowa budowana na bazie potrzeb kadry dydaktycznej PUM;
- <https://artemis.pum.edu.pl> – nowoczesne repozytorium pomocy dydaktycznych (interaktywne atlasy, modele 3D w czterech technologiach: VR, AR, MR i WEB);
- <https://stn.pum.edu.pl> – nowa strona STN zawierająca funkcjonalność interaktywnego kalendarza wydarzeń;
- <https://biblioteka.pum.edu.pl> – nowa strona Biblioteki PUM, łącząca wiele platform w jednej funkcjonalnej witrynie – w budowie;
- <https://mps.pum.edu.pl> – platforma umożliwiająca przesyłanie zanonimizowanych danych medycznych, które po odpowiednim «dostosowaniu» nabiorą znaczenia dydaktycznego.

PLATFORMA LMS

Platforma LMS to innowacyjne rozwiązanie skierowane do dydaktyków i studentów PUM. Oferuje narzędzia takie jak: interaktywne prezentacje i wykłady wideo, testy online, system ocen i wyników częściowych i wiele innych. Uporządkowana struktura portalu umożliwia pozyskanie niezbędnych informacji dotyczących toku nauczania, danych kontaktowych oraz dokumentów.

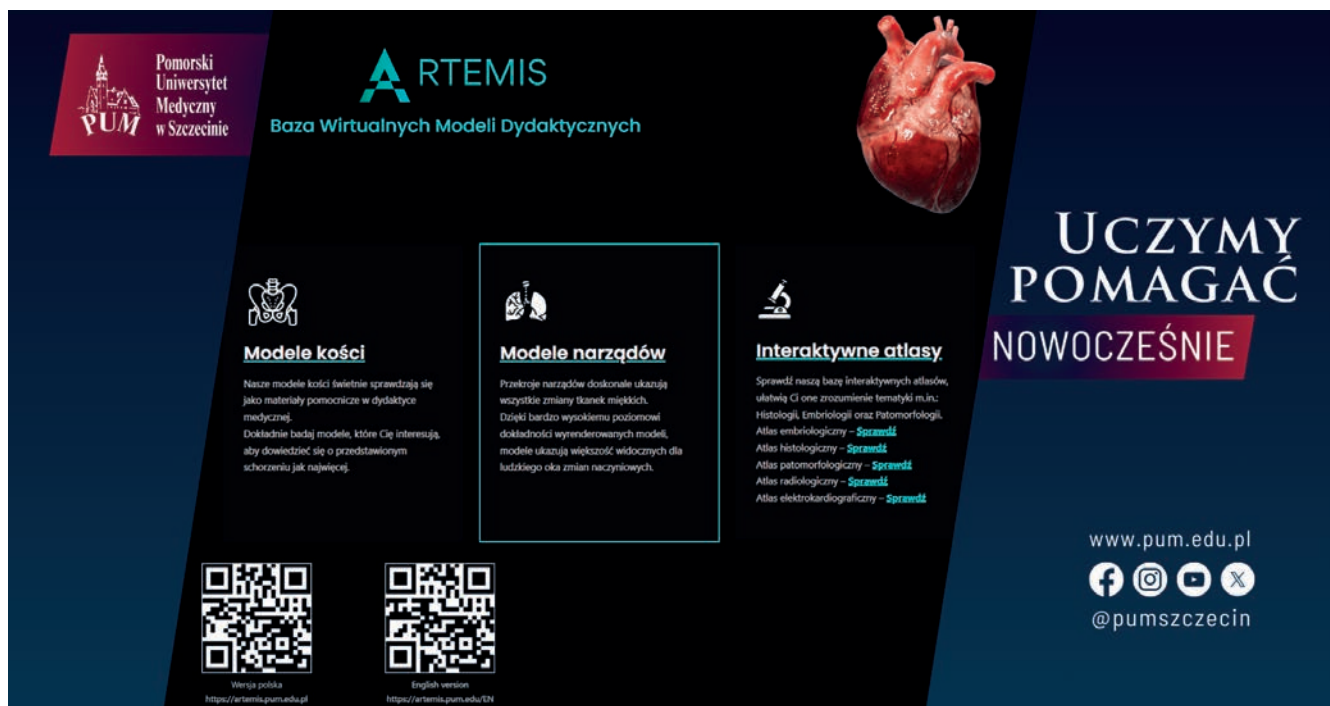
Interaktywne materiały wideo i prezentacje – narzędzie umożliwiające zbieranie danych o zaangażowaniu uczestników, dodawanie otwartych oraz zamkniętych pytań do materiałów wideo i prezentacji, zwiększające poziom aktywności odbiorcy.

Testy online – rozbudowany system testów, który umożliwia dydaktykom tworzenie różnorodnych

form sprawdzania wiedzy, takich jak quizy i testy. Raz przygotowany bank pytań pozwala na szybkie i intuicyjne tworzenie zestawów pytań. System automatycznego oceniania i analizy wyników pozwala na szybkie i efektywne monitorowanie postępów studentów.

System ocen – daje dostęp do ocen oraz wyników częściowych studentów z dowolnego miejsca z dostępem do internetu.

Logowanie – w przeglądarce internetowej należy otworzyć witrynę <https://pum.edu.pl> lub zeskanować kod QR i zalogować się danymi z Wirtualnego Dziekanatu.

ARTEMIS – PLATFORMA EDUKACYJNA PUM

Jest repozytorium anatomicznych oraz rzeczywistych modeli 2D oraz 3D, które w przyszłości zostaną użyte jako elementy gier oraz aplikacji dydaktycznych.

Repozytorium modeli wpłynie na rozwój innowacyjnych technologii PUM, jak również poszerzenie dostępności do materiałów cyfrowych, takich jak:

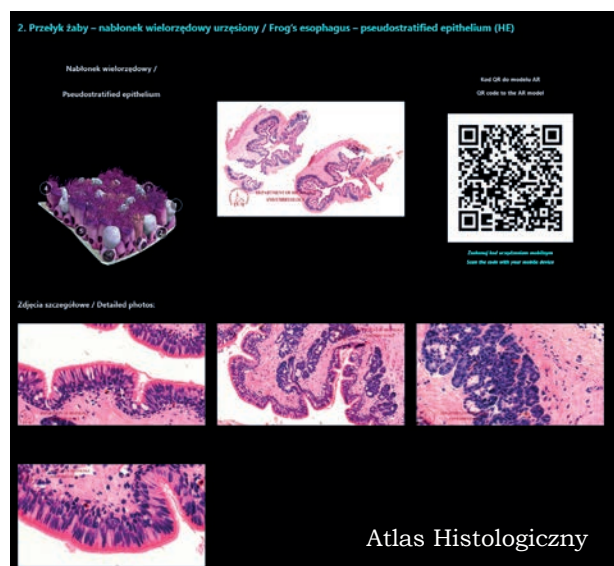
- 2D: zdjęcia preparatów, zdjęcia RTG;
- 3D: Anatomiczne modele 3D, Modele 3D na bazie obrazowania, Modele 3D wizualizujące np. budowę komórki.

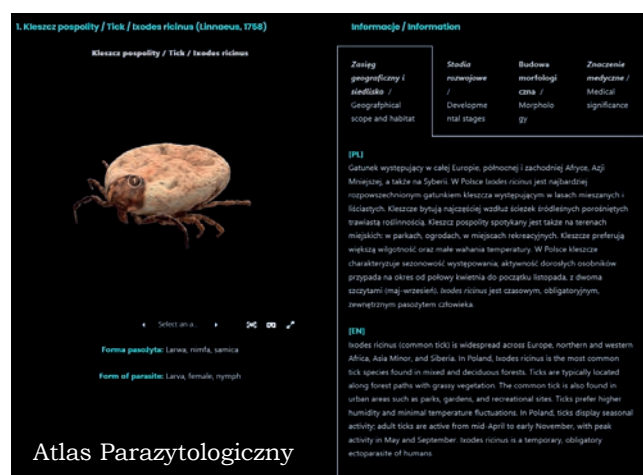
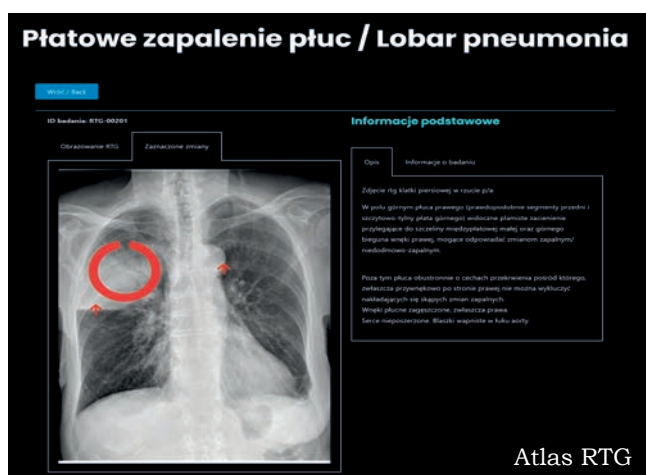
Osadzone w systemie modele 3D oraz zdjęcia preparatów ułatwią zrozumienie budowy tkanek, narządów oraz układu kostnego i patologii różnej kategorii. Będą dostępne w obsłudze technologii, takich jak:

- rozbudowany przeglądarkowy eksplorator modeli 3D;
- wirtualna rzeczywistość (Virtual Reality, VR);
- rozszerzona rzeczywistość (Augmented Reality, AR);
- mieszana rzeczywistość (Mixed Reality, MR).

Elementy Artemisa

1. Rzeczywisty oraz anatomiczny układ kostny.
2. Rzeczywiste oraz anatomiczne modele 3D narządów.
3. Anatomiczne modele układów (krwionośny, oddechowy itp.).
4. Interaktywne atlasy, takie jak:
 - Atlas histologiczny – zdjęcia preparatów oraz model 3D, np. budowa komórki;
 - Atlas patomorfologiczny – zdjęcie preparatu oraz umożliwienie e-lerningu w czasie rzeczywistym – niezależny system;
 - Atlas embriologiczny – modele 3D wraz z opisem stadium rozwoju płodu/dziecka;
 - Atlas RTG – zdjęcia rentgenowskie wraz z opisem zmiany oraz mechanizmem umożliwiającym zaznaczanie zmian chorobowych;

- Atlas EKG – kopia cyfrowego zapisu z elektrokardiogramu zawierająca interaktywne oznaczenia wybranych sekcji czasowych badania. Standardowe wartości źródłowe oparte są na podstawie 12 odprowadzeń, które po przetworzeniu danych zamieniają się w interaktywny wykres imitujący wynik badania. Użytkownik po najechaniu kursorem na określoną sekcję czasową będzie mógł wyświetlić opis, który umożliwi pozyskanie wiedzy związanej z interpretacją wyniku badania;

- Atlas parazytologiczny – opisy, zdjęcia, zdjęcia preparatów, modele 3D wszystkich parazytów ujętych w toku nauczania;
- Atlas perineologiczny – opisy, zdjęcia, filmy modele 3D, opisujące funkcjonowanie rejonów dna miednicy;
- Atlas ciekawych przypadków – opisy, zdjęcia, filmy, modele 3D stworzone na bazie TK/RMi – przypadków klinicznych, które zostaną wykorzystane dydaktycznie.

*Łukasz Wiśniewski, Michał Szkudlarek
Pracownia Innowacyjnej Dydaktyki Medycznej*

PROGRAM MOBILNOŚCI ERASMUS+

W dniach 13 -17 maja 2024 r. na Uniwersytecie w Novo Mesto w Słowenii odbył się International Staff Week, w którym wzięło udział 27 delegatów z Polski, Chorwacji, Grecji, Macedonii Północnej i Turcji. Reprezentantkami Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie były: dr

hab. Małgorzata Szkup, dr Małgorzata Zimny oraz mgr Karolina Słowik z Wydziału Nauk o Zdrowiu. Delegaci wygłosili indywidualne wykłady dla studentów, ponadto wysłuchali gościnnego wykładu Marji Koren na temat włączania różnych grup zagrożonych wykluczeniem do programów mobilności Erasmus+, a w interaktywnych warsztatach World Café wymieniali się opiniami, prezentowali przykłady dobrych praktyk i intensywnie pracowali w grupach nad przyszłą współpracą.

Spotkanie było również okazją do zaprezentowania kultury poszczególnych krajów, instytucji szkolnictwa wyższego oraz swojej pracy i osiągnięć pracownikom i studentom w prezentacji pod nazwą GoAbroad Journey. W ramach GoAbroad Fair studenci i pracownicy mogli porozmawiać z gośćmi i uzyskać bezpośrednie informacje na temat wymiany Erasmus+.

Wydarzeniem towarzyszącym była 13. Międzynarodowa Konferencja „Wyzwania globalizacji i środowisko społeczno-ekonomiczne UE”. W ostatnim dniu uczestnicy brali udział w aktywnościach związanych z Dniem Uniwersytetu oraz w spotkaniu podsumowującym dalsze działania związane ze współpracą.

International Staff Week stworzył platformę do nawiązywania i umacniania partnerstw międzyinstytucjonalnych. Uczestnicy mieli możliwość wymiany doświadczeń i dobrych praktyk. Prezentacje i warsztaty umożliwiły dzielenie się innowacyjnymi metodami dydaktycznymi, narzędziami

administracyjnymi oraz strategiami rozwiązywania problemów związanych z działaniami na rzecz umiędzynarodowienia uniwersytetów. Dzięki spotkaniu profesjonalistów, uczestnicy mogli stworzyć sieć kontaktów, która może prowadzić do wzajemnego wsparcia w realizacji projektów oraz wymiany informacji i zasobów.

Dzięki udziałowi reprezentantów PUM w tym wydarzeniu zwiększyła się widoczność i renoma uczelni na arenie międzynarodowej. Doktor hab.

Małgorzata Szkup otrzymała zaproszenie do wygłoszenia wykładu na zbliżającej się 14th Scientific Conference With International Participation „Holistic Approach To The Patient” w roli eksperta międzynarodowego, natomiast dzięki nawiązaniu współpracy z Uniwersytetem Tesalii w Grecji możliwe było włączenie go do nowego projektu Nawa PROM, złożonego przez PUM.

dr hab. Małgorzata Szkup

*Samodzielna Pracownia Pielęgniarstwa Społecznego
Zdjęcia archiwum autorki*

PUMA OD PUM-U

W dniu 29 sierpnia 2024 r. w gabinecie rektora odbyła się miła uroczystość. Rektor PUM, prof. Bogusław Machaliński zaprosił niewielkie grono gości, którzy w czasie minionych dwóch kadencji w sposób szczególny zasłużyli się Pomorskiemu Uniwersytetowi Medycznemu. W czasie spotkania przy kawie prof. Machaliński wręczył zebrany nagrody w postaci pięknych statuetek w okazałych etui. Statuetka przedstawia pumę skaczącą na granitowy obelisk ozdobiony tabliczką z dedykacją.

Puma, albo inaczej kuguar, lew górski, to ssak z rodziny kotowatych mający unikatową zdolność wyskoku w górę, bez rozbiegu, na wysokość 7 m. Jest to rekord wśród dużych zwierząt w stosunku do wielkości i masy ciała.

Profesor Machaliński, znany z zamiłowań historycznych, odwołał się do źródłowej konotacji. Otóż Skacząca Puma to imię wybitnego wodza, stratega

i wizjonera, który stworzył konfederację wielu różnych plemion Indian Ameryki Północnej w roku 1811. Jego imię w języku Indian to Tecumseh. Ten wybitny przywódca okazał się wyjątkowym strategiem i położył

wielkie zasługi w powstrzymaniu ekspansji białych kolonistów na tereny zajmowane przez rdzennych mieszkańców. Opowiedział się po stronie Anglików, kiedy wybuchła wojna brytyjsko-amerykańska w roku 1812. Opracował sposób na zmuszenie do kapitulacji amerykańskiego fortu Detroit. Za wybitne zasługi otrzymał stopień generała brygady w armii brytyjskiej od gubernatora Górnej Kanady gen. Isaacka Brocka. Był pierwszym i jedynym przedstawicielem rdzennej ludności w tym stopniu w armii królewskiej. Wraz z dowództwem brytyjskim w Kanadzie Tecumseh planował utworzenie buforowego państwa indiańskiego pomiędzy Kanadą a USA.

Taka symbolika pumy jako wyjątkowego zwierzęcia, ale także wyjątkowego człowieka, odpowiada zamierzeniom i strategii Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego. Strategia ta to zdecydowany i rekordowy skok w przyszłość. Niezwykły wprost rozwój uczelni w dwóch ostatnich kadencjach i świetne perspektywy na przyszłość. Statuetkę Pumy symbolizującą rozwój PUM w Szczecinie przez ostatni okres otrzymali obecni na fotografii: prof. Piotr Prowans, prof. Mieczysław Walczak, prof. Barbara Wiszniewska i dr Mieczysław Chruściel. Puma od PUM-u. Dziękujemy.

Mieczysław Chruściel

PIERWSZE DYPLOMATORIUM KIERUNKU FARMACJA NA PUM

Dnia 22 kwietnia 2024 r. w auli Rektoratu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie odbyło się pierwsze w historii uczelni dyplomatorium kierunku farmacja. Dyplom magistra farmacji 31 absolwentów tego kierunku odebrało z rąk dziekan Wydziału Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej PUM prof. Izabeli Gutowskiej oraz prodziekana ds. kierunku farmacja prof. Mateusza Kurzawskiego.

Kierunek farmacja został utworzony w 2018 r. i wtedy przeprowadzono nabór na I rok studiów, który zainaugurowano w roku akademickim 2018/2019. Przygodę z farmacją rozpoczęło wtedy 56 studentów. Dla celów dydaktycznych kierunku farmacja został wybudowany i w pełni wyposażony budynek Międzywydziałowego Centrum Dydaktycznego nr 3 (potocznie zwany Małą Farmacją), gdzie prowadzone

są zajęcia z przedmiotów zawodowych, m.in.: technologii postaci leku, chemii leków, syntezy i technologii środków leczniczych, farmakokinetyki, farmacji klinicznej, farmacji praktycznej, opieki farmaceutycznej, farmakoterapii. Nowo powstałe jednostki zostały wyposażone w nowoczesny sprzęt i aparaturę dydaktyczno-badawczą. Obecnie w trakcie realizacji jest budowa kompleksu kliniczno-dydaktyczno-badawczego, w ramach którego powstaje Collegium Pharmaceuticum, gdzie zlokalizowane będą kolejne jednostki dydaktyczno-badawcze, realizujące kształcenie na kierunku farmacja oraz badania naukowe w dyscyplinie nauki farmaceutyczne.

Ceremonię dyplomatorium uświetniły ważne i wzruszające słowa przemawiających: prof. Bogusława Machalińskiego – rektora PUM, prof. Izabeli Gutowskiej – dziekan WFBMiML, Michała Kasiaka

– prezesa Zachodniopomorskiej Okręgowej Rady Aptekarskiej, dr n. farm. Tamary Raińskiej-Giezek – prezes Szczecińskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. Wzruszający i pełen godności był moment składania przez absolwentów kierunku farmacja, po raz pierwszy w murach

naszej Alma Mater, uroczystego przyrzeczenia godnego i etycznego wykonywania zawodu farmaceuty:

Z szacunkiem i wdzięcznością przyjmuję nadany mi tytuł zawodowy magistra farmacji i przyrzekam uroczyście wykonywać zawód farmaceuty zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązującym prawem oraz według powinności moralnych, obowiązków i kompetencji zawodowych wskazanych w Kodeksie Etyki Farmaceuty Rzeczypospolitej Polskiej.

Zasady te przekazywać koleżankom i kolegom farmaceutom, dbać o godność zawodu farmaceuty i troszczyć się o dobro pacjentów. Wytrwale zdobywać i doskonalić swoją wiedzę i umiejętności zawodowe. A będąc osobiście odpowiedzialnym za wykonywaną pracę, zawsze być niezależnym w podejmowaniu decyzji, zgodnie ze swym sumieniem i współczesną wiedzą medyczną.

Przyrzekam to uroczyście!

Podczas ceremonii głos zabrali również reprezentanci społeczności akademickiej: Artur Czajkowski, przedstawiciel Parlamentu Studentów PUM; Artur Chojnacki, przewodniczący Polskiego Towarzystwa

Studentów Farmacji; Magdalena Zawadzka, przewodnicząca Studenckiego Towarzystwa Naukowego oraz Joanna Szostak, starościna roku. Przyznano również nagrody studentom, którzy uzyskali wysoką średnią ze studiów, a także studentkom, które zajęły trzy pierwsze miejsca w wydziałowym konkursie na najlepszą pracę: Joannie Szostak – I miejsce (praca zostanie zgłoszona na ogólnopolski konkurs prac magisterskich absolwentów kierunku farmacja); Oliwii Pawelec – II miejsce; Zuzannie Krzyżak – III miejsce, oraz po raz pierwszy studentkom, które wzięły udział w studenckim konkursie opieki farmaceutycznej organizowanym podczas VI Ogólnopolskiej Konferencji Opieki Farmaceutycznej w Lublinie, gdzie zajęły III miejsce. Nagrody otrzymały Magdalena Jamka i Dominika Kociubia, a wręczyła je prezes Szczecińskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego dr Tamara Raińska-Giezek. Dumni rodzice i nauczyciele nagradzali absolwentów gromkimi owacjami.

Kształcenie studentów na tym kierunku studiów nie byłoby możliwe bez zaangażowania i dużej determinacji prof. Barbary Gawrońskiej-Szklarz oraz prof. Anny Jakubowskiej, która pełniła funkcję dziekana w czasie tworzenia kierunku. Ich zaangażowanie i nieoceniona pomoc w kwestiach administracyjnych, wizja i umiejętność patrzenia w przyszłość pozwoliły na urzeczywistnienie marzenia o kształceniu farmaceutów na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie. Podziękowaniom towarzyszyły emocje i wielkie brawa dla obu pań profesor.

Wspaniała atmosfera oraz oprawa artystyczna uświetniona występem Chóru PUM pod kierunkiem prof. Ryszarda Handke zapewniły wszystkim niezapomniane wrażenia.

*prof. dr hab. Izabela Gutowska
dziekan WFBMiML
Zdjęcia Foto Everest*

TEMICARE 2.0

W dniu 20 czerwca 2024 r. w Greifswaldzie miało miejsce oficjalne przekazanie przez Reinharda Meyera, niemieckiego ministra gospodarki kraju związkowego Meklemburgia-Pomorze Przednie, umowy dotacji w wysokości 2,07 mln euro na realizację projektu „Telemedycznie Zintegrowane Polsko-Niemieckie Centrum Onkologii Dziecięcej w Euroregionie Pomerania 2.0 - zastosowanie i zbadanie innowacyjnych technologii” (Temicare 2.0), którego celem jest poprawa sytuacji dzieci chorych na nowotwory poprzez zastosowanie innowacyjnych technologii.

– Finansowanie przez Interreg innowacyjnych projektów medycznych przynosi imponujące rezultaty i prowadzi do wzmacniania współpracy niemiecko-polskiej. Projekt Temicare 2.0 jest znakomitym przykładem tego, jak można wdrażać współpracę transgraniczną i innowacje do systemu opieki zdrowotnej. Jestem głęboko przekonany, że dalsza współpraca pomoże w trwałej poprawie jakości życia dzieci chorujących na nowotwory i wprowadzi praktyczne zastosowanie nowych technologii w medycynie – powiedział Minister Meyer.

W wydarzeniu udział wzięli liderzy projektu: prof. Holger Lode z Kliniki Pediatrii i Medycyny Dziecięcej UMG oraz prof. Tomasz Urański z Kliniki Pediatrii, Hematologii i Onkologii Dziecięcej PUM. Projekt, którego całkowity budżet wynosi około 2,6 mln euro, ma na celu wzmocnienie sytuacji zdrowotnej, psychologicznej i społecznej dzieci chorych na nowotwory w Euroregionie Pomerania poprzez zastosowanie innowacyjnych

metod diagnostycznych i terapeutycznych. Rozszerzając dotychczasową strukturę Temicare o nowego partnera, tj. Gdański Uniwersytet Medyczny, zwiększają się możliwości objęcia specjalistycznym zasięgiem jeszcze większej liczby różnych chorób nowotworowych. Jest to szczególnie ważne, ponieważ choroby onkologiczne i hematologiczne należą do najpoważniejszych chorób u dzieci i wymagają wysokiego poziomu wiedzy specjalistycznej w diagnostyce i terapii.

Euroregion Pomerania jest obszarem słabo zaludnionym o małej liczbie specjalistów medycyny. Dostęp do specjalistycznych ośrodków utrudniają często duże odległości. Temicare 2.0 stanowi idealne rozwiązanie problemu szybkiego uzyskania niezbędnej wiedzy specjalistycznej. Od 2019 r. w placówkach w Greifswaldzie, Szczecinie i Krakowie prowadzona jest współpraca „Temicare”, której celem jest pomoc dzieciom chorym na nowotwory poprzez wspólne konsultacje telemedyczne i nauczanie transgraniczne.

Oparta na wspólnym zaufaniu współpraca z chorymi dziećmi i ich rodzinami jest ważną podstawą powodzenia terapii. Dlatego też projekt Temicare 2.0 będzie wykorzystywał innowacyjne technologie w celu wypracowania rozwiązań dla tych wyzwań. Korzyści wynikające ze stosowania okularów VR i sztucznej inteligencji będą badane i testowane w kontekście współpracy transgranicznej w dziedzinie onkologii i hematologii dziecięcej.

Projekt Temicare 2.0 (umowa nr INT0100016) będzie realizowany w okresie od 1 kwietnia 2024 r. do 31 marca 2027 r. Jego wartość to ogółem 2 591 981,96 euro, w tym dofinansowanie (EFFR) wynosi 2 073 585, 56 euro, a wkład własny partnerów 518 396,40 euro.

Prof. Tomasz Urański, prof. Karlhans Endlich, Reinhard Meyer i prof. Holger Lode

*Paweł Stasierowski
Dział Funduszy Zewnętrznych
Zdjęcie Tabea Troschke*

INTERHEM

InterHem

Interreg

Kofinanziert von der Europäischen Union
Dofinansowany przez Unię Europejską

Mecklenburg-Vorpommern / Brandenburg / Polska

Dnia 24 maja 2024 r. Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, jako partner wiodący, podpisał umowę o dofinansowanie projektu pod nazwą „Kontynuacja i rozwój współpracy transgranicznej poprzez wdrażanie innowacji w hematologii i onkologii doświadczalnej oraz klinicznej”, o akronimie InterHem i numerze INT0100010.

Dwuośrodkowy projekt, którego kierownikiem jest prof. Bogusław Machaliński, przygotowany został we współpracy z Uniwersytetem Medycznym w Greifswaldzie (Universitätsmedizin Greifswald), w ramach konkursu Programu Interreg VI A Meklemburgia Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska 2021 – 2027 (Priorytet 1: Aktywizacja transgranicznych potencjałów innowacyjności, Cel szczegółowy 1.1: Badania i innowacje).

Projekt jest kontynuacją trwającej blisko 20 lat współpracy między Zakładem Patologii Ogólnej PUM w Szczecinie a Kliniką Internistyczną C, Hematologii i Onkologii – Centrum Transplantacyjne, Medycyna Paliatywna Uniwersytetu Medycznego w Greifswaldzie.

Celem projektu jest wdrożenie innowacji w hematologii obu uczelni medycznych poprzez realizację:

- dwóch innowacyjnych kierunków badań naukowych, dotyczących opracowania bio-

degradowalnej nanocząstki dostarczającej substancje antyangiogenne do komórek oraz oceny zmian epigenetycznych zachodzących w komórkach nowotworowych układu krwiotwórczego przy wykorzystaniu technologii NGS;

- dwóch szkoleń, po jednym w każdym z ośrodków;
- stażu klinicznego, który umożliwi wzrost kompetencji klinicznych obu jednostek leczniczych i może zaowocować ulepszeniem stosowanych procedur przeszczepiania krwiotwórczych komórek macierzystych;
- konferencji naukowej.

Projekt wzmocni potencjał naukowy i umiejętności kliniczne pracowników oraz studentów, pozwoli na opracowanie innowacyjnych technik badawczych, a przez to na powstanie nowych płaszczyzn współpracy pomiędzy uczelniami. Jego wartość wynosi 329 292,46 euro, w tym udział finansowy PUM to 220 661,20 euro. Będzie realizowany w okresie od 1 kwietnia 2024 r. do 31 marca 2027 r.

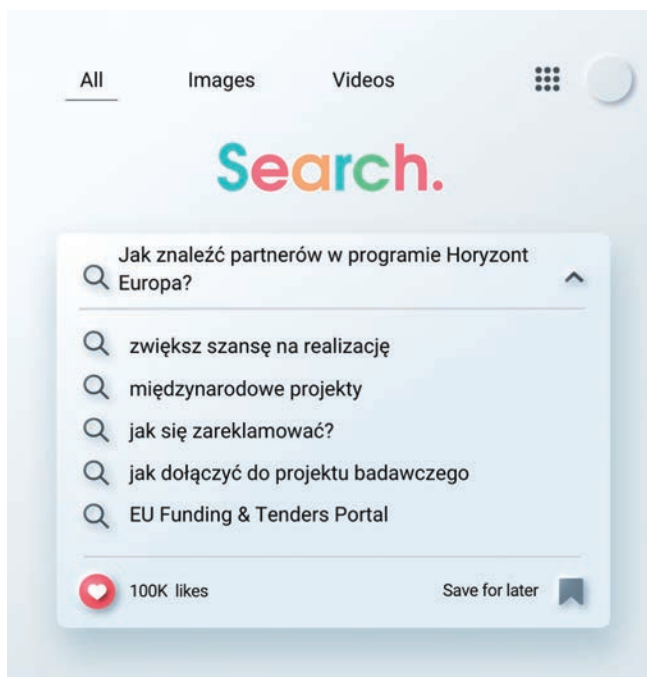
Łucja Górnik

Dział Funduszy Zewnętrznych

POSZUKIWANIE PARTNERÓW W PROGRAMIE HORYZONT EUROPA ZAREKLAMUJ SIEBIE I ZWIĘKSZ SZANSĘ NA REALIZACJĘ MIĘDZYNARODOWEGO PROJEKTU!

Horyzont Europa (HE) charakteryzuje się szerokim wachlarzem możliwości w zakresie tematów konkursowych na projekty badawcze i innowacyjne, które realizuje się najczęściej w ramach międzynarodowych konsorcjów. Zgodnie z zasadami, takie

konsorcjum musi składać się z minimum trzech partnerów z trzech różnych państw UE lub krajów stowarzyszonych z programem HE. Poszukiwanie partnerów, szczególnie na początku swojej drogi z Horyzontem Europa, może przysporzyć sporych

trudności. Aby ułatwić ten proces, z pomocą przychodzi narzędzie Komisji Europejskiej – *partner search*.

Strona internetowa EU Funding & Tenders Portal (F&T), która skierowana jest do wnioskodawców i realizatorów programów ramowych Unii Europejskiej, w tym dla Horyzontu Europa, posiada szereg funkcjonalności. Jedną z nich jest możliwość poszukiwania partnerów, z którymi będzie można podjąć współpracę.

W przypadku znalezienia interesującego tematu konkursowego możemy zamieścić pod nim krótką (do 500 znaków liczonych ze spacjami) ofertę (*partner search announcements*) w języku angielskim, wyrażającą chęć przystąpienia do konsorcjum. Ogłoszenie takie możemy opublikować w dwóch trybach:

- *expertise offer* – kiedy przedstawiamy swoją instytucję jako potencjalnego partnera w projekcie;
- *expertise request* – kiedy poszukujemy odpowiednich instytucji do uzupełnienia konsorcjum projektowego.

Propozycje współpracy można zamieszczać z ramienia organizacji, do czego uprawnienia posia-

dają osoby pełniące funkcję LEAR (*Legal Entity Appointed Representative*) i administratorzy kont danej instytucji. Od 2022 r. również osoby indywidualne (zarejestrowane na portalu F&T) mają dostęp do edycji i publikacji ogłoszeń. W przypadku korzystania z tego rozwiązania warto przejrzeć i ewentualnie uzupełnić w najnowsze informacje zakładkę *My person profile* (która funkcjonuje na zasadzie wirtualnego CV naukowego), ponieważ dane tam zawarte (po wybraniu odpowiedniej opcji) są publiczne – widoczne dla innych użytkowników portalu, którzy przeglądają oferty *partner search*.

Zamieszczenie oferty współpracy wyraża nie tylko chęć udziału w projekcie, ale także pośrednio pozwala zareklamować instytucję czy nas samych jako eksperta w danej dziedzinie, co może stwarzać wiele szans na współpracę w przyszłości!

Jako Horyzontalny Punkt Kontaktowy Polska Zachodnia m.in. udzielamy wsparcia w wyborze właściwego konkursu na finansowanie pomysłu projektowego, pomagamy w założeniu profilu eksperta Komisji Europejskiej, udzielamy konsultacji, organizujemy szkolenia dotyczące zasad finansowania i przygotowania wniosków oraz świadczymy pomoc w przygotowaniu oraz zamieszczeniu Państwa oferty. Nasze bezpłatne usługi skierowane są do podmiotów mających siedziby w województwach: zachodniopomorskim, lubuskim i wielkopolskim.

Zapraszamy do kontaktu z naszym zespołem!

Agnieszka Korpala
konsultantka ds. programów ramowych UE
Horyzontalny Punkt Kontaktowy Polska Zachodnia
Regionalne Centrum Innowacji i Transferu
Technologii, ZUT w Szczecinie
e-mail: Agnieszka.Korpala@zut.edu.pl
hpkszczecin@zut.edu.pl
tel. 91 449 47 23

Artykuł powstał w ramach działalności Horyzontalnego Punktu Kontaktowego Polska Zachodnia finansowanego ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

PIERWSI SPECJALIŚCI Z MEDYCZNEJ GENETYKI MOLEKULARNEJ NA PUM

Dwoje pracowników Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie: prof. dr hab. Anna Jakubowska oraz prof. dr hab. Marcin Lener z Zakładu Genetyki i Patomorfologii, zdało Państwowy Egzamin Specjalizacyjny w dziedzinie nowej specjalizacji – medycznej genetyki molekularnej.

Pierwszy w historii naszego kraju, dwuetapowy egzamin z nowej specjalizacji odbył się w dniach 14 maja br. (część teoretyczna) w Centrum Egzaminów Medycznych w Łodzi oraz 10 czerwca (część praktyczna) w Zakładzie Genetyki Medycznej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

Szybko rosnące zapotrzebowanie na nowoczesną diagnostykę genetyczną wymagało utworzenia wyodrębnionej specjalizacji – medycznej genetyki

molekularnej, która – obok laboratoryjnej genetyki medycznej – zapewni właściwy poziom badań genetycznych w Polsce. Nabór na specjalizację w dziedzinie medycznej genetyki molekularnej obejmuje absolwentów kierunków studiów, na których w programie szkolenia położony jest szczególny nacisk na genetykę i metody badania genomu człowieka, zwłaszcza genetykę molekularną. Są to: biologia - biologia molekularna, biotechnologia, w tym biotechnologia medyczna (kierunek realizowany na PUM w Szczecinie), oraz genetyka i biomedycyna. Osoby z tytułem specjalisty w dziedzinie medycznej genetyki molekularnej będą posiadały uprawnienia do samo-

dzielnego wykonywania czynności diagnostyki molekularnej oraz autoryzacji wyników badań w zakresie objętym szkoleniem specjalizacyjnym.

Specjalizacja z medycznej genetyki molekularnej oznacza zasilenie genetycznych laboratoriów molekularnych personelem rekrutującym się spośród absolwentów wymienionych kierunków studiów, co zapewni zabezpieczenie kadrowe dla stale powiększającego się zapotrzebowania na nowoczesną diagnostykę genetyczną. Specjaliści medycznej genetyki molekularnej są niezbędni w laboratoriach genetycznych wykonujących szeroki zakres diagnostyki molekularnej, w tym również w laboratoriach prowadzących diagnostykę opartą na wysokopręciwych badaniach genomowych.

(red.)

FINAŁ VI OGÓLNOPOLSKIEJ OLIMPIADY WIEDZY O MÓZGU

Dnia 7 kwietnia 2024 r. w Centrum Egzaminów Testowych PUM i Bibliotece Głównej PUM w Szczecinie odbył się Finał VI Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy o Mózgu organizowanej przez Pomorskie Towarzystwo Neurokognitywistyczne i V Liceum Ogólnokształcące im. A. Asnyka w Szczecinie pod patronatem Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Do finału trzy-

etapowej olimpiady przystąpiło 50 uczestników wyłonionych spośród 723 uczniów ze szkół ponadpodstawowych reprezentujących wszystkie województwa.

Po części testowej, sprawnie i profesjonalnie przeprowadzonej przez pracowników CET PUM, wyłoniono 11 uczniów, którzy uzyskali tytuły Finalistów VI Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy o Mózgu. Na

podstawie rozmowy z finalistami w dwóch komisjach: dotyczącej zagadnień z tematyki neuronaukowej oraz tematyki neurohumanistycznej, wyłoniono dwie laureatki naszej olimpiady. W tym roku szkolnym są nimi: Klaudia Burdzy z II Liceum Ogólnokształcącego im. M. Skłodowskiej-Curie w Gorzowie Wlkp. i Julia Nakoneczna z I Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Krzywoustego w Słupsku. Obie komisje jednoznacznie podkreśliły wysoki merytoryczny poziom przygotowania młodzieży startującej w olimpiadzie.

W uroczystości zakończenia VI Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy o Mózgu wziął udział prorektor ds. promocji i współpracy regionalnej PUM prof. Dariusz Chlubek, który przemawiając do laureatów i finalistów olimpiady, podkreślił wagę zdobytej przez uczestników wiedzy dotyczącej mózgu i jego funkcjonowania, która

zaowocowała laureatami olimpijskimi. Rektor Dariusz Chlubek zachęcał uczestników olimpiady do studiowania na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie. Wszyscy laureaci i finaliści VI Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy o Mózgu uzyskują prawo ubiegania się o przyjęcie na studia na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie bez rekrutacji.

Nagrody książkowe dla laureatów i finalistów ufundował marszałek województwa zachodniopomorskiego Olgierd Geblewicz, reprezentowany na zakończeniu olimpiady przez Marcina Kordela, zastępcę dyrektora Biura Marszałka.

Równolegle do finału Olimpiady Wiedzy o Mózgu przebiegał finał konkursu dla uczniów szkół podstawowych, organizowanego przez Pomorskie Towarzystwo Neurokognitywistyczne, pod tytułem „Wpływ właściwego odżywiania i walorów środowiska województwa zachodniopomorskiego na prawidłowy rozwój mózgu człowieka”. Zaproszone zespoły uczniowskie w dwóch kategoriach wiekowych przedstawiły prezentacje komputerowe obejmujące zagadnienia związane z tematyką konkursową. Komisja konkursowa nagrodami książkowymi wyróżniła laureatów konkursu, którymi zostali: Natalia Surowiecka i Mateusz Ponieważ ze Szkoły Podstawowej nr 35 im. Jana Pawła II w Szczecinie oraz Aleksander Wieczorek z Centrum Mistrzostwa Sportowego w Szczecinie.

Uczestnicy konkursu ze szkół podstawowych już zgłaszają zainteresowanie startem w kolejnych edycjach Olimpiady Wiedzy o Mózgu.

*dr n. med. Dariusz Jeżewski
przewodniczący Komitetu Głównego
VI Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy o Mózgu
Kinga Jankowska
dyrektor V Liceum Ogólnokształcącego
im. A. Asnyka w Szczecinie
Zdjęcia Sebastian Dajnowiec*

WIELKA SZCZECIŃSKA MAJÓWKA

Wydział Nauk o Zdrowiu PUM wraz ze Szczecińskim Centrum Zdrowia, Fundacją Auxilium i parafią św. Ottona był organizatorem Wielkiej Szczecińskiej Majówki – festynu, który odbył się 25 maja br. na terenie zielonym przy pl. św. Ottona w Szczecinie. Patronat honorowy i merytoryczny objęła prof. Beata Karakiewicz, dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu PUM – Ambasador Zdrowia. Celem

imprezy była promocja zdrowego stylu życia, aktywizacja i integracja międzypokoleniowa w myśl zasady „w zdrowym ciele zdrowy duch”.

Czynny udział w wydarzeniu brali udział pracownicy PUM z działów rekrutacji i promocji oraz studenci fizjoterapii. Uczestnicy mogli skorzystać z porad pielęgniarek i położnych oraz zapoznać się z ofertą usług medycznych Szczecińskiego Centrum

Zdrowia SP ZOZ. Policja udzielała porad z zakresu bezpieczeństwa i zdrowia, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie i Ośrodek Terapii Uzależnień służyli poradami profilaktycznymi i pomocowymi. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna prowadziła symulację udzielania pierwszej pomocy i zażywania substancji psychoaktywnych oraz samobadania piersi. Dzieci i młodzież mogli uczestniczyć w animacjach sportowo-rekreacyjnych przygotowanych przez studentów Wydziału Nauk o Zdrowiu PUM, Sanepid, Ruchową Akademię Zdrowia i Fabrykę Energii. Mogli skorzystać ze strzelnicy, symulacyjnego auta, a także obejrzeć wóz strażacki, radiowozy i ambulans oraz spotkać się z jeźdźcami na policyjnych koniach i psami tropiącymi.

Była wystawa obrazów państwa Marii i Henryka Szymanowskich, konkursy z voucherami biura Misja Travel z Poznania. Serwowano kielbaski i kaszanke z grilla, grochówkę przygotowaną przez dział promocji PUM i coś słodkiego. Teatr Rozmaitości GWITAJCIE porwał uczestników do pląsów i tańca wg zasady ruch to zdrowie. Należy zauważyć wysoką frekwencję uczestników, sięgającą prawie 1200 osób. Warto podkreślić rodzinną

atmosferę i radosne międzyludzkie interakcje, które generują nowe siły do codziennego życia i pomagają w pokonywaniu samotności i dolegliwości psychospołecznych. Uczestnictwo w festynie tylu podmiotów i instytucji pomocowych było możliwe dzięki doświadczeniu organizacyjnemu prof. Beaty Karakiewicz.

W czasie festynu wystąpili: Zespół Pieśni i Tańca Pomorza Zachodniego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie (którego założycielką jest prof. Beata Karakiewicz), zespół wokalny Głosy Serca, Leśna Schola, Teatr Rozmaitości GWITAJCIE. Współorganizatorami przedsięwzięcia byli: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – reprezentowany przez Mateusza Gierygę, asystenta marszałka województwa zachodniopomorskiego, Zespół Szkół Samochodowych w Szczecinie, Zespół Szkół nr 6 im. Mikołaja Reja w Szczecinie, Biuro Podróży Misja Travel w Poznaniu, SEEPOINT – druk wieloformatowy Tomasz Bachul, Spiżarnia Dominika, Fabryka Energii.

Partnerami byli: Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Szczecinie, Komenda Miejska Policji w Szczecinie, Państwowa Inspekcja Sanitarna, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, Hospicjum im. św. Jana Ewangelisty w Szczecinie, Ruchowa Akademia Zdrowia – Robert Szych, Moto Świrusy Zachodniopomorskie.

Druga edycja Wielkiej Szczecińskiej Majówki zakończyła się sukcesem, co potwierdza, że Wydział Nauk o Zdrowiu skutecznie propaguje medycynę społeczną zarówno teoretycznie, jak i praktycznie.

*dr n. hum. Krzysztof Zdziarski
Zakład Medycyny Społecznej
i Zdrowia Publicznego
Zdjęcia Foto Everest*

REKOMPENSATA DO EMERYTURY ZA PRACĘ NA BLOKU OPERACYJNYM, CZYLI KOLEGOM CHIRURGOM I ZABIEGOWCOM AKADEMICKIM KU PRZESTRODZE

Pracowałem na etacie asystenckim w PAM/PUM 41 lat – od 1977 r. do przejścia na emeryturę w roku 2019. Rozpoczynałem jako asystent stażysta chirurg aż do doktora habilitowanego włącznie, najpierw w klinice chirurgii, potem w jednostkach pielęgniarstwa, pełniąc cały czas dyżury lekarskie.

Podczas załatwiania dokumentów emerytalnych panie z ZUS poinformowały mnie, że jest możliwość uzyskania dodatku do emerytury ze względu na pracę w szkodliwych warunkach, tj. na bloku operacyjnym dyscyplin zabiegowych (Rozp. Rady Ministrów z 07.02.1983, Wykaz A, Dział XII punkt 2, DzU, 1983 nr 8 poz.43). Ponieważ do emerytury tego dodatku nie otrzymałem, a uważałem, że ze względu na długoletnią ciężką pracę dla dobra pacjentów wraz z nauczaniem studentów taki dodatek mi się należy, postanowiłem o niego walczyć.

Z polecenia zawarłem umowę o reprezentowanie mnie z panią adwokat, która po przejrzeniu dokumentów orzekła, że jest szansa wygrania sprawy w Sądzie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych i sprawa została wszczęta. Jako świadków poprosiłem dr. hab. Marka Kamińskiego, prof. Tadeusza Sulikowskiego, dr. med. Andrzeja Borowieckiego, oddziałową bloku operacyjnego Teresę Kościuszkiewicz, a także poprosiłem prof. Marka Ostrowskiego jako aktualnego kierownika kliniki o pisemne wyjaśnienie. Zeznawała także Wioleta Knys z administracji USK nr 2. Wszystkim wymienionym składał tą drogą podziękowanie za życzliwość i pomoc w sprawie. Także moja adwokat przedstawiła dowody, że praca była ciężka, wyczerpująca i zdaniem powoda rekompensata się należy. Odbyły się dwie rozprawy, na koniec Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił moje odwołanie.

Zdaniem sądu nie udowodniłem, że pracowałem 15 lat stale i w pełnym wymiarze w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych, a praca ze studentami w tym samym czasie, również na bloku operacyjnym, tego wymogu nie spełnia. Zatem koledzy zabiegowcy, którzy pracowali 15 lat w szpitalu niebędącym szpitalem akademickim, mają prawo do dodatku, a ci, którzy dodatkowo uczą jeszcze studentów, pracując stale, ale nie w pełnym wymiarze, takiego uprawnienia nie mają.

Prowadząca rozprawę sędzia odnosiła się do sprawy z wyraźnym niesmakiem, wypomniała mnie

i kolegom podstawowe braki w wiedzy prawniczej, charakterystyczne jej zdaniem dla pracowników służby zdrowia. Podkreśliła, że Sąd Pracy zajmuje się sprawami naruszenia prawa materialnego i wad decyzji administracyjnych, czyli nie opiniuje naszej ciężkiej pracy, tylko rozstrzyga, czy decyzja organu emerytalno-rentowego była słuszna w świetle obowiązującego prawa. Skrytykowała, że mimo pouczeń pełnomocnik zawodowy (adwokat) nie odniósł się i nie wskazał dokładnie, jakiego okresu 15 lat dotyczy wniosek i nie wskazał, jakie zabiegi operacyjne były wykonywane przez ubezpieczonego w ramach pracy w szpitalu, a jakie w ramach pracy dydaktycznej i praktycznej nauki studentów, a udowodnienie tego leżało po stronie ubezpieczonego i jego pełnomocnika.

Sąd przywołał wyroki Sądu Apelacyjnego w Katowicach (2015) i Sądu Najwyższego (1989) wskazujące, że okres pracy w szkole wyższej w charakterze nauczyciela akademickiego nie podlega wliczeniu do 20-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, określonego w art.88 ust.1 ustawy z dn. 26.01.1982 „Karta Nauczyciela”.

Wynikają z tego następujące wnioski:

1. Przed wystąpieniem do sądu powinienem sam bardzo dokładnie przejrzeć dostępne w internecie dokumenty na ten temat, nie zdejść się tylko na prawników, bo to kosztuje (istotnie znalazłem potem te wyroki).
2. Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nie ocenia jakości świadczonej przez nas pracy, tylko orzeka, czy decyzja ZUS zgodna jest z obowiązującymi przepisami.
3. Gdybym miał 15 lat pracy w szpitalu bez dydaktyki, prawdopodobnie pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze by mi zaliczono.

Przedstawiam moje działania, aby zorientować kolegów zabiegowców - nauczycieli akademickich przechodzących na emeryturę, o istniejącej sytuacji prawnej, moim zdaniem dla nas krzywdzącej, bowiem ustawodawca w kwestii prawa do rekompensaty inaczej traktuje zabiegowców, a inaczej zabiegowców-nauczycieli i nam rekompensata nie przysługuje.

Włodzimierz Majewski
emerytowany chirurg i nauczyciel akademicki

OSOBLIWOŚĆ

„Singularity, reintronacja”
 Gdy zapanuje Osobliwość przewidywania staną się nieaktualne
 To czego pragniemy, do czego dążymy nie wydarzy się
 Do nikogo prócz siebie nie będziemy mieć żalu
 Z pozoru wszystko jest dobrze, gdy nadejdzie Osobliwość zadecyduje
 Co dalej z nami, czy będziemy mieli przyszłość, jakkolwiek?
 Stworzył nas świat, ewolucja wykreowała, zabierze inwolucja
 Osobliwość uwolni miejsce dla innych
 Kiedy znikniemy nie będziemy o tym nawet wiedzieć
 Tylko to przejście budzi strach, że będzie bolało

Naszkirowałem pewnego rodzaju sekwencję zdażeń; Intelligent Design Artificial Intelligence (IDAI), Ewolucja, Aktualne życie, Panowanie Osobliwości technologicznej, życie Metafizyczne. Zaczyna się od (ID) inteligentnego projektu, podobnego do Absolutu, Stwórcy boskiego lub Kreatora pozaziemskiego. Po pojawieniu się człowieka działalność zaczyna Ewolucja, w wyniku której mamy Teraźniejszość. Sami doprowadzamy do powstania Osobliwości technologicznej, która razem z AI zawładnie nami i uformuje do postaci Metafizycznej.

Osobliwość technologiczna to hipotetyczny punkt w rozwoju cywilizacji, w którym postęp techniczny spowoduje, że wszelkie ludzkie przewidywania staną się nieaktualne. Głównym wydarzeniem, mającym do tego doprowadzić, będzie stworzenie sztucznych inteligencji przewyższających intelektualnie ludzi. Po pojawieniu się osobliwości zniknie różnica między człowiekiem a maszyną, staniemy się jej częścią. W wielu dziedzinach już tak się stało. Myśląc o osobliwości technologicznej, można stwierdzić, że już nadeszła. Nieodwracalnie wyznacza kierunki naszego rozwoju i funkcjonowania. Wystarczy wyobrazić sobie sytuację, gdy laptop opił się kawy z cukrem. Praktyka lekarska dostała

afazji, nie ma recept, zwolnień, obrazów diagnostycznych, telemedycyny. Zawieszenie portalu ZUS zatrzyma wystawianie zwolnień lekarskich, generowania nowych świadczeń, wystawianie recept wróci do formy papierowej. Brak zasilania elektrycznego w marketach uniemożliwi sprzedaż leków, mieszanek specjalistycznych dla dzieci etc. Koniec produkcji leków z braku elektryczności to koniec zdrowia i życia milionów osób. Osobliwość ludzka to też sytuacja, w której ludzie mogą stać się inni, chciwi i głodni sławy. Kto nas uratuje przed nimi?

Frederick Forsyth w powieściach „Czarna lista” i „Fox” ma pomysł ocalenia. Są nimi autystycy z genialnymi zdolnościami w dziedzinie komputerowej, Luke Jennings i Ibrahim Samir. Są w stanie przejść każdy system zabezpieczeń cybernetycznych. Ich zdolności są wynikiem ewolucji, a nie choroby, ujawniają ogromne, nieoszacowane możliwości naszego mózgu. W kompozycji z osiągnięciami cybernetyki kwantowej mogą zaprowadzić nasze zrozumienie świata bardzo daleko. Spektrum ewolucji jest nieskończone, jak pojęcia matematyczne i fizyczne. Technika jest niezależnym aktorem, który wylania się z procesu ewolucji biologicznej. Spektrum autyzmu ujawnia możliwości mózgu ludzkiego, które

Gabinet Osobliwości

Mama wąsy od dziadka ma,
 z mitochondrialnego DNA

są od zawsze albo powstają w wyniku ewolucji lub coś je wyzwala, ale niezależnie od tego, gdzie jest prawda, mózg ma taki potencjał, szczególnie jeśli połączy się z technologią.

Metapoznanie jest przyszłością, jeśli połączymy idee materialne z niematerialną. Dusza za życia jest myślą, a po śmierci wspomnieniem, podobnie jak i szczątki cybernetyczne. Co stanie się, gdy poznamy istotę duszy, niematerialnej idei istnienia z materią? Na pewno nie będzie ani gorąco, ani zimno, ani wietrznie jak w Grecji, ani spokojnie, nie wiadomo, kiedy i gdzie? Dzięki naszym dokonaniom naukowym i technicznym przeciętna istota ludzka żyje dziś lepiej niż sto tysięcy lat temu. Ale nasza planeta z fauną i florą znacznie gorzej. Mamy 9,5% szans na wyginięcie przed końcem stulecia. Jeżeli tak się stanie, to cały zysk z rozwoju i metapoznania zakończy się niczym. Autonomia technologii jest nadzieją. Czy technologia autonomiczna może być niebezpieczna dla człowieka? Najczęstsza odpowiedź brzmi „Nie”, ponieważ możemy ją odłączyć od prądu. To jest oczywiście możliwe, ale tylko teoretycznie. Każdy komputer posiada system podtrzymywania energii do zapisywania danych w razie braku prądu, tym samym może przekazać dane i komendy do innego komputera w razie braku energii elektrycznej. Technologia w kontekście AI może mieć priorytet. Może wykluczyć samozniszczenie, samoodłączenie, ponieważ imperatywem nadrzędnym będzie dla niego dokończenie misji, np. ochrona człowieka, niezależnie jaki on jest. Sztuczna inteligencja to narracja współczesności, stojąca u podstaw wszystkich innych narracji. To połączenie Paruzji i Apokalipsy. Seth Lloyd dążył do okiełznania egzotycznych własności teorii

kwantowej, w tym superpozycji i splątania, żeby wykorzystać je do problemów, których rozwiązanie na klasycznym komputerze trwałoby kilka pokoleń. Prognozy powstania technicznej osobliwości, która zastąpi gatunek ludzki (Bionic Brain Interface Computer, BBIC). Ludzie połączą swoje umysły z superinteligencją i w ten sposób zyskają życie wieczne. To wymaga przekonstruowania człowieka. Ale ostrożnie, możemy użyć sił, które nas zniszczą. Te siły już istnieją. 11 września Ernest Rutherford obwieścił, że każdy, kto spodziewa się uzyskać energię z transformacji atomów, plecie farmazony. 12 września Leo Szilard odkrył indukowaną neutronowo nuklearną reakcję łańcuchową, „...połączyliśmy wszystko i poszliśmy do domów. Tej nocy nie miałem większych wątpliwości, że świat zmierza w stronę zagłady. Już jesteśmy cyborgami. Twój telefon i komputer są twoim przedłużeniem, efekty zwrotne w cukrzycy, rozruszniku serca. Myślę, że tak jak rewolucja przemysłowa uwolniła ludzkość od katorgi fizycznej, tak Sztuczna Inteligencja może uwolnić ludzkość od katorgi umysłowej”.

Nie możemy być przegranymi historii w tej fascynującej historii z braku poczucia własnej wartości i oskarżać AI czy ID o nasz los w przyszłości. Teraz nam pomaga, to należy docenić, polubić. Tworzymy Ją, za jakiś czas Ona przejmie odpowiedzialność za swój i nasz rozwój, zacznie nas oceniać i podejmie relacje. Ich architektura będzie w jakiejś mierze zależna od wzajemnych relacji intencjonalnych, uczuciowych, technologicznych, celów opartych na szacunku, sympatii i miłości. Zatem działajmy, zmieniamy nasz świat.

Jacek Rudnicki

WSKAZANIA DO CIĘCIA CESARSKIEGO NA PRZESTRZENI WIEKÓW

W czasie swojej ewolucji cięcie cesarskie oznaczało różne kwestie dla różnych ludzi w różnym czasie. Wskazania do niego zmieniły się bardzo od czasów starożytnych do współczesnych. Pomimo rzadkich wzmianek o operacji na żywych kobietach, pierwotnym celem było przede wszystkim odzyskanie niemowlęcia zmarłej lub umierającej matki;

czyniono to albo w próżnej nadziei na uratowanie życia dziecka, albo zgodnie z powszechnie wymaganym przez edykty religijne postępowaniem, aby dziecko mogło być pochowane oddzielnie od matki. Przede wszystkim był to środek ostateczny, a operacja nie miała na celu uratowania życia matki. Dopiero w XIX w. taka możliwość naprawdę trafiła

w ręce lekarzy. Wskazania do cięcia cesarskiego można podzielić na sześć okresów.

Czasy antyczne

W czasach antycznych cesarskie cięcie było wykonywane z powodów rytualnych, w ramach procedury pochówku. Według papirusu z Kahun oraz Ebersa procedura ta była znana w Egipcie już około 3000 r. p.n.e., a także w Indiach (pisma medyka Sushruty) około 1500 r. p.n.e. Chirurgiczne wydobywanie płodu przez nacięcie brzucha z chwilą śmierci matki było tam nawet prawnie nakazane, jeżeli ruchy płodu były wyczuwalne. Natomiast wydaje się, że operacja rzadko, jeśli w ogóle, była przeprowadzana na żywej kobiecie.

W pochodzącym z około 600 r. p.n.e. starożytnym traktacie wedyjskim „Sushruta Samhita” (kuczowa pozycja medycyny ajurwedyjskiej z tamtych czasów) opisany jest zabieg cesarskiego cięcia jako procedury wykonywanej po śmierci rodzącej. Głównym wskazaniem było ratowanie dziecka. Zabieg przecięcia powłok brzusznych i macicy ciężarnej kobiety wykonywano ze względów praktycznych i religijnych. Względem praktycznym była oczywiście próba uratowania życia dziecka, natomiast jeśli kobieta zmarła przed porodem, konieczne było usunięcie z jej łona martwego dziecka, aby ciało kobiety można było zgodnie z obyczajem poddać kremacji. Obowiązujące prawo zabraniało kremowania zwłok dziecka przed ukończeniem drugiego roku życia. Matkę zabierano na miejsce kremacji, gdzie następowało otwarcie jej łona nożem przez męża, syna lub kogoś innego obecnego na miejscu. Po wydobyciu dziecka, jeżeli wykazywało jakiejkolwiek oznaki życia, wypowiadano formułę: „Niech mój syn żyje wiele lat w szczęściu”, a następnie po obmyciu przekazywano je opiekunce i przystawiano do piersi. Ciało matki namaszczano, ranę zaszywano i po umyciu poddawano kremacji.

Starożytni autorzy niezwykle rzadko wspominają o tej procedurze medycznej. Brak jest wzmianki o takiej operacji w dziele Soranusa z Efezu (98–138 r. n.e.), wybitnym, zachowanym do dzisiaj, starożytnym traktacie o sztuce położniczej „De arte obstetrica morbisque mulierum”. Autor opisuje w nim zasady postępowania w nieprawidłowych położeniach płodu, w tym obroty i ręczne wydobywanie dziecka, ale w ogóle nie wspomina o użyciu narzędzi lub operacji brzusznej.

Aurelius Cornelius Celsus (27 r. p.n.e. – 50 r. n.e.) w książce „De re medica” (ok. 30 r. n.e.),

jak również Galen (Claudius Galenus) (129–200 r. n.e.) w swoich dziełach milczą na temat porodu brzuszego. Ten brak w starożytności wzmianek o tego rodzaju zabiegu może sugerować, że operację taką uznawano za procedurę pośmiertną i była ona wykonywana tylko przez ludzi z kręgu kapłańskiego, a nie przez lekarzy.

Historycy medycyny, omawiając zagadnienie cięcia cesarskiego, często odwołują się do tzw. Lex Regia (Prawo królów) (715 r. p.n.e.) – rozporządzenia Numpy Pompiliusza (716–673 p.n.e.), legendarnego drugiego króla Rzymu. Wspomniane prawo zabraniało pochowania kobiety w ciąży do czasu usunięcia potomstwa z jej ciała. Powodem wprowadzenia prawa była szansa, choć niewielka, na przeżycie dziecka, ale nie jest jasne, czy prawo to miało charakter religijny, czy jego celem było po prostu zwiększenie populacji obywateli płacących podatki.

Średniowiecze

Kolejnym wskazaniem dla cięcia cesarskiego stało się cięcie pośmiertne, mające na celu ratowanie dziecka w przypadku zgonu matki. W tym okresie Kościół katolicki obowiązkowo wymagał wykonania cięcia cesarskiego po śmierci matki w celu ratowania duszy dziecka poprzez chrzest. Prawdopodobnie pierwszym urzędnikiem kościelnym, który nakazał wykonywanie cesarskiego cięcia po śmierci matki, był paryski arcybiskup Odon de Sully (1196–1208). W przeciwieństwie do tych rekomendacji cięcie cesarskie jako zabieg medyczny nie było wykonywane w średniowiecznej Europie przed początkiem XIV w. Pierwszym, który to wykonał, był prawdopodobnie Bernard Gordon, lekarz z Montpellier, który wspomina w pamiętnikach o pośmiertnym cięciu cesarskim przeprowadzonym w 1305 r. Podnoszono wówczas ważną kwestię: czy chrzest ma tak ogromne znaczenie, że nieuchronna śmierć matki może być przyspieszona, a życie matki poświęcone, aby ocalić dziecko inaczej skazane na śmierć? Święty Tomasz z Akwinu (1225–1274) wyraźnie stwierdził, że „matka nie powinna być zabijana w celu ochrzczenia dziecka”. Ale jeszcze w 1749 r. sycylijski lekarz został skazany na śmierć z powodu nieprzestrzegania tych wskazań. Można zatem stwierdzić, że cesarskie cięcie w okresie średniowiecza było wykonywane dopiero po śmierci matki w celu uratowania dziecka, a zatem było wskazaniem rytualnym, a nie medycznym.

Renesans

W okresie renesansu po raz pierwszy został udokumentowany, zakończony sukcesem, poród drogą cesarskiego cięcia na żywej kobiecie. Operacja została przeprowadzona u rodzącej przez jej męża, szwajcarskiego kastrata świń o imieniu Jacob Nufer w 1500 r. W 1581 r. Francois Rousset opublikował rewolucyjną jak na tamte czasy pracę pod tytułem:

„Wydobycie dziecka poprzez boczne nacięcie brzucha i macicy kobiety w ciąży, która inaczej nie mogłaby rodzić. I to bez narażania życia jednego lub drugiego i bez pozbawienia późniejszej płodności”. W książce tej po raz pierwszy wskazanie do cięcia cesarskiego zmieniło się z kulturowego na medyczne. Według Rousseta wskazaniami do cięcia cesarskiego były: „duży płód, zniekształcony płód, martwy płód, bliźnięta, nieprawidłowe położenie płodu, wyjątkowo młoda lub stara rodząca, zbyt wąska miednica lub zbyt mało elastyczne tkanki kanału rodnego”.

W przeciwieństwie do średniowiecznego kontekstu religijnego lub ratowania dziecka po śmierci matki, te wskazania odzwierciedlają rosnącą świadomość i troskę położników o życie i zdrowie matek oraz bezpieczeństwo płodu. Po uwzględnieniu zaleceń Francoisa Rousseta aż do XVIII w. cesarskie cięcie wykonywane na żywej kobiecie wiązało się z prawie 100-proc. śmiertelnością kobiet. Wynikiem tego był ogromny sprzeciw położników wobec wykonywania tej operacji na żywej kobiecie. Francois Mauriceau, najsłynniejszy położnik XVII w., stwierdził: „Nie wiem, czy kiedykolwiek istniało prawo, chrześcijańskie lub cywilne, w którym istniałby nakaz zarówno męczeństwa jak i zabicia matki, aby uratować dziecko”.

Wiek XIX

Według Roberta Harrisa w XIX w. w USA odsetek zgonów kobiet związany z cięciem cesarskim wynosił około 75. Głównymi wskazaniami były: „wyczerpanie, zapalenie otrzewnej, posocznica, krwotok i rzucałka”. Pojawiło się nowe główne wskazanie do cięcia cesarskiego, a mianowicie „trudny poród, trwający kilka dni z wewnątrzmaciczną śmiercią płodu”. Przyczyniło się to do pojawienia się bardziej współczesnych wskazań do cięcia cesarskiego, a mianowicie: zapewnienie bezpieczeństwa i zdrowia zarówno matki, jak i dziecka.

Punktem zwrotnym w zapewnianiu bezpieczeństwa matki było wprowadzenie pod koniec XIX w.

koncepcji zamknięcia macicy. Max Sanger był jednym z pierwszych, który już w 1882 r. uważał za niezbędne zeszywanie mięśnia macicy. Pogląd ten był także propagowany przez Kehrera. Przed nimi jedynym rozsądnym postępowaniem, pozwalającym uniknąć ryzyka zgonu kobiety z powodu krwotoku i infekcji, była zaprezentowana w 1876 r. przez Eduardo Porro zasada cięcia cesarskiego z jednoczesnym usunięciem macicy po porodzie. Według Porro „życie matki powinno być uratowane nawet kosztem jej przyszłej płodności”.

Wiek XX

W XX w. główne wskazania do cięcia cesarskiego to: „przedłużający się poród, nieprawidłowe tętno płodu (tj. zagrożenie płodu), nieprawidłowe położenie płodu, blizna macicy, nieprawidłowości łożyska z ciężkim krwawieniem i przyczyny ze strony matki”. W kolejnych latach definicje każdej podgrupy, a także bezwzględne i względne wskazania do cięcia cesarskiego zmieniały się bardzo wraz z wprowadzeniem elektronicznego monitorowania tętna płodu, monitorowania pH we krwi pobranej ze skóry główki płodu, znacznego postępu w opiece nad noworodkiem i stosowaniu metod leczniczych opartych na dowodach.

Zmieniało się również podejście do porodu po przebytym cięciu cesarskim. W 1916 r. Edwin Craigin, w najczęściej cytowanym powiedzeniu w położnictwie, stwierdził: „Raz cięcie cesarskie, zawsze cięcie cesarskie”. Zasada ta była ważna tak długo, jak istniało cięcie cesarskie klasyczne, czyli podłużne nacięcie macicy w trzonie. Wraz z wprowadzeniem przez Johna Munro Kerra nacięcia poprzecznego w dolnym odcinku macicy stwierdzono, że tego rodzaju nacięcie nie jest związane z nadmiernie wysokim ryzykiem pęknięcia macicy podczas porodu. Próba porodu pochwowego po jednym cięciu cesarskim stała się wówczas w pełni akceptowaną polityką. Niedawno pojawiły się nawet próby porodu pochwowego po dwóch przebytych cięciach cesarskich z możliwymi do zaakceptowania wskaźnikami powodzenia i bezpieczeństwa.

Louis E. Phaneuf w 1937 r. w sposób zbliżony do współczesnego tak pisał o wskazaniach do cięcia cesarskiego: „Wskazanie do cesarskiego cięcia może być bezwzględne lub względne: bezwzględne, gdy jest niemożliwe, aby dziecko urodziło się żywe przez dane drogi rodne, a względne, gdy dziecko może urodzić się, ale szanse na przeżycie matki i dziecka

są istotnie zwiększone, gdy zostanie wybrana droga brzuszna”.

Przeprowadzone w 2000 r. randomizowane wieloośrodkowe badanie zdecydowanie wskazuje, że planowe cięcie cesarskie jest lepsze w stosunku do planowanego porodu pochwowego w przypadku położenia miednicowego płodu. Po opublikowaniu tego doniesienia, kolejnym wskazaniem do cięcia cesarskiego stała się ciąża w terminie z płodem znajdującym się w położeniu miednicowym. Cięcie cesarskie po śmierci matki jest wykonywane nadal, będąc kontynuacją tego starożytnego wskazania.

Wiek XXI

Na przełomie XX i XXI w. pojawiły się dwa nowe ważne wskazania do cięcia cesarskiego: cięcie cesarskie na życzenie pacjentki i „wymuszone” cięcie cesarskie. Uznano bowiem, że poród jest potencjalnie traumatyczny w odniesieniu do mięśni dna miednicy i odbytu oraz trzymania moczu. Także ryzyko pourazowego stresu psychicznego było głównie związane z porodem pochwowym i nagłym cięciem cesarskim, w porównaniu z elektywnym.

Ponadto cięcie cesarskie elektywne stało się wygodniejsze dla lekarza i szpitala. Dyskutowany jest nadal, niewyjaśniony do końca, problem natury etycznej: czy poród pochwowy powinien być traktowany jak leczenie? Jeśli tak, to kobieta powinna mieć w pełni uzasadnione prawo wyboru pomiędzy dwoma metodami terapii, porodem pochwowym i cięciem cesarskim. Zatem powinna istnieć jej w pełni świadoma zgoda na ten sposób porodu. Jeśli kobieta, pomimo niewyrażenia zgody na poród drogami natury, nie zostanie poddana cięciu cesarskiemu z powodu braku wskazań medycznych, to czy można przyjąć, że została zmuszona przez lekarza do porodu pochwowego? Czy lekarz ma prawo odmówić wykonania cesarskiego cięcia na życzenie kobiety bez wskazań medycznych? W każdym razie wydaje się, że na początku XXI w. większość lekarzy koncentruje się na praktykach w kierunku wspierania matczynego wyboru sposobu porodu.

Reasumując, wskazania do cięcia cesarskiego zmieniały się na przestrzeni wieków. W czasach antycznych cesarskie cięcie było wykonywane z powodów rytualnych, w ramach procedury pochówku. We wczesnym średniowieczu jedynym wskazaniem było cięcie pośmiertne w celu ratowania dziecka w przypadku zgonu matki. W okresie późnego średniowiecza wskazaniem stało się cię-

cie pośmiertne, mające na celu ratowanie dziecka w przypadku zgonu matki oraz, sporadycznie, w celu uratowania zarówno matki, jak i dziecka. Podczas renesansu wskazania zostały już rozszerzone i odzwierciedlają pojawiające się tendencje zapewniania bezpieczeństwa matkom i płodom. Pod koniec XIX w. ulepszenia w technikach chirurgicznych, środki antyseptyczne i nowoczesna polityka transfuzji krwi pozwoliły na przejście do bardziej nowoczesnych wskazań, którymi było zapewnienie nie tylko bezpieczeństwa, ale także zdrowia matki i dziecka. Wreszcie na początku XXI w. wskazaniem do cięcia cesarskiego stały się nie tylko zapewnienie bezpieczeństwa i zdrowia matki i dziecka, ale także życzenie i preferencje rodzącej i prawa dziecka.

Rozważania dotyczące wzrostu częstości wykonywania cięcia cesarskiego w XXI w.

Od początku XXI w. liczba cięć cesarskich wykonywanych na całym świecie znajduje się na najwyższym poziomie. Dzieje się tak, pomimo iż Światowa Organizacja Zdrowia stwierdziła, że nie ma przesłanek, aby w jakimkolwiek regionie geograficznym świata porody przez cięcie cesarskie stanowiły więcej niż 15%. Najczęściej cięcie cesarskie wykonywane jest w krajach rozwiniętych, gdzie z poziomu zaledwie 2% w latach pięćdziesiątych wzrosło w latach dwudziestych XXI w. do ponad 20%, pomimo że kobiety tam rodzące są obecnie w znacznie lepszej kondycji zdrowotnej. W Australii wskaźniki należą do najwyższych na świecie: według danych z 2007 r. zabieg ten wykonywano u 31% rodzących rocznie.

Uważa się, że zwiększenie częstości cięcia cesarskiego wynika głównie ze zmienionego pojęcia ryzyka zarówno dla matek w ciąży, jak i ich jeszcze nienarodzonych dzieci, a także wzrostu liczby cięć cesarskich na życzenie matki. W Niemczech w 2012 r. cięcia cesarskie stanowiły już 31,7% porodów, pomimo iż wskazania medyczne stanowiły mniej niż 10% wszystkich przypadków. Być może rozwój ten można wyjaśnić rosnącą tendencją do unikania ryzyka i dostosowaną do tego praktyką położniczą oraz rosnącym zainteresowaniem mediów w przypadku wystąpienia powikłań w trakcie naturalnego porodu. Z drugiej strony należy wziąć pod uwagę fakt, że w przypadku cięcia cesarskiego wzrasta ryzyko powikłań śródoperacyjnych i pooperacyjnych, a także powikłań mających wpływ na następne ciąże.

Na wzrost częstości występowania cięć cesarskich często mają także wpływ oczekiwania kobiet i ich partnerów związane z wielorakimi czynnikami. Jednak określenie „wskazanie do operacji” sugeruje zarówno celowość, jak i uzasadnienie tegoż działania. Wskazania do wykonania operacji powinny wynikać z występujących w czasie ciąży i porodu powikłań, a nie na skutek życzenia pacjentki.

Postęp nauki, zmiany społeczne i kulturowe, a zwłaszcza zmiany prawne doprowadziły do bardziej liberalnego podejścia do cięcia cesarskiego wśród pacjentek i lekarzy. W rzeczywistości konsensus co do wskazań do cięcia cesarskiego zmienił się istotnie w wielu krajach. Pojawiły się kolejne nowe wskazania psychospołeczne, takie jak lęk przed porodem czy życzenie matki dotyczące cięcia cesarskiego bez jakiegokolwiek wskazania medycznego. Czynniki te, w połączeniu z opinią publiczną, że cesarskie cięcie jest obecnie procedurą prawie bez ryzyka, mogą przyczyniać się do wzrostu liczby wykonanych cięć cesarskich. Niemniej jednak przyczyny są coraz bardziej różnorodne i nie zawsze łatwo je dostrzec.

Nowo ukuty termin „tokofobia” jest kolejnym nowym wskazaniem do cięcia cesarskiego. Używany jest głównie w Skandynawii i krajach angloamerykańskich do opisanego silnego strachu przed spontanicznym porodem. Jest to najczęstszy powód prośby o cięcie cesarskie w tych krajach. Częstość występowania tego warunku jest cytowana pomiędzy 6 a 10%. Skandynawskie badanie 1635 kobiet w ciąży wykazało, że 15,8% miało intensywny, a 5,7% bardzo intensywny lęk przed porodem pochwowym. Chociaż u nieródek sama tokofobia była głównym powodem wybrania cesarskiego cięcia cesarskiego, to także inne czynniki przyczyniły się do decyzji wielu kobiet o wyborze tej procedury, takie jak poprzedni poród zakończony cięciem cesarskim lub instrumentalny poród pochwy.

Bez wątpienia istnieją różnice psychospołeczne między kobietami, które żądają cesarskiego cięcia, a tymi, które chcą porodu pochwowego. Oprócz obaw przed porodem pochwowym istnieje również związek z wieloma innymi czynnikami, takimi jak lęk przed wystąpieniem powikłań u dziecka, wcześniejsze traumatyczne porody, depresja, przemoc i inne przyczyny psychosomatyczne i psychiatryczne. Ponieważ liczba urodzeń przypadających na kobietę znacznie spadła, to dla niektórych pacjentek ryzyko zgonu okołoporodowego lub niedotlenienia płodu w okresie porodowym jest zbyt wysokie, nawet przy zaledwie 0,45 do 3 na 1000 urodzeń. Strach przed brakiem wsparcia, brak pewności siebie co do zdolności poradzenia sobie, a nawet nierozwiązany rodzinny konflikt psychosomatyczny lub seksualny czy obawa przed utratą kontroli, mogą również odgrywać rolę i wzmocnić decyzję o wyborze cesarskiego cięcia.

Wniosek

Cięcie cesarskie to zabieg chirurgiczny, który może prowadzić do licznych powikłań u matki i dziecka. Badanie WHO dotyczące niekorzystnych wyników u matek i płodów w latach 2004–2008 w 24 krajach wykazało, że cięcie cesarskie wiąże się ze zwiększonym ryzykiem dla matki i dziecka i dlatego powinno być wykonywane tylko wtedy, gdy łączy się z nim wyraźne korzyści. Z tego powodu nie może być uważane za alternatywę dla spontanicznego porodu i powinno być traktowane z ostrożnością. I na zakończenie słowa prof. G. H. A. Vissera z Holandii (Utrecht) wypowiedziane podczas XXIII Europejskiego Kongresu Medycyny Perinatalnej w Paryżu 13 – 16 czerwca 2012 r.: „Kobiety są stworzone do porodu drogami natury”.

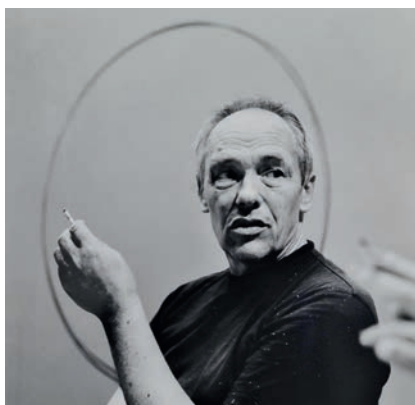
prof. dr hab. Witold Malinowski

SZCZECIŃSKIE WĄTKI TEATRU RYSOWANIA

W Szczecinie możemy podziwiać dwie prace Franciszka Starowieyskiego. Obie powstały w ramach rysowania „na żywo”. Jedna z nich znajduje się w Rektoracie Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego.

Franciszek Starowieyski stworzył wiele prac. Osoby, które go spotkały, z którymi się przyjaźnił,

wspominają, że ciągle był przy pracy. Wyjątkowość dzieł powstałych w trakcie zainicjowanych przez niego Teatrów Rysowania polega na tym, że na świecie jest ich niespełna 30. A w Szczecinie, można by rzec, że aż dwa. Warto z tego skorzystać i je zobaczyć.

„Becketowi chwała” – Teatr Rysowania w Opolu, 1993 r. Zdjęcia Tadeusz Parcej

Franciszek Starowieyski był twórcą specyficznej formy malarstwa, którą nazwał Teatrem Rysowania. Były to publiczne pokazy wirtuozerii rysowania. Teatr Rysowania zaistniał w 1980 r. podczas pleneru na zamku w Świdwinie. Wówczas artysta spontanicznie stworzył malowidło na podłożu trwałym, ścianie zamku. Prace wykonywane na kolejnych pokazach tworzył już na płótnie, z użyciem węgla, pasteli, kredy. W ciągu kilkudziesięciu lat Teatrów Rysowania powstało niemal 30. „Wędrował” z nimi po całym świecie, była m.in. Warszawa 1984, Wenecja 1986, Paryż 1986 (spektakl trwał sześć dni i nosił tytuł „Komunistyczna zagłada świata”), Linz 1989, Monachium 1989, Sevilla 1992, Opole 1993, Lublin 1995, Chicago 1996. Ostatni Teatr Rysowania odbył się w Poznaniu, w czerwcu 2006 r. Miejsce i data powstania dzieła nie są przypadkowe. Praca powstała w rocznicę zrywu poznańskich robotników, które miały miejsce w czerwcu 1956 r. W trakcie pracy artysta zasłabł i w efekcie obraz jest niedokończony.

Zaczął od koła

Każdy spektakl był inny, a miejsca powstawania dzieł najróżniejsze (zamki, wieże, ośrodki kultury). Natomiast pewne elementy były stałe: praca rozpoczynała się od wykreślenia pośrodku kompozycji koła, pracował przy dźwiękach muzyki, a modelka pozująca artyście była naga.

Podczas Teatru Rysowania Starowieyski miał na sobie te same spodnie (białe portki – jak określała je żona artysty), na których wpisywał miejsce oraz rok odbywającego się teatru. A co najważniejsze, powstawaniu dzieła zawsze towarzyszyła publiczność.

Jak przystało na teatr, była zarówno scena z „aktorem”, jak i widzowie. Spektakl publicznego rysowania trwał kilka dni i rozgrywał się według

określonych norm. Artysta wypełniał pustą salę trzema dużymi blejtrami (3 x 6 m) obciągniętymi płótnem. Ustawiane one były w jednej linii lub na planie kwadratu. Tworzył w ten sposób wewnętrzne mniejsze pomieszczenie (scena), w którym odbywało się misterium rysowania. Teatr zaczynał się od narysowania wielkiego koła bez cyrkla, obiema rękami (są też wzmianki, że rysował je jedną). Następnym etapem było poddanie się pełnej improvisacji tworzenia. Z pierwotnego kręgu wynurzały się kształty kobiece, zwierzęce i abstrakcyjne. Artysta, popatrując na rozebraną modelkę, popijając wino, przy dźwiękach muzyki snuł opowieści o tym, co go zainspirowało. A następnie przeobrażało się w malarsko-rysunkowe kompozycje. Podczas tych otwartych dla publiczności seansów imponował nie tylko talentem, perfekcyjną ręką, doskonale opanowanym warsztatem, ale też wiedzą, erudycją i ogromną fantazją. Wyjątkowa idea polegała na tworzeniu widowiska, w którym publiczny proces tworzenia był równie ważny jak samo dzieło.

Wielkość dzieł

Obrazy powstałe podczas teatrów mają wielkość od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów kwadratowych. Franciszek Starowieyski tak wypowiadał się o ich tworzeniu: „Zanim zacznę spektakl – gimnastykuję się i ćwiczę ręce. Zamach na taką płaszczyznę to spory wysiłek fizyczny, a nie wolno wytracać taktu. To zaczyna się nieśmiało, dopiero gdzieś dalej rozpędza się, tworzy się w duszy pęd, przerażenie, zdumienie i zachwyt. Publiczność te stany wyczuwa, a ja mobilizowany zbiorową świadomością pracuję biologicznie”.

Największy z obrazów, jaki powstał w Polsce, ma 3 m wysokości i 18 m długości. Powstał podczas Teatru Rysowania, który odbył się w Lublinie. Staro-

wiejski nadał mu tytuł „W oczekiwaniu Ocaliciela”. Przez cztery czerwcowe dni rysowania artysta inspirował się fragmentami, czytany przez aktorów, poematu „Król Duch” Juliusza Słowackiego oraz muzyką Beethovena.

Starowieyski w Szczecinie

Wielkie obrazy wymagają przestrzeni do ich ekspozycji. Dzieła artysty wiszą nie tylko w galeriach, ale zdobią też przestrzeń publiczną. W Szczecinie, w Rektoracie PUM znajduje się obraz „Chaos przed zagładą w obecności jaja wieczności” (ma 16 m długości i 3 m wysokości). Powstał w Chicago podczas 22. edycji Teatru Rysowania Starowieyskiego. Odbyło się to w 1996 r., ale na obrazie wpisał rok 1696, gdyż swoje dzieła antydatował 300 lat. Z jego powstaniem wiąże się anegdota. Według planu pokaz miał się odbyć w Downtown, w Chicagowskim Centrum Kulturalnym. Organizatorzy postawili jeden warunek: w myśl przepisów miejskich nie wolno było palić. Starowieyski nie zgodził się, gdyż palił również w trakcie trwającego kilka godzin pokaz rysowania. Jerzy Kenar (polski rzeźbiarz na stałe mieszkający w USA - przyp. autora) zaproponował swoją przestronną Wooden Gallery, która okazała się znakomitym miejscem dla Teatru Rysowania. Obraz znajdujący się na PUM jest darem prof. Piotra Chomczyńskiego, wybitnego naukowca, doktora honoris causa PUM. Dzieło na

czas przygotowania odpowiedniego miejsca w Rektoracie było pokazywane w Muzeum Narodowym w Szczecinie, obecnie jest dostępne w holu Zakładu Historii Medycyny (III piętro w budynku Rektoratu). Można do niego dotrzeć zarówno „na piechotę” schodami, jak i dojechać windą.

Gdyby ktoś miał chęć na więcej Starowieyskiego, to w Szczecinie oglądać można jeszcze jedną pracę artysty z cyklu Teatr Rysowania. Jest to obraz „W scenach zagłady pojawienie się jaja wieczności”, który powstał latem 1998 r. w Międzyzdrojach. Muzeum Narodowe przekazało go w depozyt do Teatru Współczesnego, gdzie znajduje się w jego holu.

Franciszek Starowieyski (Franciszek Andrzej Bobola Starowieyski, ps. Jan Byk) urodził się 8 lipca 1930 r. w Bratkówce koło Krosna, zmarł w Warszawie 23 lutego 2009 r. Pochodził z rodziny szlacheckiej, pieczętującej się herbem Biberstein. Z wykształcenia malarz, w latach 1949-1952 studiował malarstwo w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie u Wojciecha Weissa i Adama Marczyńskiego, a następnie w ASP w Warszawie u Michała Byliny. Poza malarstwem zajmował się plakatem, grafiką użytkową, scenografią teatralną i telewizyjną. Popularność zyskał w latach sześćdziesiątych XX w. dzięki serii plakatów teatralnych i filmowych.

Magdalena Sroczyk-Jaszczyńska

Obraz w holu Zakładu Historii Medycyny. Zdjęcie Magdalena Sroczyk-Jaszczyńska

WSPOMNIENIA

WERONIKA NIEZNANOWSKA

1932–2024

Dnia 28 maja 2024 r. odeszła Weronika Nieznanowska – polonistka, starszy kustosz dyplomowany, dyrektor Biblioteki Głównej Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie w latach 1984-1992.

Weronika Nieznanowska urodziła się w 1932 r. w Lidzie, województwo nowogródzkie, gdzie do 1939 r. mieszkała z rodzicami. W kwietniu 1940 r. rodzinę wywieziono do Kazachstanu (ojciec jako policjant został aresztowany przez NKWD w 1939 r.). Do Polski wróciła w roku 1946. Po ukończeniu szkoły średniej, z uwagi na pochodzenie i deportacyjną przeszłość, nie mogła studiować na państwowych uniwersytetach. Studia odbyła na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim na Wydziale Nauk Humanistycznych, uzyskując w roku 1957 dyplom magistra filologii polskiej. W latach 1957-1959 pracowała na stanowisku korektorki w Wydawnictwie św. Krzyża w Opolu.

W roku 1959 rozpoczęła pracę w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Szczecinie na stanowisku kierownika Działu Informacyjno-Bibliograficznego, a od 1974 r. kierownika Pracowni Bibliograficznej. W latach 1959-1962 pracowała równolegle w szkole średniej w Szczecinie jako nauczycielka języka polskiego. W 1960 r. zdobyła kwalifikacje bibliotekarskie na kursie w Państwowym Ośrodku Kształcenia Korespondencyjnego Bibliotekarzy w Warszawie, a w 1964 r. kwalifikacje bibliograficzne. W 1974 r. zdała egzamin na bibliotekarza dyplomowanego. W latach 1975-2003 prowadziła zajęcia dydaktyczne ze źródeł informacji w szczecińskiej filii Zaocznego Policealnego Studium

Bibliotekarskiego w Warszawie. Była współautorką kilku tomów „Bibliografii Pomorza Zachodniego”, fundamentalnej pozycji do badań nad regionem zachodniopomorskim. Przez kilka lat była również członkiem komitetu redakcyjnego „Bibliotekarza Zachodniopomorskiego”. Pracowała społecznie w Zarządzie Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Szczecinie.

W latach 1984-1992 pełniła funkcję dyrektora Biblioteki Głównej Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie. W czasie kadencji mgr Weroniki Nieznanowskiej biblioteka

pozyskała dodatkową powierzchnię, windę towarową, nowe wyposażenie oraz pierwszy komputer umożliwiający korzystanie z bazy światowego piśmiennictwa medycznego Medline. W tym czasie wielu pracowników biblioteki uzupełniło wykształcenie zawodowe na poziomie pomaturalnym i podyplomowym. Weronika Nieznanowska zorganizowała również nowoczesną bazę reprograficzną. Po przejściu na emeryturę rozpoczęła pracę społeczną w Związku Sybiraków oraz prowadziła spotkania z młodzieżą Gimnazjum nr 7 w Szczecinie, przekazując wiedzę o Gólgocie Wschodu.

Za osiągnięcia w pracy zawodowej została uhonorowana: Odznaką Honorową Gryfa Pomorskiego (1975) oraz odznaką „Zasłużony Działacz Kultury” (1977). W 1993 r. otrzymała Medal Komisji Edukacji Narodowej, a w roku 2005 Krzyż Zesłańców Syberyjskich.

Na zawsze pozostanie w naszej pamięci.

Dagmara Budek

PRO MEMORIA – WSPOMNIENIE O PROF. ZYGMUNCIE MACHOYU

W 2024 r. przypada setna rocznica urodzin prof. Zygmunta Machoya, doktora honoris causa naszej uczelni, z którą profesor związał całe swoje życie naukowe.

Zygmunt Stanisław Machoy (syn Stanisława, odznaczonego uchwałą Rady Państwa Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym oraz Orderem Polonia Restituta), urodził się 22 kwietnia 1924 r. w Wolsztynie (Wielkopolska). Do roku 1939 zdażył ukończyć dwie klasy Gimnazjum Ogólnokształcącego, a dalszą edukację przerwał wybuch II wojny światowej. W czasie okupacji niemieckiej został wraz z rodziną wysiedlony do Generalnej Guberni, gdzie w roku 1940 zmarła jego matka Julianna. W 1941 r. podjął pracę zarobkową w pracowni fotograficznej, a następnie w kolejnictwie w Sędziszowie k. Kielc. W roku 1944 został przez okupacyjne władze niemieckie osadzony w więzieniu w Pińczowie i skierowany do pracy przymusowej (kopanie rowów i okopów oraz wznoszenie umocnień obronnych). Po zakończeniu II wojny światowej w 1945 r. powrócił do rodzinnego miasta, gdzie zatrudnił się jako dyżurny ruchu na kolei w Wolsztynie, kończąc jednocześnie naukę w Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym o profilu matematyczno-przyrodniczym. Po uzyskaniu matury w roku 1947 rozpoczął studia magisterskie w Poznaniu na Wydziale Matematyki – Fizyki – Chemii Uniwersytetu Poznańskiego, które ukończył w październiku 1951 r.

Jak wspomniano, swoje życie zawodowe związał z Pomorskim Uniwersytetem Medycznym w Szczecinie (wcześniej będącym Akademią Lekarską, a następnie Pomorską Akademią Medyczną). Tutaj w 1951 r. rozpoczął pracę jako starszy asystent w pracowni chemicznej Zakładu Patologii Ogólnej i Doświadczalnej, uzyskując w 1960 r. pierwszy stopień, a w 1963 r. drugi stopień specjalizacji w zakresie analityki chemicznej. W roku 1962 obronił pracę doktorską na stopień doktora n. przyr. na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza (UAM) w Poznaniu, czego efektem było zatrudnienie na stanowisku adiunkta w Zakładzie

Chemii Ogólnej w 1963 r. W roku 1970 – ponownie na UAM – otrzymał stopień doktora habilitowanego, gdyż w tym czasie Pomorska Akademia Medyczna w Szczecinie nie posiadała jeszcze uprawnień do nadawania stopni naukowych osobom, które nie wykonywały zawodu lekarza. W roku 1971 został mianowany na stanowisko docenta, a następnie w roku 1976 r. objął kierownictwo Zakładu Chemii Fizjologicznej, przekształconego w 1993 r. w Zakład Biochemii. W latach 1981-1984 pełnił funkcję

prodziekana, a w latach 1984-1987 – funkcję dziekana Wydziału Lekarskiego PAM. Brał aktywny udział w życiu uczelni, czego efektem był wybór na członka Senatu w kilku kadencjach. Tytuł profesora nadzwyczajnego uzyskał w 1986 r., a tytuł profesora zwyczajnego w roku 1991. Na zaproszenie British Council uczestniczył w dwutygodniowym szkoleniu przedstawicieli polskich uczelni medycznych w Wielkiej Brytanii (w 1986 r.), a w 1992 był stypendystą fundacji Deutsche Akademische Austausch Dienst (DAAD). W latach 1988-1996 kierował również Zakładem Biochemii Akademii Rolniczej w Szczecinie, a w latach 1993-1996 pracował także na Politechnice Szczecińskiej, prowadząc wykłady z biochemii dla kierunku ochrona środowiska. Kierował Katedrą i Zakładem Biochemii i Chemii Pomorskiej Akademii Medycznej do 1994 r. – kiedy to został emerytowanym profesorem zwyczajnym. W dalszym ciągu jednak pozostawał aktywny zawodowo, był zaangażowany w tworzenie studiów doktoranckich, w latach 1996-2005 pełnił funkcję kierownika Studiów Doktoranckich PAM, a następnie przewodniczącego Rady Naukowej Studiów Doktoranckich PAM (w latach 2003 – 2012).

W czasie swojej wieloletniej pracy naukowej zajmował się dziedziną i dyscypliną nauk chemicznych w specjalności: biochemia, bioenergetyka, badanie białek płynów ustrojowych oraz biopierwiastków i metabolizmu fluoru. Opublikował ponad 200 prac naukowych, był autorem lub współautorem 14 pozycji książkowych, wypromował 26 doktorów, był kuratorem

Studenckiego Towarzystwa Naukowego PAM i redaktorem 18 „Zeszytów Naukowych” STN. Organizował lub współorganizował pięć krajowych Dni Biochemicznych, 12 krajowych sympozjów fluorkowych, a także Światową Konferencję International Society for Fluoride Research (ISFR) – w 2000 r. oraz trzy krajowe Zjazdy Polskiego Towarzystwa Biochemicznego. Brał czynny udział w sześciu Europejskich Konferencjach Bioenergetycznych i 12 Światowych Konferencjach ISFR.

Był członkiem wielu towarzystw naukowych: Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego (w tym także członkiem Zarządu), Polskiego Towarzystwa Chemicznego (pełniąc również funkcję przewodniczącego Oddziału Szczecińskiego), Polskiego Towarzystwa Biochemicznego (będąc także jego członkiem honorowym), Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego oraz Komitetu Biochemii i Biofizyki Polskiej Akademii Nauk i Komitetu Ekologii Człowieka PAN, a także Komisji Nauk Chemicznych PAN Oddział w Poznaniu. Brał czynny udział w pracach Komisji Nauk Medycznych PAN Oddział w Gdańsku, Komisji Toksykologii Środowiskowej Komitetu Ekologii Człowieka PAN oraz Komitetu Naukowego przy Prezydium PAN – Człowiek i Środowisko, Podkomisji Nauk Chemicznych PAN w Szczecinie (pełniąc również funkcję jego przewodniczącego). Był także członkiem jury ogólnopolskich konkursów imienia słynnych polskich biochemików, tj. im. Włodzimierza Mozołowskiego, im. Bolesława Skarżyńskiego oraz im. Jakuba Parnasa. Był również aktywnym członkiem International Society for Fluoride Research, w którym to towarzystwie pełnił funkcję wiceprezydenta, a następnie prezydenta, oraz pracował w Editorial Board wielu wydawnictw ISFR:

„Fluoride” (USA), „Environment Sciences” (Japonia), „Hungary Fluoride” (Węgry).

Za swoją działalność naukową i organizacyjną został w 2007 r. wyróżniony godnością doktora honoris causa PAM. Otrzymał wiele odznaczeń, m.in.: odznakę „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”, odznakę pamiątkową Gryfa Pomorskiego, Złoty Krzyż Zasługi, Medal XX-lecia Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego, wielokrotnie medale rocznicowe PAM: XX-lecia, XXV-lecia, XXX-lecia i 50-lecia oraz Medal 40-lecia PRL, Krzyże: Kawalerski, Oficerski, Komandorski Orderu Odrodzenia Polski, Societas Pervestigations Fluoride Hungarica, Medal z okazji 50-lecia Akademii Rolniczej w Szczecinie, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Medal „Za zasługi dla PAM”, Medal „Veritate et Scientia” Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i in.

Zygmunt Machoy – pracując na naszej uczelni przez 67 lat – współpracował z wieloma luminarzami nauki polskiej, był wychowawcą pokoleń badaczy i angażował się w kształcenie młodej kadry. Zachęcał do wyteżonej pracy, do sięgania po nowatorskie rozwiązania problemów badawczych oraz do poszukiwań własnej drogi życiowej. Pozwalał współpracownikom na samodzielność, przyjmował argumenty, był otwarty na dyskusje. Był prawym, a jednocześnie ciepłym, kulturalnym człowiekiem z poczuciem humoru, nigdy nie podnosił głosu – a pomimo tego był konsekwentny i zwracał baczną uwagę na przestrzeganie zasad moralnych. Niech zatem będzie obecny w naszej pamięci...

Anna Machoy-Mokrzyńska

BAŁTYCKIE SYMPOZJUM MŁODYCH NAUKOWCÓW

W dniach 7-8 czerwca 2024 r. w murach Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie odbyło się Bałtyckie Sympozjum Młodych Naukowców „Człowiek w systemie nauk o zdrowiu”. Organizatorami byli: Katedra Medycyny Społecznej Wydziału Nauk o Zdrowiu PUM, Szczecińskie Centrum Zdrowia SP ZOZ oraz Fundacja „Auxilium”. Komitetowi organizacyjnemu i naukowemu przewodniczyła prof. Beata Karakiewicz, dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu PUM.

Sympozjum rozpoczęło się sesją inauguracyjną, w trakcie której uczestnicy mieli możliwość wysłuchania interdyscyplinarnych wykładów dotyczących różnorodności kulturowej, komunikacji w naukach o zdrowiu oraz kryminalnych zagadek województwa zachodniopomorskiego. Prelegentami byli: dr hab. Małgorzata Szkup, dr hab. Andrzej Ossowski oraz mgr Magdalena Stankiewicz.

O walory artystyczne sesji zadbali młodzi artyści, duet wokalny Maria Bajda i Marcin Lasocki

z Pracowni Wokalno-Estradowej Pałacu Młodzieży – Pomorskiego Centrum Edukacji w Szczecinie pod kierownictwem Dariusza Chmielewskiego.

W sobotę, 8 czerwca, uczestnicy sympozjum mieli możliwość udziału w warsztatach konferencyjnych z zakresu autoprezentacji i mowy ciała, prowadzonych przed dr. Patryka Wawrzyńskiego (Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Szczeciński).

Szczególne miejsce zajęła sesja naukowa prac studenckich, podczas której młodzi naukowcy mogli spróbować swoich sił, przedstawiając wyniki własnych badań. Młodzi naukowcy reprezentowali różne uczelnie, dzięki czemu przedstawione badania były różnorodne i wieloaspektowe. Prezentowane prace obejmowały wiele dziedzin nauki, a wszystkie koncentrowały się wokół problematyki szeroko pojętego zdrowia oraz miejsca człowieka w naukach o zdrowiu. Gośćmi specjalnymi konferencji był prof. Andrzej Szpakow wraz z uczestnikiem czynnym konferencji – z Wyższej Szkoły Medycznej w Białymstoku.

Po wnikliwej ocenie prezentowanych prac jury naukowe przyznało następujące nagrody w sesji naukowej prac studenckich:

I miejsce

Anna Syroka: „Kontrowersje w badaniu statycznym stopy”

Justyna Wojnarowicz: „Ocena skuteczności serii zabiegów endermologii w redukcji lipodystrofii i modelowaniu sylwetki ciała”

II miejsce

Aleksandra Kowalczyk: „Czynniki ryzyka otępień u seniorów w zależności od ich aktywności intelektualnej”

Marcin Grajek, Krzysztof Kulka, Dorota Jaśkiewicz: „Kondycja psychospołeczna z uwzględnieniem strategii radzenia sobie ze stresem w populacji studentów kierunków medycznych polskich uczelni wyższych”

III miejsce

Karolina Bednarek, Marcin Grajek: „Analiza sprawności funkcjonalnej i poziom aktywności fizycznej wśród pacjentów z przewlekłą chorobą nerek (PChN)”

Wyróżnienie

Daria Milewska, Ewa Baszak: „Manifestacja łuszczycy w obrębie jamy ustnej oraz jej wpływu na zaburzenia stawu skroniowo-żuchwowego”

Julia Sokołowska: Świadomość pokolenia Z studentów medycyny z województwa podlaskiego na temat chorób przenoszonych drogą płciową i zachowań seksualnych”

Wszystkim osobom zaangażowanym w wydarzenie dziękujemy za ich aktywność i do zobaczenia na przyszłorocznej edycji sympozjum!

*Marcin Grajek, V rok, fizjoterapia
Zdjęcia: Karol Sowa, Marcin Grajek*

WARSZTATY DLA STUDENTÓW STOMATOLOGII

Towarzystwo Doskonalenia Umiejętności Praktycznych Studentów i Doktorantów PUM przeprowadziło cykl warsztatów doskonalących umiejętności manualne dla studentów i doktorantów kierunku stomatologii.

Warsztaty obejmowały następujące techniki:

1. Wypełnienia kompozytowe klasy I Blacka techniką warstw skośnych (Essentia GC) i stempla okluzyjnego (Eqia forte fill GC) - 24 lutego 2024 r.

2. Wypełnienia klasy II Blacka z zastosowaniem formówek pierścieniowych i matryc sekcyjnych: Palodent V3, Contact Matrix, Adapt SuperCup, Palodent 360 i matryc siodełkowych oraz (Essentia U i HiFlo GC) – 9 marca 2024 r.

3. Licówki kompozytowe – uproszczona technika warstwowa (Essentia Kit GC, Ceram.X duo Dent-sply Sirona), wykańczanie i polerowanie - 6 kwietnia 2024 r.

Warsztaty odbyły się w Zakładzie Propedeutyki, Fizykodiagnostyki i Fizjoterapii Stomatologicznej PUM za zgodą kierownika jednostki, dr hab. D. Lietz-Kijak, prof. PUM, a przeprowadzone zostały przez dr n. med. Helenę Gronwald.

Na następną edycję zapraszamy za rok.

*dr n. med. Helena Gronwald
Zakład Propedeutyki, Fizykodiagnostyki
i Fizjoterapii Stomatologicznej
Zdjęcia archiwum autorki*

ITOP DLA STUDENTÓW PUM

W dniach 10-11 maja 2024 r. w gościnnych progach Biblioteki Głównej PUM odbyła się czwarta edycja iTOP - indywidualnego treningu higieny jamy ustnej. Warsztaty te zostały zorganizowane na podstawie listu intencyjnego podpisanego przez Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie i firmę Curaden Polska. W zajęciach wzięło udział 110 studentów I i II roku stomatologii programu polsko- i angielskiego.

iTOP to autorska koncepcja indywidualnego treningu w zakresie profilaktyki i higienizacji jamy

ustnej opracowana przez firmę Curaden. Jest połączeniem wiedzy teoretycznej i szkolenia praktycznego zarówno w zakresie umiejętności manualnych, jak również motywacyjnych. Umożliwia wdrażanie zdobytej wiedzy w codziennej praktyce stomatolo-

gicznej tak, aby pomóc pacjentom jak najdłużej zachować zdrowe zęby oraz przyzębie.

Warsztaty zostały poprzedzone wykładem online, a każdy ze studentów otrzymał zestaw produktów do higieny stomatologicznej oraz został przeszkolony w zakresie różnych technik skutecznego usuwania płytki nazębnej.

Opiekunami dziesięcioosobowych grup uczestników byli trenerzy iTOP oraz koordynatorzy z PUM – dr n. med. Helena Gronwald oraz lek. dent. Barbara Gronwald z Zakładu Propedeutyki, Fizykodiagnostyki i Fizjoterapii Stomatologicznej PUM (kierownik – dr hab. Danuta Lietz-Kijak).

Zapraszamy serdecznie na kolejną edycję iTOP dla studentów stomatologii PUM, która odbędzie się za rok.

*dr n. med. Helena Gronwald
Zakład Propedeutyki, Fizykodiagnostyki
i Fizjoterapii Stomatologicznej
Zdjęcia archiwum autorki*

ARTUR CHOJNACKI – PRZEWODNICZĄCYM POLSKIEGO TOWARZYSTWA STUDENTÓW FARMACJI

Artur Chojnacki jest studentem V roku farmacji na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie i od roku akademickiego 2024/2025 będzie przewodniczącym Polskiego Towarzystwa Studentów Farmacji (PTSF).

Swoją przygodę w PTSF zaczął na I roku studiów, gdzie był aktywnym członkiem Oddziału, aż w końcu na III roku został przewodniczącym PTSF Oddział Szczecin. Funkcję tę pełnił przez trzy lata, wspólnie dbał o tworzenie się farmacji jutra w Szczecinie.

Oprócz działalności w PTSF udziela się również na terenie Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego jako członek Wydziałowej Rady Dydaktycznej oraz członek Wydziałowego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia Wydziału Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej, gdzie reprezentuje interesy studentów farmacji na terenie naszej uczelni.

(red.)

IFMSA-POLAND ODDZIAŁ SZCZECIN W PIERWSZYM PÓŁROCZU 2024 R.

Czerwiec i lipiec upływają studentom przede wszystkim pod znakiem sesji – jest to też świetny moment na poddanie się refleksji nad ostatnimi miesiącami. Wspomnijmy teraz wspólnie piękne chwile z działań IFMSA-Poland Oddział Szczecin od początku tego roku!

Styczeń to „Pink Lips” – miesiąc świadomości raka szyjki macicy – przygotowaliśmy z tej okazji webinar internetowy i „różowe” lodowisko dla studentów PUM w celu zwiększenia świadomości na temat tej choroby w naszej społeczności. Ponadto zorganizowaliśmy zbiórkę pieniędzy dla organizacji Kwiat Kobiecości poprzez kupno limitowanych kaw.

Przez kolejne trzy miesiące nasza działalność skupiała się na społeczności akademickiej. Studenci PUM mieli możliwość uczestniczenia w wielu Treningach Umiejętności Miękkich, w czasie których poznawali tajniki efektywnej nauki i zarządzania swoim czasem. Podczas dwóch spotkań z cyklu „Poznaj swoją specjalizację” (organizowanych we współpracy z kołami STN) studenci i stażyści zwiększyli swoją świadomość na temat interesujących ich specjalizacji, takich jak: medycyna sądowa, chirurgia dziecięca, interna czy ginekologia i położnictwo. O umiejętności praktyczne również zadbaliliśmy – odbyły się pierwsze Warsztaty Gipsowania. Odwiedziliśmy również osoby, które potencjalnie do naszej społeczności dołączą – złożyliśmy wizyty w szczecińskim V LO oraz koszalińskim I LO w celu promocji studiów medycznych w ramach akcji „I ty możesz zostać medykiem”.

Kwiecień w naszej organizacji to czas na promocję profilaktyki. Dnia 6 kwietnia w Centrum Handlowym Galaxy odbyła się kolejna, wiosenna edycja akcji „Zdrowie pod kontrolą”. Podczas tej edycji nasi członkowie współpracowali z wolontariuszami z STDŁ, DKMS, SKN Ratownictwa i SKN Psychologii. Studenci PUM z różnych kierunków medycznych: wykonali wiele pomiarów glikemii przygodnej i zmierzili ciśnienie, nauczyli, jak w poprawny sposób przeprowadzać resuscytację, pokazali dzieciom, że nie trzeba się bać wizyty u lekarza za pomocą zabawkowych sprzętów lekarskich, oraz edukowali dzieci i dorosłych z zakresu zdrowia psychicznego. Na dodatek Vision Express przeprowadziło darmowe badania wzroku, a Męskie Zdrowie zapewniło badania dermatoskopowe. Ponadto wiele osób zapisało się do bazy dawców szpiku. Celem naszej akcji było pokazanie pacjentom,

że warto regularnie chodzić na badania profilaktyczne. Dzięki naszym wspaniałym wolontariuszom udało się dotrzeć do ponad 1000 osób.

W maju czołową akcją był „Tramwaj Zwany Pożądaniem”, który miał miejsce 10 maja. Jego celem było zwiększanie świadomości na temat infekcji przenoszonych drogą płciową oraz problematyki zakażenia wirusem HIV. Podczas organizowanego przez nas przedsięwzięcia można było wsiąść do wynajętego turystycznego tramwaju, krążącego po ulicach Szczecina. Studenci przebrani za konduktorów edukowali pasażerów, rozdawali broszury informacyjne, prezerwatywy oraz zmywalne tatuaże o tematyce związanej z akcją. Uzyskaliśmy patronat wojewody, prezydenta Szczecina, OIL, NFZ, TVP3 Szczecin oraz Radia ESKA. Dzięki licznym wywiadom w radiach oraz w gazetach o naszej akcji stało się głośno w całym Szczecinie. Udało się nam dotrzeć do ok. 500 osób.

W czasie ostatnich miesięcy zorganizowaliśmy również akcje z projektu Peer Education (m.in. „Pierwsza wizyta u ginekologa”, „Jądro wiedzy”, „Yellowomb” oraz „Prewencja HIV/AIDS”). Przeprowadzaliśmy w szczecińskich liceach zajęcia na różne tematy związane ze zdrowiem seksualnym, które są ważne dla młodzieży. Łącznie udało się nam porozmawiać z ok. 350 uczniami.

Dzieci w przedszkolach i szkołach podstawowych miały okazję pobawić się w lekarzy w kolejnej edycji akcji „Szpital Pluszowego Misia”. Zakończyliśmy również drugi rok „Anatomii w pigułce” – w cyklu sześciu spotkań stacjonarnych i online studenci 1 roku szlifowali swoje umiejętności przed kolejnymi kolokwiami. Miała też miejsce pierwsza „Histologia w pigułce”. Podjęliśmy współpracę z organizacją ELSA Szczecin – wraz ze studentami prawa Uniwersytetu Szczecińskiego zorganizowaliśmy pierwszą edycję „Paragrafki”.

Jedną z najbardziej wartościowych chwil było spotkanie z dr. Sujitem Brahmocharym, założycielem Instytutu Matki i Dziecka w Indiach. Podczas wykładu po angielsku dowiedzieliśmy się wiele na temat realiów medycyny oraz wolontariatu w Indiach.

Do zobaczenia w październiku!

Wiktoria Pawłowska, IV rok, lekarski
wiceprezydent ds. zasobów ludzkich Oddziału Szczecin
IFMSA-Poland Oddział Szczecin

IFMSA-POLAND ODDZIAŁ SZCZECIN W PIERWSZYM PÓŁROCZU 2024 R.

